GAZUL, GUVERNUL ȘI EUROPENII

ROMÂNIA Newsweek

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

ANUL 4 ■ NUMĂRUL 112 ■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 29.01.-11.02.2021

BIBLIOTECA ALEPH

21112
5 948494 000029

România are o uriașă rezervă de gaze în Marea Neagră, dar nu reușește să o exploateze. În schimb, în prima jumătate a anului 2020, au crescut cu 4% importurile de la Gazprom.

ROMÂNIA Newsweek

Abonamente la Poșta Română sau pe

www.newsweek.ro

Urmăriți și **Newsweek LIVE**

Newsweek ROMÂNIA

29.01-11.02.2021 _ ANUL 4 _ NR.112

Apare bilunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 12 februarie 2021

SUMAR

Periscop

06 **Afaceri fictive**
Antreprenoriatul social îmbogățește doar intermediarii
Cazul „Catalactica“

Opinii

10 PETRE BĂDICĂ
Două școli nebune după bani

11 OVIDIU NAHOI
Resetarea euro-americană: da, dar într-o altă lume

Periscop

12 **Marea Neagră și bogată**
Gazul, guvernul și europenii

16 **Cumpănașii din online**
Cum ferim copiii de agresorii din mediul virtual

20 **Sănătate**
Mihai Marcu:
Pandemia a arătat cât de importantă este sănătatea

24 **Educație și bani**
Ai carte, îți faci parte. Din alte surse

28 **Contractele COVID**
Moș COVID, generos: vaccinuri și teste de 123 milioane de euro

Internațional

32 **Cursa globală pentru imunizare**
Culoarea (geo)politică a vaccinului

36 **Moștenirea lui Trump**
Cristian Diaconescu:
E nevoie de timp ca SUA să recâștige încrederea aliaților

38 **Alexandru Lăzescu:**
America și lumea după Trump

Magazin

40 **Tehnologie**
Saltul cuantic

50 **Rugby**
Turneul celor 6 Națiuni merge mai departe

54 **Pe hartă**
Unde călătorim în 2021

56 **CES 2021:**
100% virtual

Calendar

62 „Noaptea, ca hoții“

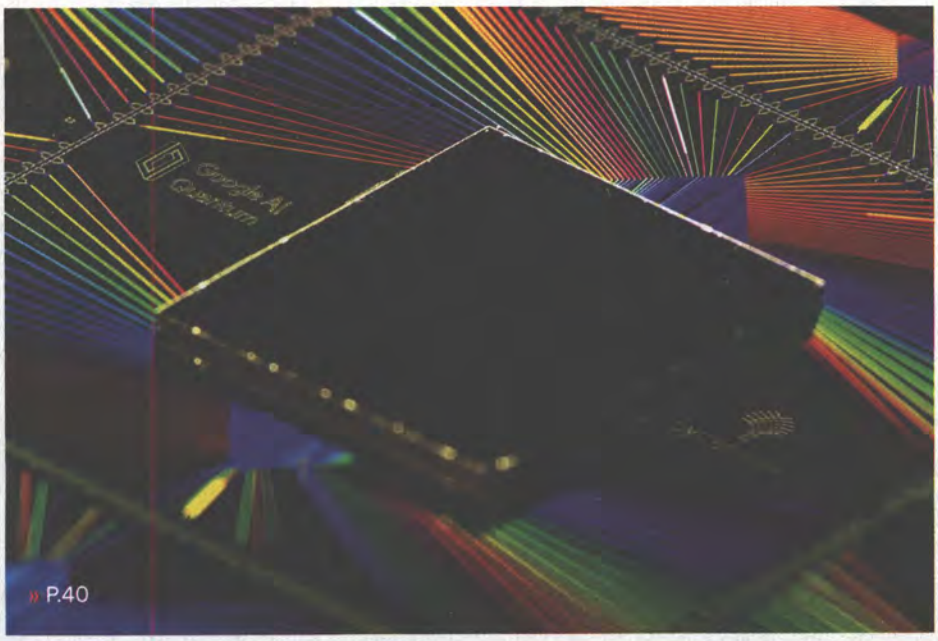

» P.40

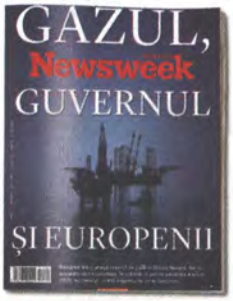

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Contributori _ **Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

WASHINGTON DC, SUA

Președinte nou, viziune nouă

Joe Biden a devenit oficial, pe 20 ianuarie, cel de al 46-lea președinte al Statelor Unite. La ceremonia de inaugurare a mandatului său, imnul național a fost cântat de Lady Gaga.

FOTO: ANDREW HARNIK-POOL/GETTY IMAGES

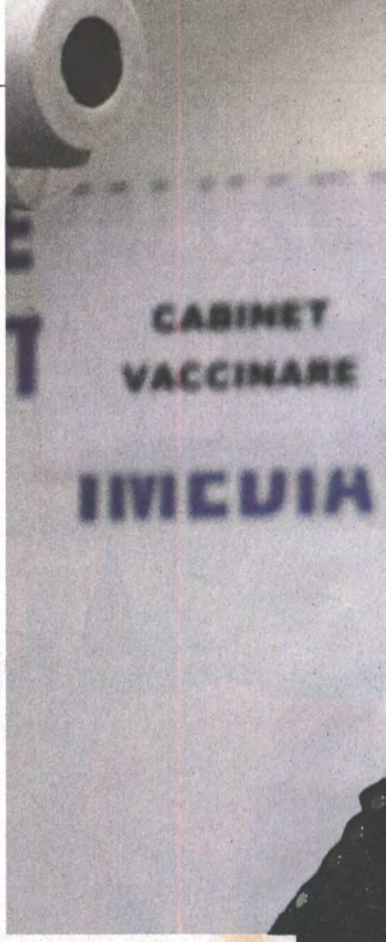
CABINET
VACCINARE

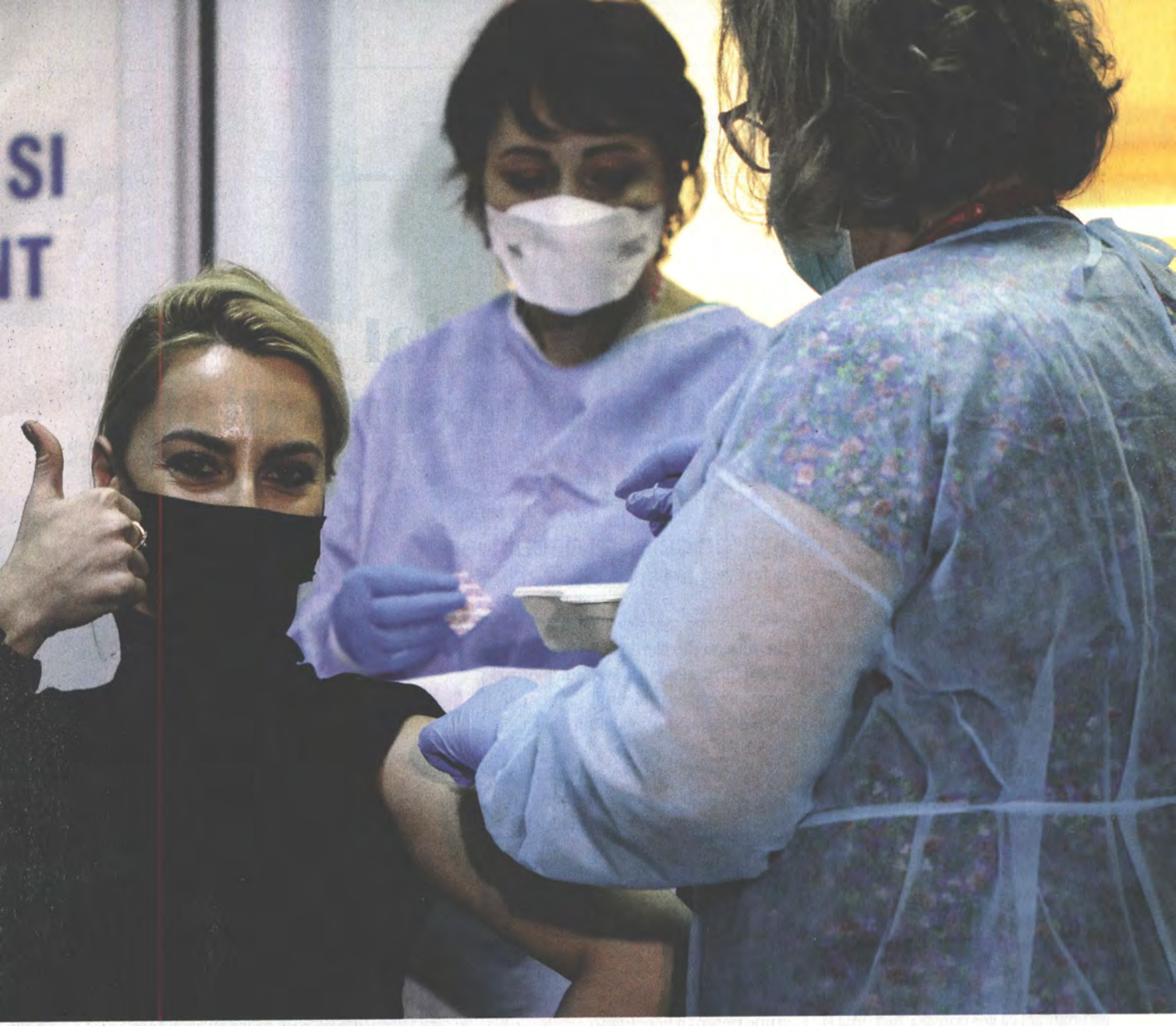

OTOPENI, ROMÂNIA

Întorși „de pe Anglia"

Un grup de infractori români au fost deportați din Marea Britanie, cu o aeronavă pusă la dispoziție de autoritățile de la Londra. Un avion cu deportați a plecat și spre Polonia.

FOTO: INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

CONSTANȚA, ROMÂNIA

Apă sfințită și dispreț

Mii de oameni s-au înghesuit la slujba de Bobotează organizată de IPS Teodosie, fără respectarea măsurilor de protecție față de coronavirus. Autoritățile nu au reacționat.

FOTO: INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Vaccinare, etapa a II-a

Etapa a II-a a vaccinării anti COVID-19 este destinantă personalului esențial. Slt. Aktug Nebahat Sorana, de la Brigada Specială de Intervenție a Jandarmeriei Române, s-a vaccinat.

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

AFACERI FICTIVE

Antreprenoriatul social îmbogățește doar intermediarii

CAZUL „CATALACTICA"

Sorin Cace este mult mai puțin celebru decât Dan Barna, dar a făcut bani la fel ca liderul USR.

38 DE „PERSOANE VULNERABILE" au primit câte 37.000 euro din fonduri europene pentru a-și demara propriile afaceri în sud-estul României. De implementarea acestui proiect s-au ocupat asociațiile Catalactica și Integrat, care au primit împreună o finanțare publică de 10,57 milioane lei în acest scop.

Majoritatea firmelor nou înființate însă, nu au reușit să respecte condiția obligatorie de a avea minim doi angajați pe o perioadă de minimun un an. Mai mult, o parte din firme au raportat pierderi în primul an fiscal, deși cele două asociații (Catalactica și Integrat) și-au asumat prin cererea de finanțare că vor consilia, îndruma și monitoriza afacerile nou înființate.

Printre cei care au primit finanțarea de aproximativ 37.000 euro se află și consultantul fiscal Ciprian Dan Moisei, fost expert în Ministerul Finanțelor și partener de afaceri cu controversatul Iulian Marian Butnaru, fostul director adjunct al Direcției de Supraveghere și Control Vamal din cadrul Direcției Generale a Vămilor din România, actual șef în Transgaz.

Două treimi din bani, în noile afaceri. O treime, în „training"

Asociațiile Catalactica și Integrat au primit o finanțare de 10,57 milioane lei, din care aproape nouă milioane lei proveneau din fonduri europene, iar restul din contribuția statului, pentru implementarea proiectului „Inițiative antrepenoriale sustenabile în Regiunea Sud-Est".

În cadrul acestui proiect, cele două asociații și-au propus să selecteze 320 de persoane din grupurile „vulnerabile": șomeri, persoane inactive, studenți, dar și persoane care au un loc de muncă și doresc să înființeze o afacere în Regiunea Sud-Est a României. Persoanele au fost împărțite în 16 grupe pentru a beneficia de cursuri de formare antreprenorială. Adică să fie pregătiți pentru a deveni mici afaceriști.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

În urma cursurilor, fiecare persoană urma să întocmească un plan de afaceri. Cele mai bune 38 de planuri de afaceri urma să primească o finanțare de 178.340 lei fiecare. Așadar, în jur de 37.000 euro. În total, cele 38 de afaceri urma să beneficieze de o finanțare totală de 6,7 milioane lei. Încă puțin peste 3,8 milioane lei era suma care urma să fie folosită pentru traininguri, consultanță, plata salariilor și cheltuielile celor două organizații.

Dacă ar fi o firmă, asociația Catalactica ar fi invidiată: ar avea o cifră de afaceri de câteva milioane de euro anual

Ce obligații aveau noii antreprenori?

Cei 38 de noi antreprenori erau obligați să urmeze stagii de practică în cadrul unor firme de piață sub stricta supraveghere a specialiștilor angajați de cele două organizații. Între timp, cu banii din proiect, își înființau propriile firme pe baza planului lor de afaceri.

Conform documentelor făcute publice de cele două organizații, fiecare nou antrepenor din cei 38 selectați pentru finanțare avea obligația să înființeze o firmă pentru a pune în aplicare planul de afaceri și să angajeze minimum două persoane. Noua firmă se angaja să funcționeze măcar un an de zile de la înființare, apoi să asigure o „perioadă de sustenabilitate" de minimum 6 luni, în care beneficiarul să garanteze continuarea funcționării afacerii, inclusiv cu obligația menținerii locurilor de muncă, dar și cu respectarea obiectivelor asumate prin planul

FOTO: FACEBOOK; ICCV.RO; INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

CIRCUIT
Ministrul de Finanțe Ionuț Popescu (sus, stânga) ar fi rămas fără scaun după ce premierul Tăriceanu (jos) l-a preferat pe un subaltern al unui demnitar. Ani mai târziu, subalternul e tot la stat și partenerul acestuia de afaceri ia bani europeni de la Sorin Cace (sus, dreapta)

de afaceri aprobat în cadrul proiectului.

Mentorii plătiți de cele două asociații aveau obligația să-i consilieze pe noii afaceriști iar responsabilii de proiect aveau obligația să monitorizeze și să evalueze desfășurarea afacerilor. În cazul în care interveneau modificări, noii patroni erau obligați ca în maximum trei zile să notifice în scris Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică Catalactica.

Noile firme au „uitat" să angajeze

Majoritatea firmelor nou înființate nu au reușit să respecte condiția obligatorie de a avea minimum doi angajați pe o perioadă de cel puțin un an. Mai mult, o parte din firme au raportat pierderi în primul an fiscal, deși cele două organizații, Catalactica și Integrat, și-au asumat prin cererea de finanțare că vor consilia, îndruma și monitoriza afacerile nou înființate.

Gălățeanul Mihai Cezar Asproiu, de exemplu, unul din cei 38 de noi afaceriști, a depus un plan de afaceri pentru fabricarea mobilei. El a înființat firma Xylo Furniture pe 26 martie 2019, cu punct de lucru în Brăila, pe Bulevardul Dorobanților, nr. 690. Conform datelor de la Registrul Comerțului, pentru anul fiscal 2019, firma a avut o cifră de afaceri netă de 31.831 lei și un profit net de 103.561 lei. Ceea ce este ridicol, dar explicabil: o parte din finanțarea europeană, „antreprenorul" a menționat-o la capitolul profit. Dar firma lui Asproiu a raportat zero angajați în primul an de activitate, ceea ce înseamnă că nu și-a respectat obligația de a avea minimum doi angajați, așa cum prevedea contractul de finanțare.

Nerespectarea condiției de a angaja cel puțin două o persoane se regăsește și la firma Atelier Nikocreative SRL, înființată de Nicoleta Chiforeanu. Din datele de la Registrul Comerțului, firma Nicoletei Chiforeanu a avut o cifră de afaceri de 23.355 lei și un profit net de

20.000 lei în 2019, dar a raportat doar un singur angajat.

Un alt caz este al lui Virgil Tudorică. Acesta a avut un PFA pe care intermedia diverse vânzări, dar l-a radiat în 2012. În noiembrie 2018, i s-a aprobat planul de afaceri de către cele două organizații. A înființat firma Jumbo Office Print, numai că firma nu a respectat cel mai elementar criteriu, numărul de angajați: firma nou înființată a raportat un singur angajat pe anul fiscal 2019, dar a avut un profit de 10.048 lei.

Trainerii și experții nu au împiedicat pierderile noilor firme

Carmen Gioglovan a depus un plan de afaceri pentru o afacere axată pe întreținere corporală. Planul ei afaceri a fost admis cu 68 de puncte, dar nu a fost respectat. S-a asociat cu fiica sa, Alexandra Ioana Gioglovan, dar nu a reușit să respecte criteriul referitor la numărul de angajați. Conform datelor de la Registrul Comerțului, firma a raportat un singur angajat, o cifră de afaceri de 16.401 lei, un profit de 50.937 lei, și impozite, contribuții și taxe neplătite la termen de 553 lei.

Petrică Sterian a primit finanțare pentru a produce materiale de plastic pentru construcții. El a înființat firma Petrică Sterian Prod în orașul Pogoanele, din județul Buzău. În primul an de activitate, a avut un singur angajat, o cifră de afaceri netă de 79.731 lei și o pierdere netă de 8.159 lei. Nu se știe ce au făcut experții desemnați cu supervizarea și monitorizarea afacerilor, deși au fost plătiți de cele două asociații din fonduri europene.

Tot pe pierdere a ajuns și afacerea lui Petrache Plopeanu. El primise finanțare pentru înființarea unei școli de șoferi în municipiul Râmnicu Sărat, din Buzău. Dar afacerea s-a dovedit un eșec. Cu active imobilizate de 51.408 lei și doi angajați, firma nou înființată nu a încheiat niciun contract. Cifra de afaceri pe zero a adus pierderi de 12.178 lei.

Numele lui Petrache Sterian mai apare ca asociat în două societăți: Culture Media Production și Olimp SRL, radiate în 2017, respectiv 2016. Într-o altă firmă, Variabil Contur SRL, Petrache Plopeanu deține o treime din părțile sociale și are ca obiect de activitate întreținerea corporală. Deși este în funcțiune, firma nu a depus documentele fiscale în ultimii trei ani de zile.

O altă afacere pe pierdere este cea a Mihaelei Lungu, din Tulcea. Ea a primit finanțare pentru a-și face propria firmă de lucrări de instalații sanitare, motiv pentru care a înființat firma Power Consulting Solution. În primul an fiscal de la înființare, adică pe anul 2019, a raportat o cifră de afaceri netă de 46.230 lei și pierderi de 11.841 lei.

Apare „vulnerabilul" Moisei, afacerist veritabil

Planul de afaceri depus de Ciprian Dan Moisei a fost admis cu un punctaj de 62,5 în data de 7 noiembrie 2018. El a cerut finanțare pentru înființarea unei afaceri de contabilitate și consultanță în domeniul fiscal. Pentru anul fiscal 2019, firma înființată de Ciprian Dan Moisei, Wise MCK Consulting, a raportat o cifră de afaceri netă de 32.390 și un profit net de 15.796 lei.

Ciprian Moisei a mai fost asociat în firma Add Value Technology, firmă radiată după ce a fost dizolvată și lichidată în octombrie 2017.

Moisei a lucrat la Ministerul Finanțelor Publice ca expert pe legislația de accize din noiembrie 2007 până în decembrie 2010. Din ianuarie 2011, a fost angajat drept consultant fiscal și partener managerial la firma BVP Consulting & EU Funds SRL. Atunci deținea și 16% din firma angajatoare. Restul părților sociale erau deținute de Mihaela Milea (16%), Liliana Popa (16%), Jean Adrian Vintilă (20%) și Flavius George

Afacerile dezvoltate cu peste 10 milioane lei, bani publici europeni și naționali, s-au dovedit eșecuri în cele mai multe cazuri

ÎN FAMILIE
Instantanee de la pompos numita „conferință de deschidere" a proiectului, la care participă fix șapte persoane, majoritatea conectate la activitățile cotidiene ale Catalactica

Marinescu (32%). În 2012, firma a fost radiată din București pentru că și-a mutat sediul social în localitatea ilfoveană Tunari.

Din iunie 2015, Ciprian Dan Moisei este administratorul firmei și deține 40% din părțile sociale. Restul părților sociale sunt deținute de Iulian Marian Butnaru. Firma are ca obiect de activitate consultanța pentru afaceri și management. Cu doar un singur angajat, firma a avut o cifră de afaceri netă de 415.493 lei și un profit net de 240.830 lei.

Culmea, strict în litera proiectului, Moisei poate beneficia de finanțare pentru înființarea unei firme, se încadrează la categoria „angajați". Pe de altă parte, pare profund imoral ca un cetățean care lucrează deja la o companie (și încasează, evident, salariu) din care deține 40% și de la care poate primi dividende de 100.000 de lei pe an să fie considerat ca făcând parte dintr-o categorie „vulnerabilă".

Iulian Butnaru a demis un ministru

Partenerul de afaceri al lui Ciprian Dan Moisei, controversatul Iulian Marian Butnaru, este fostul director adjunct al Direcției de Supraveghere și Control Vamal din cadrul Direcției Generale a Vămilor din România. În 2005, ministrul Finanțelor de atunci, Ionut Popescu, ar fi plătit cu funcția din cauza lui Iulian Butnaru. Potrivit unui articol din *Cotidianul* din acea perioadă, Ionuț Popescu a fost schimbat din funcție deoarece ar fi vrut să-l demită pe Iulian Butnaru, în urma unor informații primite de la serviciile secrete. Premierul vremii, Călin Popescu Tăriceanu, ar fi intervenit și l-a demis pe Ionuț Popescu înainte ca acesta să facă schimbările din vămi. Iulian Marian Butnaru a fost și consilierul lui Daniel Chițoiu, când acesta din urmă era ministrul Economiei. Apoi, a fost numit membru în Consiliul de Administrație al Societății pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart", companie la care Transelectrica deține 70% din acțiuni, iar Ministerul Economiei 30%.

În prezent, Iulian Marian Butnaru este responsabil de diverse activități ale companiei Transgaz. A fost responsabil de construcția gazoductului proiectul BRUA, apoi a fost numit manager la compania Vestmoldtrangaz din noiembrie 2019, companie care administrează conducta magistrală Iași-Ungheni.

Iulian Marian Butnaru a înființat împreună cu Camelia Săpunaru, soția lui Nini Săpunaru, firma de consultanță financiară F&C Consulting Cont SRL. Firma a fost preluată de Ciprian Dan Moisei și Andreea Helena Weinerich, consilier local la Primăria Sector 3 din partea PNL. Firma F&C Consulting Cont a avut o cifră de afaceri netă de 21.252 lei și o pierdere netă de 47.401 lei, cu zero angajați.

Uluitor: zeci de milioane de euro în proiecte

Cum reușește asociația Catalactica să aibă atât succes pe bani europeni? Un succes relativ când vine vorba de rezultatele proiectelor, dar deplin când e să se judece sumele încasate de asociație. Răspunsul nu este simplu.

Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică (ADPSE) Catalactica este numele complet al vechiculului prin care au fost accesate fonduri europene de zeci de milioane de euro. Potrivit unui articol publicat în 2017 de Digi 24, Catalactica ar fi implementat, între 2010 și 2017, 25 de proiecte POSDRU în valoare totală de 40 de milioane de euro. Pare greu de crezut, asta ar însemna o medie de peste 1,5 milioane de euro pe fiecare proiect. Nu mai e așa de greu de crezut însă, când afli că ADPSE Catalactica a implementat și proiecte de peste 19 milioane de lei (aproximativ cinci milioane de euro) pe bucată. De altfel, numai în 2020, asociația avea în derulare cinci proiecte POCU, fiecare de aproximativ zece milioane de lei.

Omul din spatele Catalactica este Sorin Cace, sociolog și director adjunct al Institutului pentru Cercetarea Calității Vieții (ICCV) din subordinea Academiei Române. Potrivit site-ului ICCV, domeniile sale de interes academic sunt „statul bunăstării, politici sociale, ocupare, minorități, economie socială".

Newsweek România a scris în mai multe rânduri despre neregulile din proiectele Catalactica, unele reclamate inclusiv de către Curtea de Conturi, dar rămase fără urmări.

Sorin Cace, deși a comunicat telefonic de mai multe ori cu reporterul *Newsweek România*, a refuzat să ofere un comentariu pe acest subiect.

FOTO: CATALACTICA.ORG.RO; MAPS.GOOGLE.RO

PETRE BĂDICĂ

Două școli nebune după bani

În urmă cu 10 ani, eram indignați că universitățile private sunt „fabrici" de făcut bani și dau diplome de licență sau post-universitare pentru profit. Între timp, universitățile private au sărăcit și se chinuie să supraviețuiască. Problema s-a mutat la unele instituții de învățământ superior de stat.

Am scris, din vară, mai multe articole în care arătam cum Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila" unde, acum două decenii, era concurență de 10 pe loc, admite candidați cu nota 5.

UPB primește 400 de milioane de lei pe an de la Ministerul Educației și refuză să spună cu ce bani va ține în viață un post de televiziune cu 100 de angajați.

Dacă ai picat examenul de admitere, dar ai obținut nota minimă 5 și îți permiți să achiți o suprataxă, anuală, de 6.000 de euro, UMF București te primește în anul I.

Universitatea a scos deja o primă serie de absolvenți la suprataxă. Documentele la care am avut acces arată că această cale de a deveni student, achitând 6.000 de euro, există la Universitatea de Medicină și Farmacie de cel puțin 5 ani. De ce nu știm precis?

Pentru că Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila" nu vorbește cu presa.

În plus, suprataxa pentru studenții români este mai mare decât taxa pentru studenții străini percepută de alte universități din țară. Ceea ce este absurd. Nicăieri în lume nu se întâmplă așa ceva. Suprataxa de 6.000 de euro pentru studenții români este lăcomie pură.

În primul rând, pentru că Universitatea de Medicină și Farmacie din Capitală nu oferă cunoaștere la nivel european. Nici măcat la nivel regional.

În clasamentul QS Rankings al universităților din statele emergente ale Europei, școala superioară de medicină de la București nici măcar nu apare.

Pe poziția 351 se află Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca.

În același clasament, există universități de medicină din Ungaria: Universitatea Semmelweis (locul 201-250), Debrecen și Szeghed (loc 301), plus Universitatea din Pecs (loc 351).

Că suprataxa e doar lăcomie o arată și cifrele de la Ministerul de Finanțe. UMF „Carol Davila" are un profit (excedent) pe anul 2020 de 60 milioane de lei. Doar suprataxarea studenților din anul I aduce facultății peste 5,5 milioane de lei. Iar suprataxa există și pentru studenții de anul al V-lea.

O altă instituție de învățământ superior care stă bine financiar este Universitatea Politehnică din București. Aici se va deschide, în franciză, un post de televiziune de știri tot pentru a face bani: din publicitate comercială și, atunci când sunt alegeri, electorală.

În premieră pe țară, o universitate va face politică. Prin televizor. Nu e de mirare, dat fiind că de proiect se va ocupa Gabriel Petrea, ex-șef la tineretul PSD, ministru și parlamentar PSD. Iar rector al UPB este Mihnea Costoiu, parlamentar PSD și cel care a prezentat, săptămânile trecute, programul PSD pentru educație.

> UPB primește 400 de milioane de lei pe an de la Ministerul Educației. Și conducerea Universității Politehnice București refuză să spună cu ce bani va ține în viață un post de televiziune cu 100 de angajați. Mihnea Costoiu afirmă că are bani pentru canalul TV deoarece UPB face lucruri uimitoare (tehnologie, IT, diverse echipamente și sisteme) pe care le vinde firmelor din economie.

Uitându-ne, iarăși, în clasamentul QS Rankings, vedem că UPB nu este atât de avansată pe calea științei și cercetării. UPB abia își face loc în primele 100 de universități din Europa centrală din punctul de vedere al inovației, cercetării și cunoașterii. O universitate omoloagă din Ungaria se află cu 38 de locuri mai sus decât UPB. Și, în general, sunt 6 universități maghiare mai bine clasate decât UPB.

Dar, probabil, asta pentru că își văd de școală și de studenți, nu de jocuri politice. Care, pentru UPB, vor însemna, în final, tot bani. N

PETRE BĂDICĂ este senior editor al *Newsweek România*

OVIDIU NAHOI

Resetarea euro-americană: da, dar într-o altă lume

Instalarea echipei Biden-Harris la Casa Albă a fost salutată călduros la Bruxelles și în capitalele europene. O nouă eră pare să se deschidă în relația transatlantică. Dar cei patru ani de mandat ai lui Donald Trump au schimbat multe. Lumea nu mai e aceeași și nici Europa, bineînțeles.

Adevărat este că Donald Trump a avariat grav relația transatlantică. El a pornit un război comercial și a încurajat Brexitul promițând Marii Britanii un acord comercial avantajos pe care nu avea să-l mai ofere. A definit chiar Uniunea Europeană drept adversar.

Strategul politic Steve Bannon (pe care, la plecare, l-a grațiat) a venit în numele său, pe pământ european, înainte de alegerile europarlamentare din mai 2019, pentru a pregăti un „val" al extremei drepte, menit a arunca în aer Uniunea.

Nu a avut succes.

Dar, mai presus de toate, Trump a pus sub semnul întrebării principiul „toți pentru unul, unul pentru toți", care constituie piatra unghiulară a Alianței Nord-Atlantice și a securității europene. Trump a condiționat intervenția Americii în apărarea unui aliat de plata contribuțiilor militare. Discuția din cadrul Alianței cu privire la onorarea obligațiilor bugetare este mult mai veche decât mandatul lui Donald Trump și comportă multe nuanțe – cum ar fi privită, de exemplu, dispoporția care s-ar crea în Europa dacă Germania ar aloca 2% din PIB-ul său uriaș direct înarmării?

Dar, cu toate aceste discuții, nimeni, niciodată nu a pus în discuție Articolul 5, al cărui principal scop este descurajarea. Și care a funcționat de minune în timpul Războiului Rece. Oare cum ar acționa Rusia, putere regională agresivă, dacă ar fi încredințată că aliații nu sunt atât de dornici să sară, la o adică, în apărarea balticilor? Aceasta este logica descurajării și niciodată nu lași să se înțeleagă că anumite discuții dintre aliați pot să se repercuteze în vreun fel asupra voinței lor de a acționa împreună, în caz de agresiune.

Din inconștiență sau nu, Donald Trump a făcut-o.

Desigur, nimeni nu se așteaptă ca Joe Biden să imite comportamentul predecesorului său. Dar aceasta nu înseamnă că între Europa și America lucrurile vor fi la fel ca mai înainte. Pentru că și Europa se schimbă. Uniunea Europeană parcurge un proces lent dar inexorabil spre „o Uniune tot mai strânsă", așa cum stă scris și în actul ei fondator, Tratatul de la Lisabona. Iar acest proces s-a accelerat cu fiecare criză.

Criza financiară din 2008, care a pus serios la încercare moneda euro, a adus reglementări bugetare, bancare și fiscale de neimaginat până atunci. Criza coronavirusului a favorizat și o străpungere istorică: Uniunea lansează datorii în comun pentru finanțarea redresării economice. În plus, lecțiile din prima parte a crizei sanitare au convins Uniunea Europeană să valorizeze în mai mare măsură propriul protecționism economic și financiar. Iar acordul Brexit, încheiat în ultimul moment, a arătat că cei 27 pot avea succes dacă rămân uniți.

Uniunea Europeană iese din criză cu o dorință de a-și întări suveranitatea și de a juca un rol global pe măsura potențialului său economic și comercial. Mai mult, Uniunea Europeană se pregătește să iasă de sub dependența dolarului american, considerând că acesta îi afectează interesele comerciale și politice la nivel global. Un document pe această temă este pregătit de Comisia Europeană, după cum au dezvăluit recent jurnaliștii de la *Financial Times* și *Bloomberg*.

Toate aceste schimbări se răsfrâng și în mentalul europenilor, după cum arată un recent studiu realizat de European Center on Foreign Relations (ECFR) în zece state membre ale Uniunii Europene plus Marea Britanie.

Potrivit datelor furnizate, cei mai mulți dintre respondenți (53%) consideră venirea la putere a lui Joe Biden drept o veste bună, dar mai există și alte nuanțe.

Mai mult de jumătate dintre germani consideră, în continuare, că Statele Unite nu mai sunt un partener de încredere. În plus, cei mai mulți dintre cei intervievați (inclusiv din Ungaria și Polonia) optează pentru neutralitatea europeană în cazul unei confruntări directe dintre Statele Unite și China sau Rusia.

De la aceste date trebuie să pornim atunci când vom privi către dosarele euro-americane, cum ar fi rivalitatea aeronautică dintre Airbus și Boeing. Sau problema giganților IT americani care plătesc în Europa impozite subdimensionate în raport cu volumul real al activității lor. Cât despre contribuțiile unor membri europeni la bugetul Alianței Nord-Atlantice, discuția va rămâne pe agendă, chiar dacă nimeni nu se așteaptă ca Joe Biden să pună vreun moment sub semnul întrebării angajamentul american, indiferent de motiv.

Resetarea relației transatlantice, dorită în aceași măsură de America și Europa, va avea loc. Dar după regulile unei lumi în schimbare. N

OVIDIU NAHOI este contributor al *Newsweek România*

MAREA NEAGRĂ ȘI BOGATĂ

Gazul, guvernul și europenii

România are o uriașă rezervă de gaze în Marea Neagră, dar nu reușește să o exploateze. În schimb, în prima jumătate a anului 2020, au crescut cu 4% importurile de la Gazprom.

SCHIMBARE Virgil Popescu a precizat, pentru *Newsweek România*, că modificările la legea offshore ar putea fi prezentate public până în primăvară

PRINCIPALA PROBLEMĂ A COMPANIILOR CARE AU INVESTIT sume uriașe în exploatarea resurselor din Marea Neagră este legislația offshore. Guvernul Orban a modificat unul din cele mai contestate acte din regimul PSD, OUG 114/2018, dar investitorii din Marea Neagră sunt încă nemulțumiți.

Chestiunea legislației proaste a fost discutată de președintele Klaus Iohannis cu președintele Trump, în august 2019.

„Există preocuparea și a fost adusă în discuție într-o notă optimistă. Președintele Trump și ceilalți au exprimat așteptarea ca legislația să fie ameliorată pentru a crește atractivitatea pentru investitorii americani și acest lucru se poate face", a spus președintele Iohannis după discuțiile cu Trump.

Dar pandemia și situația politică (guvernul Orban era minoritar în Parlament) au blocat orice progres.

„În Parlament, trebuie ajuns la un consens cu toate forțele politice în așa fel încât acea modificare a Legii offshore să fie acceptată și să întrunească consensul politic sau marea majoritate, 80%-90% din Parlament. Atâta timp cât acest consens nu există, și nu există, că astfel s-ar fi realizat, nu are rost să discutăm", spunea ministrul Economiei, Virgil Popescu, în iulie 2020.

Între timp, situația politică s-a schimbat din nou, dar Virgil Popescu, acum ministru al Energiei, nu a dorit să răspundă întrebărilor *Newsweek România* despre planurile guvernului privind legislația offshore.

Două companii deținătoare de licență pentru Marea Neagră, Exxon și Lukoil, și-au anunțat intenția de a se retrage. Doar Black Seaw Oil and Gas a luat decizia fermă de a începe extragerea gazelor.

Tranziția spre energia verde

Odată cu presiunea ca în Uniunea Europeană să se renunțe la combustibilii fosili, există riscul ca resursa din Marea Neagră să rămână complet neexplorată – deși gazele naturale sunt combustibilii fosili care poluează cel mai puțin.

„Pentru o perioadă de 20 ani, cel puțin, gazul va asigura echilibrarea consumului de energie electrică în România, dar și în piețele adiacente României.

În următorii 10-20 de ani, faptul că România are gaze naturale se va răsfrânge și asupra funcționării piețelor de energie din zona imediată.

57 de mari companii din Europa au solicitat Comisiei Europene să ia în considerare rolul gazului în zona de echilibrare a pieței energiei, luând locul cărbunelui, care în acest moment este elementul de siguranță, echilibrează consumul.

Pentru că și gazele naturale, având posibilitatea de a fi stocate, pot înlocui cărbunele. Energia verde, având un grad de pre-

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

FOTO: RBSTA.RO

dictibilitate... nu prea sigur, în funcție de situația atmosferică – e înnorat, nu bate vântul – o anumită energie trebuie adusă în rețea, să fie sigură.

Deocamdată, în cazul nostru, gazele pot face acest lucru", a explicat secretarul de stat Niculae Havrileț, în cadrul #2020 Energy Summit, organizat pe 19 noiembrie de *Newsweek România*.

Ucraina vine din urmă

Presiunile nu vin doar dintre programele verzi ale Uniunii Europene. În noiembrie 2020, guvernul ucrainean a acordat companiei de stat Naftogaz permisiunea de a exploata resursele de gaz din Marea Neagră, din perimetrul controlat de această țară, în imediata vecinătate a României.

Iar rezervele de gaz offshore controlate de Ucraina ar putea fi mult mai mari decât cele ale României, deci vor fi mai rentabile. „O să vedem în zilele următoare că Ucraina va deveni mult mai vocală în a promova interesele din Marea Neagră", declara, în toamnă, secretarul de stat în Ministerul Economiei Nicolae Havrileț. Acesta aprecia că de acum va începe o competiție și va câștiga cine va aduce primul gazele la țărm, „cine va fura startul".

Necunoscuta Exxon

Compania americană Exxon a decis, la finalul anului 2020, să renunțe la perimetrul din Marea Neagră.

În prezent, problema este cine va prelua participația Exxon. Ministrul Energiei, Virgil Popescu, a insistat ca Romgaz să facă această investiție, dar nu este clar dacă societatea de stat românească are capacitatea financiară să-și asume riscurile, în cazul în care prețul la gaze scade puternic. În decembrie 2020, Virgil Popescu și directorul Romgaz, Adrian Volintiru, au discutat cu șefa agenției de credit de export a SUA Exim US, Kimberly Reed, despre sprijinul pe care România îl poate primi pentru a începe să extragă gaze din Marea Neagră.

În 13 ianuarie 2021, Adrian Volintiru a fost demis de la conducerea Romgaz.

Guvernul ucrainean a acordat companiei de stat Naftogaz permisiunea de a exploata resursele de gaz din Marea Neagră

„Fereastra de oportunitate"

Macroeconomistul Laurian Lungu (Consilium Policy Advisor Group - CPAG) a explicat de ce este nevoie ca legislația offshore să fie modificată repede. „Este o fereastră unică de oportunitate în care acești combustibili fosili pot fi exploatați la potențial maxim, până în 2030", a arătat Lungu, subliniind că Uniunea Europeană și-a propus reducerea emisiilor de carbon.

El a amintit că rezervele din Marea Neagră au fost identificate din 2012 și

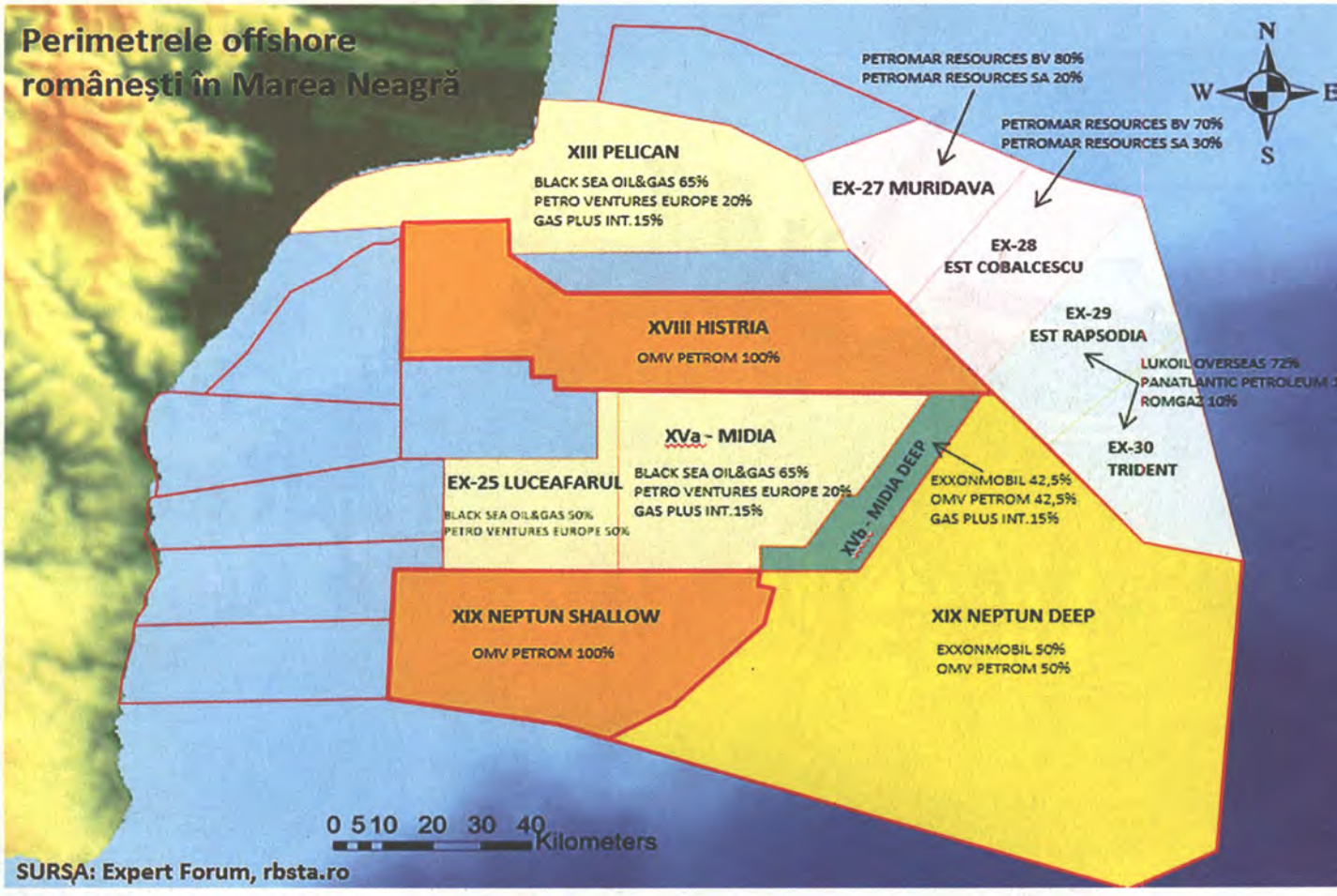

de atunci nu a început exploatarea lor. „De ce? Așa cum este acum legislația offshore, nu este rentabilă exploatarea", a arătat macroeconomistul.

Potrivit lui Lungu, Europa va avea de unde primi gaze naturale, deci există concurență pentru proiectul din Marea Neagră: se lucrează la conducta Nord Stream 2 (care ar duce gazele din Rusia în Germania prin Marea Baltică, ocolind Polonia – proiect la care SUA și statele estice se opun vehement) și se vor importa gaze lichefiate.

„Sunt investiții de capital mari, se recuperează în timp, riscul pieței e mare, deci este nevoie de stabilitate legislativă", a mai arătat președintele CPAG.

Dăncilă s-a prefăcut că schimbă

Neoficial, deținătorii licențelor de exploatare a perimetrelor din Marea Neagră spun că impozitele suplimentare stabilite prin legea offshore fac ca proiectele de exploatare să fie, la ora actuală, necompetitive. Ei apreciază că, oricum, redevența de 13%, legiferată de România, este mare, fiind una din cele mai ridicate din spațiul UE.

În septembrie 2019, guvernul Dăncilă a prezentat, înaintea unei vizite la Washington DC a premierului PSD, o serie de modificări ce păreau să-i mulțumească pe investitori.

Proiectul prevedea:

- Eliminarea impozitării suplimentare a veniturilor pentru prețurile de vânzare la care investitorii nu realizează supraprofituri (între 45,71 lei/MWh și 100 lei/MWh).
- Eliminarea utilizării prețului de referință în determinarea bazei de calcul a impozitului asupra veniturilor suplimentare.
- Mărirea nivelului maxim pentru deducerea investițiilor din segmentul upstream pentru determinarea impozitului suplimentar offshore de la 30% la 60%.
- Eliminarea limitării deducerii investițiilor pentru calculul impozitului pe profit.

Guvernul Dăncilă a căzut, iar proiectul nu a ajuns la Parlament.

Havrileț: Investitorii au riscuri

Secretarul de stat în Ministerul Economiei Nicolae Havrileț a fost unul din cei care au susținut, principial, demararea investițiilor și modificarea legii offshore. În noiembrie 2020, Havrileț a lăsat să se înțeleagă că va fi majorat acel nivel de 45,71 lei/MWh în raport cu care se definește ce înseamnă venit suplimentar supus supraimpozitării, ceea ce înseamnă că baza de impunere va fi mai redusă decât în prezent, iar producătorii vor plăti, în consecință, sume mai mici ca impozit.

„Nu putem pleca de la prețul pe care l-am avut la data începerii perioadei de dereglementare, un preț specific producătorilor de gaze maturi, cu mare parte din investiții recuperate, amortizate, nu putem impune acel preț foarte mic ca perioadă de început a supratăxării unui investitor nou, cu un grad de risc uriaș față de un producător din zona onshore, știm foarte bine ce probleme sunt în zona maritimă", a

AMÂNARE
România are resurse importante de gaz natural în Marea Neagră, dar riscă să nu le poată exploata, din cauza legilor interne proaste

explicat Havrileț. În octombrie 2020, el arăta că regimul fiscal impus de Turcia este mult mai prietenos cu investitorii din zona gazelor, fiscalitatea fiind mai mică.

Guvernul Cîțu vrea bani de pensii

Programul de guvernare al cabinetului Cîțu prevede modificarea legii offshore, dar nu are detalii legate de ceea ce doresc investitorii: reducerea impozitării.

În schimb, este detaliată destinația banilor care vor veni la buget după ce aceste exploatări vor demara.

„Redevențele din exploatarea gazelor din Marea Neagră vor fi folosite astfel:

➤ O treime pentru tranziția verde (cofinanțare pentru proiectele europene).

➤ O treime pentru extinderea rețelelor de gaze naturale.

➤ O treime pentru echilibrarea sistemului de pensii".

Însă și guvernul Orban I își propusese să modifice legea offshore, dar nu s-a întâmplat nimic. Programul de guvernare prezentat de PNL în noiembrie 2019 prevedea: „Modificarea și completarea Legii offshore nr.256/2018 în vederea creșterii competitivității antreprenorilor economici din România".

Mai prudent, guvernul Orban II, instalat la începutul primăverii anului trecut, și-a trecut în program doar „deblocarea investițiilor offshore de gaze naturale din Marea Neagră" – ceea ce nu s-a întâmplat.

Deloitte calculează avantajele

Cel mai solid studiu privind impactul economic al exploatării gazelor din Marea Neagră a fost elaborat de Deloitte. Această companie estima, în 2018, următorul impact pozitiv:

➤ Venituri totale la bugetul de stat, în valoare de 26,0 mld. USD, reprezintând suma cumulată pentru perioada 2018 – 2040 (23 ani), media anuală fiind de 1,13 mld.;

➤ Numărul mediu anual de angajați: 30.605;

➤ Producție suplimentară de bunuri și servicii: 71,3 miliarde USD.

„În plus, aceste resurse suplimentare de gaze naturale, devenind comercial viabile, ar contribui la asigurarea aprovizionării sustenabile a României cu energie, la atingerea țintelor de decarbonizare pe termen lung, precum și la dezvoltarea infrastructurii naționale, sau a altor industrii cu valoare adăugată mare, cum ar fi chimia și petrochimia", explică studiul, care amintește că toate aceste investiții se fac din resurse private, nu din bani publici.

Concurența pentru gazul din Marea Neagră este mare, dinspre Rusia și Ucraina

Deținătorii de licență

În prezent, sunt șapte firme care dețin diferite procente din perimetre la Marea Neagră unde ar putea fi exploatate gaze:

➤ Black Sea Oil & Gas S.A. (BSOG)
➤ ExxonMobil Exploration and Production Romania Limited
➤ Gas Plus Dacia S.R.L.
➤ Lukoil Overseas Atash B.V.
➤ OMV Petrom S.A.
➤ Petro Ventures Resources S.R.L.
➤ S.N.G.N. Romgaz S.A.

Ei sunt grupați în Asociația Română a Concesionarilor Offshore din Marea Neagră.

Însă fiecare companie este implicată într-un grad diferit: unele perimetre sunt mai aproape de țărm, altele la distanțe foarte mari. Generează probleme tehnologice și adâncimea apei în zona exploatată. De exemplu, OMV și Exxon controlează împreună Neptun Deep, unde adâncimea apei este între 100 și 1700 de metri, iar conducta care ar urma să aducă gazele la țărm ar fi de 160 de kilometri. În schimb, Black Sea Oil and Gas are de instalat o conductă de 120 de kilometri.

Compania OMV acționează singură în perimetrele Neptun Shallow și Istria.

FOTO: RBSTA.RO

CUMPĂNAȘII DIN ONLINE

Cum ferim copiii de agresorii din mediul virtual

Cazul Cumpănașu i-a făcut pe mulți părinți să se întrebe dacă n-ar trebui să intervină drastic în interacțiunile online ale copiilor.

„NU MĂ DAU CU TITAN GEL CĂ m-a făcut mama suficient de bine. Ar trebui să-mi fie rușine sau să fiu mândru de chestia asta, nu mi-e clar, voi sunteți fete și trebuie să ne spuneți", îi zice, senin, Alexandru Cumpănașu, fost candidat la alegerile prezidențiale, unei fete de 16 ani, pe TikTok. Este doar una din convorbirile cu aluzii sexuale pe care Cumpănașu le-a avut cu cei peste 500.000 de urmăritori ai săi pe TikTok, platforma preferată a tinerilor.

Același Cumpănașu le spunea copiilor, de pe contul său „profu.online", că „perverșii în sistemul de învățământ sunt destul de mulți. Acuma, cu tot respectul, să vezi fete de 15-16-17-18 ani făcând genuflexiuni, flotări și altele, pe cameră, ca înregistrări, ele pot fi folosite și altfel" sau „vreau să văd și eu dacă vreun profesor are tupeul să încalce legea, să-ți pună note și să te condamne că nu ți-ai făcut tema de vacanță!".

În prezent, Cumpănașu, fostul director al Coaliției pentru Modernizarea României, ar fi vizat de dosare penale in rem pentru incitare la ură sau discriminare și pentru corupere de minori.

Pe fondul acestui scandal, primul impuls al multor părinți a fost să le restricționeze sau să le interzică celor mici accesul la internet, însă nu aceasta este soluția.

Dacă, în cazul copiilor mici, aplicațiile de control parental, împreună cu explicațiile, reprezintă o soluție pentru a-i feri de conținutul nepotrivit din mediul online, în cazul adolescenților, soluția este să îi învățăm să-și dezvolte gândirea critică, pentru ca aceștia să conștientizeze pericolele și să se ferească de ele, explică psihologul Bianca Nițoi, pentru *Newsweek România,* precizând că nu face comentarii despre cazul Cumpănașu.

20% dintre copii, online peste șase ore pe zi

Bianca Nițoi coordonează linia de consiliere ctrl_Ajutor din cadrul programului „Ora de net" al Salvați Copiii, în care oferă, anonim, sfaturi adolescenților, părinților și profesorilor la problemele pe care aceștia le întâmpină în mediul online.

În perioada pandemiei, cele mai multe apeluri au fost legate de problemele ridicate de școala online – profesorii au întrebat despre confidențialitatea datelor personale și setările de confidențialitate ale platformelor, elevii – despre interacțiunea cu colegii în mediul online și utilizarea excesivă a calculatorului.

De altfel, un sondaj publicat în luna iulie de organizația neguvernamentală Salvați Copiii, bazat pe răspunsurile a aproape 5.000 de adolescenți, arăta că, în primele șase luni de pandemie, șapte din 10 copii au petrecut mai mult de trei ore online pe zi, 20 la sută dintre ei indicând chiar peste șase ore online, iar 11,4 la sută că își verifică telefonul sau calculatorul tot timpul.

Copiii au spus că s-au simțit des și foarte des: plictisiți (47,5 la sută), singuri (20,4 la sută), obosiți (32,7 la sută), triști (27,1 la sută), speriați (15,3 la sută), furioși (23,2 la sută).

Gândirea critică, „arma" adolescenților în online

„Pe lângă promovarea, formarea și prevenția pentru riscuri, e important pentru noi să trimitem și mesajul că internetul are și foarte multe beneficii, pentru că, dacă prezentăm încontinuu riscurile, adulții au tendința să creadă că internetul este numai despre riscuri și, atunci, relația dintre copil și părinte nu mai este una foarte apropiată, pentru că poate părintele are tendința să zică «nu mai folosi internetul».

Mesajul nostru este să arătăm și beneficiile: faptul că poate fi un loc în care copiii se pot exprima creativ, să se dezvolte, să învețe și vrem să facă acest lucru într-un mediu cât mai sigur", arată psihologul Bianca Nițoi, într-un interviu pentru *Newsweek România.*

Ea recomandă atât părinților, cât și copiilor, să se informeze, să găsească etichete pentru a descrie situațiile care se petrec pe internet – cu alte cuvinte, un limbaj comun – „să știm să punem degetul pe situația respectivă".

Este important ca adolescenții să simtă că pot avea încredere în părinți și că le pot cere ajutorul atunci când au nevoie. Pentru ca relația să fie deschisă,

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

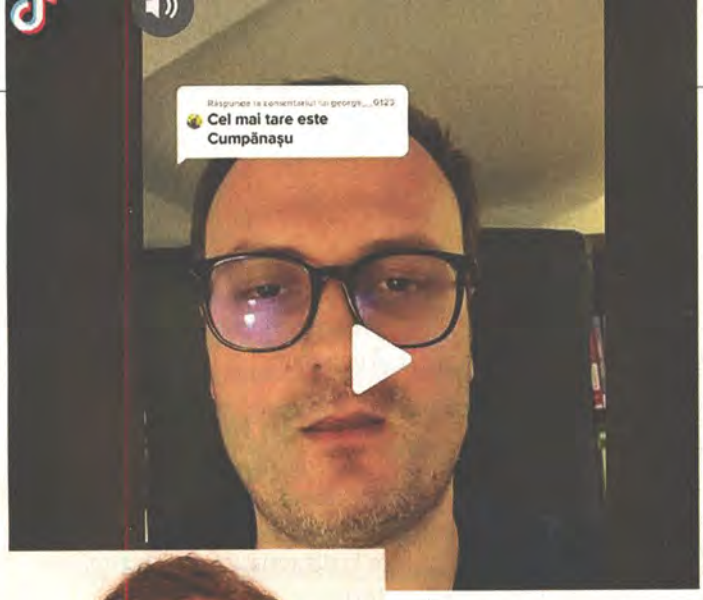

CAZUL lui Alexandru Cumpănașu, influencer pe TikTok, care se laudă cu potența sa în fața adolescenților, a pus pe gânduri mulți părinți. Bianca Nițoi (jos stânga) și Adriana Radu (jos dreapta) arată cum ar trebui să gestioneze părinții astfel de cazuri.

apropiată, adolescenții nu pot fi supravegheați foarte strict.

„Adolescenții explorează și testează și au nevoie ca în ghizodanul lor să aibă această abilitate – gândirea critică - cu referire strict la conținutul potrivit vârstei. Atunci când vorbim de copiii mici, controlul și supravegherea sunt recomandate părinților, aceștia au o voce mai puternică în a spune ce să urmărească și ce nu; la adolescenți importantă este această abilitate – gândire critică – chiar dacă văd un conținut pe care îl încadrăm la conținut inadecvat, arma cea mai puternică pe care o pot avea tinerii este gândirea critică. Dacă este vorba despre conținut ilegal, acela ar trebui raportat și eliminat de pe internet", arată Bianca Nițoi.

Părinții și profesorii ar trebui să-i susțină pe copii în dezvoltarea acestei abilități, explică psihologul, și să le permită să interacționeze cu valori și opinii diferite.

„Noi avem percepția falsă că orice vede adolescentul își integrează în propriul lui mod de a fi, dar lucrul acesta nu este adevărat; tinerii au nevoie să interacționeze cu diferite opinii, informații, valori și, în felul acesta, ei vor putea să diferențieze între ce este bine și ce nu este bine", explică Bianca Nițoi.

A renunțat la liceu din cauza unor poze nud

În 2013, Maria* avea 15 ani. S-a îndrăgostit de un băiat care locuia pe strada ei, mai mare cu cinci ani decât ea. După o perioadă în care nu s-au văzut, el a început să-i ceară imagini nud cu ea.

„Spunea că e ceva mai degrabă normal în cuplu, așa că i-am trimis, până când timp când am renunțat, știind că nu fac bine ce fac. Apoi au început amenințările. Și a început să posteze poze cu mine pe profilul lui. Se apropia începutul anului școlar, așa că am renunțat să merg la școală. Părinții au fost foarte dezamăgiți de mine", a povestit tânăra, care a spus că nu s-a mai dus la liceu „pentru că râdeau colegii de mine".

Abia după doi ani și-a reluat studiile și și-a refăcut viața.

Așa arată un caz de sextortion (frecvent este folosit termenul de „revenge porn", însă psihologii atrag atenția că această sintagmă sugerează că victima i-a făcut un rău agresorului pentru ca acesta să se răzbune, n.r.), primit de Adriana Radu, la „Sexul vs Barza". Absolventă a unui master de sănătate publică în Germania, ea ține cursuri de sănătate reproductivă și educație sexuală pe înțelesul adolescenților și tinerilor, pe canalul de Youtube Sexul vs Barza. Cel mai recent caz de sextortion i-a fost semnalat în ianuarie.

În sondajul Salvați Copiii din vara lui 2020, peste 39 la sută dintre adolescenți au indicat ca pericole în mediul virtual știrile false, 25,8 la sută – hărțuirea online, 11,3 la sută – trimiterea sau primirea de mesaje cu conținut sexual, 10 la sută – ademenirea pe internet („grooming").

1.500 de sesizări de conținut ilegal sau dăunător copiilor

În total, anul trecut, la linia de raportare esc_Abuz, cealaltă componentă a programului „Ora de net", au fost

FOTO: CAPTURĂ FOTO TIKTOK; SALVAȚI COPIII; FACEBOOK

procesate circa 1.500 de rapoarte, din care două treimi se refereau la conținut ilegal sau dăunător copiilor (pornografie infantilă, nuditate infantilă, scene de violență, limbaj vulgar, materiale care incită la ură, discriminare, care induc frică, teroare psihologică). Sesizările sunt anonime, iar, în funcție de conținutul sesizat, operatorii fac raportări și trimit informațiile mai departe către Poliție.

Cel mai des, copiii au reclamat postări injurioase sau jignitoare la adresa lor pe diferite rețele de socializare sau că imagini care le aparțin au fost preluate de terți fără acordul lor și postate pe alte pagini, scoase din context.

„Mai rar discutăm de rapoarte venite de la copii sau adolescenți care să includă următoarele, acestea fiind preponderent raportate de către adulți: conținut de pornografie accesibil minorilor sau conținut de nuditate/ imagini cu caracter sexual în care apăreau copii și care erau distribuite pe diverse grupuri de discuții. Menționăm că nu toate categoriile precizate anterior pot fi incluse la conținut ilegal, ci și la conținut inadecvat. În cazul acesta, se acționează în direcția raportării către platformă sau consilierea persoanelor implicate (victimele pot fi consiliate gratuit la linia raport_Abuz, n.r.)", arată reprezentanții liniei de raportare, într-un răspuns pentru *Newsweek România*.

Aceștia mai spun că sesizări privind mesajele cu conținut sexual sau grooming le-au fost semnalate de către părinți, copiii fiind consiliați și, în unele cazuri, au fost depuse plângeri penale. „De cele mai multe ori, acest conținut sau discuții sunt ascunse, în chaturi private sau conversații audio sau video la care nu mai poți avea acces ulterior. Având această natură privată, este de multe ori nevoie și de înaintarea unei plângeri penale din partea părintelui sau tutorelui. Unde a fost cazul, linia de consiliere a lucrat îndeaproape cu linia de raportare și autoritățile.

Copiii de vârste mici pot să fie manipulați în direcția în care nu își dau seama despre ce este vorba, tocmai pentru că nu sunt familiarizați cu aspecte legate de sexualitate. Când vorbim de adolescenți, aceștia sunt mai predispuși să aibă aceste discuții cu persoane care se află în spatele unor conturi false care înfățișează la rândul lor un adolescent", explică reprezentanții liniei de raportare a abuzurilor.

Aceștia au avut și cazuri de sextorsion, atrăgând atenția că „în astfel de cazuri este foarte importantă susținerea victimei de către persoanele și adulții din jurul acesteia.

Chiar dacă părinții, profesorii sau alți adulți din jur au tendința de a reacționa negativ față de adolescentul care a trimis pozele, învinovățindu-l sau pedepsindu-l, lucrăm la a conștientiza câtă nevoie vitală are în acele momente de sprijin și susținere din partea lor. Victima poate fi în șoc și de cele mai multe ori se învinovățește oricum foarte mult. Victima trebuie susținută, nu învinovățită. Persoana vinovată, agresorul, este aceea care șantajează sau distribuie pozele respective".

Specialiștii îi sfătuiesc pe părinți ca, atunci când află despre o astfel de situație, „să ia întâi o gură mare de aer, sau chiar o scurtă pauză, înainte de a reacționa. Astfel, acele câteva secunde le pot aminti că cel mai importanți sunt copiii și că le vor binele. Ne imaginăm că nu este ușor". Specialiștii îi sfătuiesc și pe profesori să discute cu elevii despre aceste tipuri de abuzuri și cum pot fi prevenite.

031.80.80.000 – linia de consiliere pentru probleme legate de mediul online, pentru copii, părinți și profesori. Este deschisă de luni până vineri, între orele 09.00 și 13.00

Ilegal în România

- Persoanele sub 18 ani, interzis la accesarea conținutului pornografic (Legea 196/2003)
- Instigare la ură sau discriminare (Articolul 369 Cod Penal)
- Racolarea minorilor în scopuri sexuale (Articolul 222 Cod Penal)
- Sextortion (Articolul 206 Cod Penal – amenințarea, Articolul 308 Cod Penal – hărțuire, Articolul 207 Cod Penal – șantaj)
- Pornografia infantilă (Articolul 374 Cod Penal)

Prețul pe care îl plătești ca să te exprimi online

Adriana Radu, de la Sexul vs Barza, atrage atenția că orice persoană care produce conținut online se vulnerabilizează, iar violența verbală este nelipsită din comentariile postate pe rețelele de socializare.

„Nivelul de agresiune verbală este foarte ridicat, cred că un copil sau un adolescent care face un live și care nu îl face doar pentru prietenii lui se supune la același risc de a fi agresat verbal. La toate platformele există unele deficite sistemice, pe care eu le văd și care țin, de exemplu, de cum poți modera aceste discuții (în online), cum poți fi protejat ca persoană care creează conținut, care postează un live. Pe YouTube există, de exemplu, posibilitatea să elimini niște «bad words» (limbaj licențios, n.r.). Pe TikTok, de exemplu, nu există posibilitatea să ai un moderator care în timpul live-ului tău să șteargă comentariile nocive", explică Adriana Radu, într-un interviu pentru *Newsweek România*.

Activista continuă: „E o junglă, eu mă întreb cum rezistă alți creatori, per-

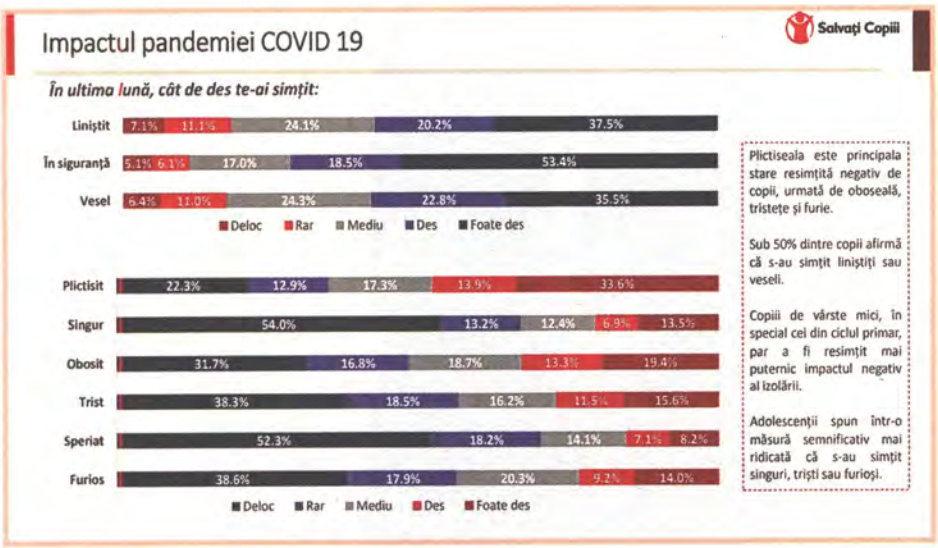

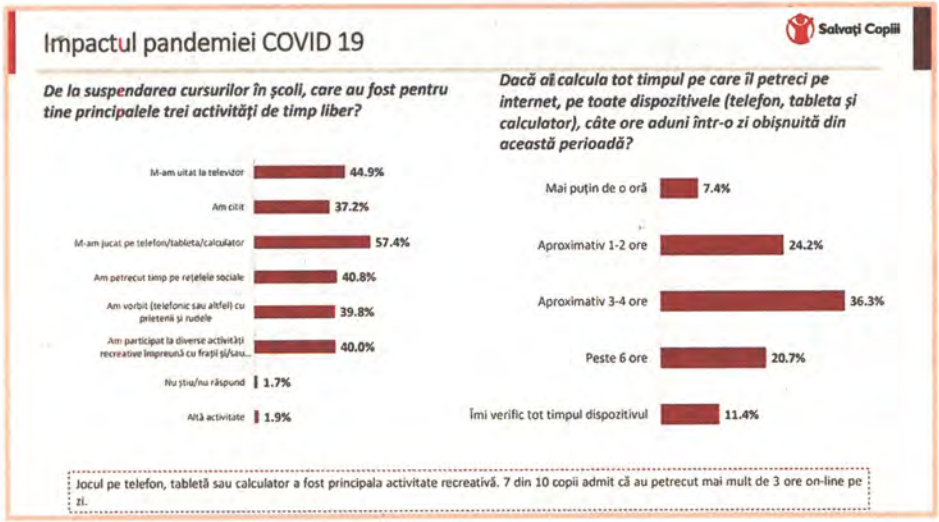

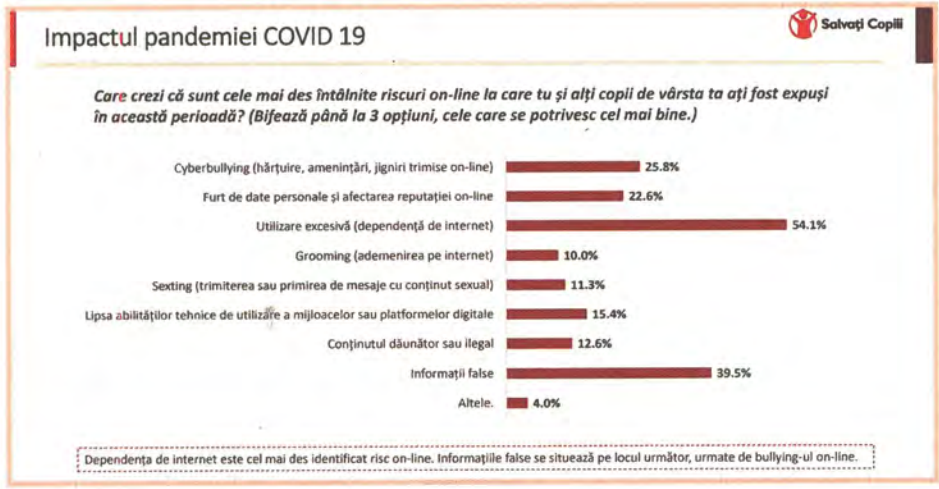

GRAFICE: SURSA SALVAȚI COPIII, 2020

soane tinere care lucrează cu aceleași social media ca și noi și nimeni nu vorbește despre asta: despre prețul pe care îl plătești ca să te poți exprima public pe anumite teme online". Ea menționează și că TikTok a luat recent o serie de măsuri pentru a-i proteja pe copii: conturile celor mai mici de 16 ani nu vor mai putea primi comentarii de la persoane necunoscute, iar clipurile nu vor mai putea fi folosite pentru „duete".

Întrebată ce sfaturi le-ar da copiilor și părinților pentru a se feri de conținutul toxic, Adriana Radu arată că ea a luat decizia să limiteze fizic interacțiunea cu mediul online: de doi ani, nu mai are smartphone și nici internet acasă, dar și că și-a răspuns la o întrebare importantă – „de ce sunt pe social media, ce îmi oferă mie social media; o introspecție și o igienă personală care sunt importante ca să ai un echilibru și să decizi conștient cât timp investești în social media și de ce îl investești".

Adriana Radu subliniază că „este nevoie de colegii sociologi care să se aplece asupra felului în care tinerii comunică pe social media în România, pentru că educatorii online și educatorii clasici - care în perioada pandemiei au fost nevoiți să comunice online cu copiii, care au fost mai mult online si sunt sigură că toată lumea era în paralel cu TikTok-ul, Facebook-ul și Instagram-ul deschise în timp ce era la școală - au nevoie să înțeleagă ce tip de dinamici sociale se întâmplă pe social media.

Simt o distanță de înțelegere cu privire la cum consumă tinerii TikTok, cum se raportează la TikTok, ce înseamnă pentru ei; este un conținut calitativ redus și mă întreb ce procent din tinerii care urmăresc aceste produse sunt conștienți de asta, cum percep tinerii ceea ce consumă – fac o diferență de calitate sau pentru ce procent dintre ei nivelul ăsta de knowledge (cunoaștere, n.r.) care ți se dă la întâmplare în video-uri reflectă și nivelul lor de înțelegere. Eu îmi fac griji". N

MIHAI MARCU, CEO MedLife: Pandemia a arătat cât de importantă este sănătatea

MedLife este prima companie românească de servicii medicale private care ajunge la o cifră de afaceri de un sfert de miliard de euro. Compania devine astfel nu doar cea mai mare din România, dar și una dintre cele mai importante din Estul Europei, un jucător important în regiune.

SUCCESUL NU A VENIT UȘOR și nici nu a venit repede. A fost nevoie de multă muncă, de profesionalism și de consecvență în calitate.

MedLife a fost înființată în 1994 de o echipă de medici antreprenori. În 2004, managementul este preluat de Mihai Marcu, iar dezvoltarea business-ului începe să capete o altă amploare.

În 2016, avea loc o altă premieră: prima companie medicală privată din România care se listează la Bursa de Valori din București.

În 2018, a fost prima societate de profil care a trecut granițele, cu o investiție în Ungaria. *Newsweek România* a aflat de la Mihai Marcu, directorul general al MedLife, despre inovațiile introduse chiar și în vremea pandemiei de coronavirus, despre crearea unui ecosistem care să servească mai bine nevoile tuturor românilor, despre sprijinul oferit autorităților în lupta cu această pandemie, despre investițiile în cercetare și despre cum sistemul medical românesc a dovedit că poate face performanță.

Newsweek România: **Pandemia de coronavirus a fost un test greu pentru toate sistemele medicale ale lumii și, implicit, pentru sistemul românesc. Cum ați depășit acest an greu?**

Mihai Marcu: La început, nu înțelegea nimeni ce ni se întâmplă. Însă ne-am adaptat foarte repede: primele măsuri le-am luat imediat după cele dintâi discuții despre blocarea graniței. MedLife a fost prima instituție medicală, privată sau de stat, care a luat măsuri

PROFESIONALISM
Mihai Marcu: Deși zeci de mii de pacienți ne-au trecut pragul zilnic, este interesant de evidențiat faptul că nu am avut colegi infectați cu COVID-19 în punctele de triaj"

de protecție și verificare la intrarea în clinici.

Din momentul în care s-a pus problema legitimării la graniță, noi deja aveam declarații semnate pe baza cărora să se poată intra în clinici. Iar asta ne-a ajutat.

A fost foarte important că ne-am mișcat repede. Am avut printre primele laboratoare Real Time PCR autorizate în 2020 în România. Apoi am introdus testele de anticorpi. Am făcut și studii pe COVID-19.

Toate acestea ne-au permis să ne protejăm personalul în primul rând, dar și pacienții. MedLife este „uzina" în care intră zeci de mii de oameni pe zi, care se întâlnesc cu mii de cadre medicale. Protecția este esențială.

A fost un moment la început delicat, dar l-am depășit. Noi suntem o entitate care suflă în iaurt și la primele zvonuri am făcut stocuri de măști de protecție, viziere, mănuși de protecție și termometre.

Nu am fost prinși pe picior greșit. Asta a oferit încredere, atât medicilor noștri, cât și pacienților care ne-au trecut pragul în această perioadă. Am făcut puncte speciale de triaj, am creat circuite noi, am dotat instituțiile noastre cu aparate de sterilizare, am testat regulat personalul medical și le-am oferit tuturor celor care au intrat în unitățile noastre mască corespunzătoare. În plus, am reașezat pe etaje fluxul de pacienți, astfel încât cei cu probleme respiratorii să aibă circuit separat.

„Faptul că am acționat repede a dat mare siguranță pacienților și medicilor"

Din echipamentele de protecție pe care le-am cumpărat din timp, am donat către Serviciul de Ambulanță și către spitale de stat. Asta deși la început era complicat să faci rost de măști.

Faptul că am acționat repede a dat mare siguranță pacienților și medicilor.

Deși zeci de mii de pacienți ne-au trecut pragul zilnic, este interesant de evidențiat că nu am avut colegi infectați cu COVID-19 în punctele de triaj. Iar acest lucru a fost posibil datorită echipamentului corespunzător și modului corect în care a fost purtat de personalul medical. Ăsta a fost un semn că, dacă ești protejat corect, nu te infectezi.

MedLife a fost printre primele companii medicale care au organizat consultații online și telemedicină. Funcționează telemedicina?

Întâmplarea face că noi am făcut o investiție mare în software la finele anului 2019.

În ianuarie 2020, făceam teste pentru a introduce consultațiile online.

Ne-a prins pandemia cu aplicația gata. Am fost primii care am putut să oferim consultații online, pe platforma proprie.

Tot la finele lui 2019, am hotărât să dotăm clinicile mari din rețeaua MedLife cu automate de self pay, self check-in și self check-out. Practic, scanezi buletinul ca la aeroport, iar mașina îți spune unde trebuie să mergi, apoi urmărești săgeata. Nu mai ai contact cu nicio persoană.

La ieșire, la fel, factura se eliberează prin aparat și se plătește cu cardul.

De ce ați decis să mergeți în direcția automatizării activităților?

MedLife este firmă listată la bursă din 2016 și noi credem enorm în trecerea la robotizare. Este un lucru evident. Am investit în zona de IT și date personalizate cu ani de zile înainte de pandemie. Cred că un bun manager trebuie să fie proactiv.

În paralel cu digitalizarea, ați accelerat investițiile și în zona de cercetare. Cum s-au îmbinat cele două direcții?

Am făcut studii importante și am arătat forța științifică a MedLife. Am deschis un laborator pentru COVID-19 într-o săptămână.

Apoi am mai deschis încă șase. Și am făcut primul studiu din România, cu kituri pentru anticorpi, să vedem câți oameni au trecut prin boală. Am făcut studiul pe 1.000 de oameni, primul din regiunea Europei de Est de acest fel publicat.

Noi am fost primii care am anunțat că doar 0,5%, maximum 2% dintre români sunt imunizați, era la începutul pandemiei, iar cifrele s-au dovedit reale.

În Suceava, am arătat că 4% din populație avea boala în gât, nedetectată. Și 20% dintre cei din focar aveau anticorpi.

Ulterior, am secvențiat genomul și am descoperit că tulpinile care circulau pe teritoriul României își aveau originea în Wuhan și au ajuns la noi în țară trecând prin mai multe state din Europa. Am făcut studiul fără sprijin străin, doar cu specialiștii noștri.

Cifrele MedLife

- Este cel mai mare angajator în servicii medicale – 7.500 de angajați și colaboratori;
- Are probabil cea mai mare și mai complexă platformă de diagnostic și tratament din România;
- 200 de centre de recoltare, 50 de clinici, 32 de laboratoare de analize, 22 de hiperclinici, 20 de farmacii, 13 centre de stomatologie, 12 spitale, 7 laboratoare COVID-19, 4 maternități, 1 bancă de celule stem.

FOTO: MEDLIFE

Aceste studii sunt rezultatul investițiilor și eforturilor pe care noi le facem de acum 15 ani, de când am început să investim în genetică și să trimitem colegii noștri la specializare în biologie moleculară în străinătate.

Medicina de înaltă performanță presupune viziune pentru viitor. Cum va arăta actul medical în anii ce vin? Care va fi interacțiunea dintre pacient și medic?

Nu cred că copiii noștri se vor mai programa la medic dând telefon, așa cum făceau părinții noștri. Așa cum, azi, nu cred că cineva mai caută telefonic unde se cazează la Paris. Vrem să fim numărul 1 și peste cinci ani. Iar pentru asta trebuie să fim mereu cu un pas în față.

La un moment dat, chiar și consultațiile vor fi robotizate.

Cine nu investește în cercetare, nu există. Indiferent de nivelul unei companii private. E important să știi direcția spre care merge lumea.

Cine nu ține echipamentele la zi, nu va face față.

Spre exemplu, laboratorul central MedLife este cel mai robotizat din regiune.

Toate analizele se fac automat, inclusiv depozitarea sângelui și arhivarea datelor analizelor. Știm exact unde se află probele luate de la pacient, oriunde în România, și știm și cine va analiza probele, în timp real.

Ați organizat mai multe programe de testare gratuită și de donare de plasmă convalescentă, utilizată în tratamentul COVID-19. Cum au funcționat aceste programe?

Prioritatea noastră a fost să identificăm nevoile acute și să venim în ajutorul categoriilor critice în această pandemie. Una dintre aceste categorii a fost personalul din Horeca, ce a beneficiat de un program de testare anticorpi, în vederea reluării activității în siguranță, după încheierea stării de urgență. Un alt program a fost cel pentru învățători, ne-am propus ca înaintea începerii școlilor să organizăm un amplu program de testare pentru evaluarea gradului de imunizare al învățătorilor.

În plus, am organizat acest program de donare de plasmă prin care ne-am propus să creștem numărul donatorilor, oferindu-le atât teste gratuite, cât și screening medical post-COVID-19 pe o perioadă de câteva luni.

MedPark va fi un HUB MEDICAL care se va compara lejer cu alte entități medicale de dimensiuni foarte mari din Europa

Medicina românească s-a comportat foarte bine, per ansamblu. Extraordinar de bine, chiar față de Occident, pentru că toată lumea credea că România se va scufunda în pandemie.

Ați donat echipamente de protecție către spitalele de stat. Dar nu numai de protecție. Care a fost contribuția MedLife la efortul depus de sistemul de sănătate românesc în lupta cu COVID-19?

Ne-am mobilizat într-un timp record cu o rețea amplă de laboratoare pentru COVID-19, am avut campanii media de informare privind purtarea corespunzătoare a măștii și programe de testare pentru categorii aflate în situații critice.

Mai mult, pe baza rezultatelor istorice, avem capacitatea să identificăm pentru cei 690.000 de abonați dacă riscă să aibă diabet, probleme cardiace sau dacă prezintă un risc mai mare de a face infecția cu COVID-19. Ceea ce e foarte important în pandemie. Avem date științifice profesionist construite, pe care le oferim abonaților noștri, ceea ce îi ajută să își desfășoare activitatea în siguranță.

COVID-19 e prima boală fără leac de foarte mulți ani, venită dintr-o dată și care a lovit un număr uriaș de oameni.

A blocat lumea, a panicat lumea. Vaccinul este leacul. E prima dată când populația înțelege că, dacă ești sănătos, ești fericit. E clar că o pandemie îi ferește pe cei sănătoși. Trebuie să ținem minte că e important să ai prevenție pentru sănătate, căci ai șanse mai mari să treci prin boală mai ușor. Apoi, am văzut cât de important este să ai un sistem medical performant la tine în țară. Pandemia a închis granițele, nu mai puteai merge să te tratezi la Viena. Deci trebuie să ne dezvoltăm în țară.

MedLife a organizat programe medicale pentru pacienți post COVID-19? Ce reprezintă acestea?

Așa este, am organizat o serie de programe pentru cei care au trecut prin boală, atât pentru cei cu forme severe, cât și pentru cei cu forme medii și ușoare. E foarte importantă monitorizarea de după vindecare. MedLife poate să monitorizeze plămânii tăi, sângele tău, evoluția metabolică sau neurologică.

Aflăm tot mai des de persoane care se vindecă de COVID-19, dar decedează la o lună după. Sunt multe cazuri, din păcate. Deocamdată nu s-a făcut o legătură clară, pentru că nu mai sunt pozitivi și nu mai sunt tratați pentru COVID-19.

Cifrele MedLife

- 5,5 milioane de pacienți unici;
- 690.000 de abonați;
- 30.000 de analize procesate pe zi;
- 20.000 pacienți pe zi.

FOTO: MEDLIFE

Dar sunt tot mai multe cazuri în care oamenii s-au externat și la o săptămână sau o lună au făcut un accident vascular sau un infarct.

Boala asta e foarte dură, ca un accident de mașină. Te lovește peste tot. Cred că o monitorizare a tot ce înseamnă zonele afectate e necesară. Se discută despre afectarea pulmonară, care trebuie abordată în viitor. Acest COVID-19 este o boală gravă, o infecție înspăimântătoare, care afectează foarte multe organe. Unii suferă chiar neurologic. Afecțiunile post COVID-19 trebuie urmărite foarte atent medical.

MedLife are posibilitatea să facă această monitorizare și să facă inclusiv previziuni privind modul în care vor evolua.

MedLife va ajunge anul acesta la o cifră de afaceri de un sfert de miliard de euro. Ce înseamnă asta pentru România?

Această cifră de afaceri spune că ce am făcut e corect. MedLife nu accesează bani publici decât într-o proporție mică. MedLife plătește mai multe taxe și impozite către stat decât primește de la acesta. Contractul pe care îl are cu statul înseamnă 15-18% din cifra de afaceri. Este contributor net la buget.

Dar, mai ales, cred că e vremea ca medicina românească să treacă granițele. În jurul nostru nu există companii cu profil medical de dimensiunea MedLife.

MedLife este cea mai mare companie medicală din regiune, nu doar din România. De multe ori mai mare decât alte companii din toate țările din jur, inclusiv în Balcani.

Dar, până să ne extindem în regiune, dezvoltăm hub-uri medicale de anvergură în România.

MedPark este un proiect uriaș în București, care va fi dezvoltat gradual. Va fi un hub medical care se va compara lejer cu alte entități medicale de dimensiuni foarte mari din Europa.

Suprafața totală va fi de 50.000 de metri pătrați. Pe lângă unitățile deja existente, avem în proiectare un nou spital, de 16 etaje, un spital pavilionar cu foarte mult verde, dar și un centru de cercetare și de învățământ, care va fi o premieră pentru România. N

Articol susținut de MedLife

Investiții în cercetare

- Studiul național privind gradul de imunizare;
- Studiul privind gradul de imunizare în Suceava, considerat la vremea respectivă cel mai mare focar de infecții COVID-19 din România;
- Studiul privind dinamica anticorpilor, derulat în parteneriat cu Balș și Colentina;
- Studiul despre secvențierea genomului virusului SARS-CoV-2;
- Peste jumătate de milion de euro alocați pentru proiecte.

Sprijinul MedLife în pandemie

- Rețea de laboratoare RT-PCR implementată în orașe strategice;
- Programe naționale de testare gratuită și donare de plasmă;
- Studii privind gradul de imunizare a populației pentru COVID-19;
- Spital COVID-19 la Arad;
- Echipamente medicale donate spitalului județean din Sibiu;
- Centre de vaccinare.

EDUCAȚIE ȘI BANI

Ai carte, îți faci parte. Din alte surse

Profitul universităților de stat din România nu este proporțional cu nivelul educațional pe care îl oferă.

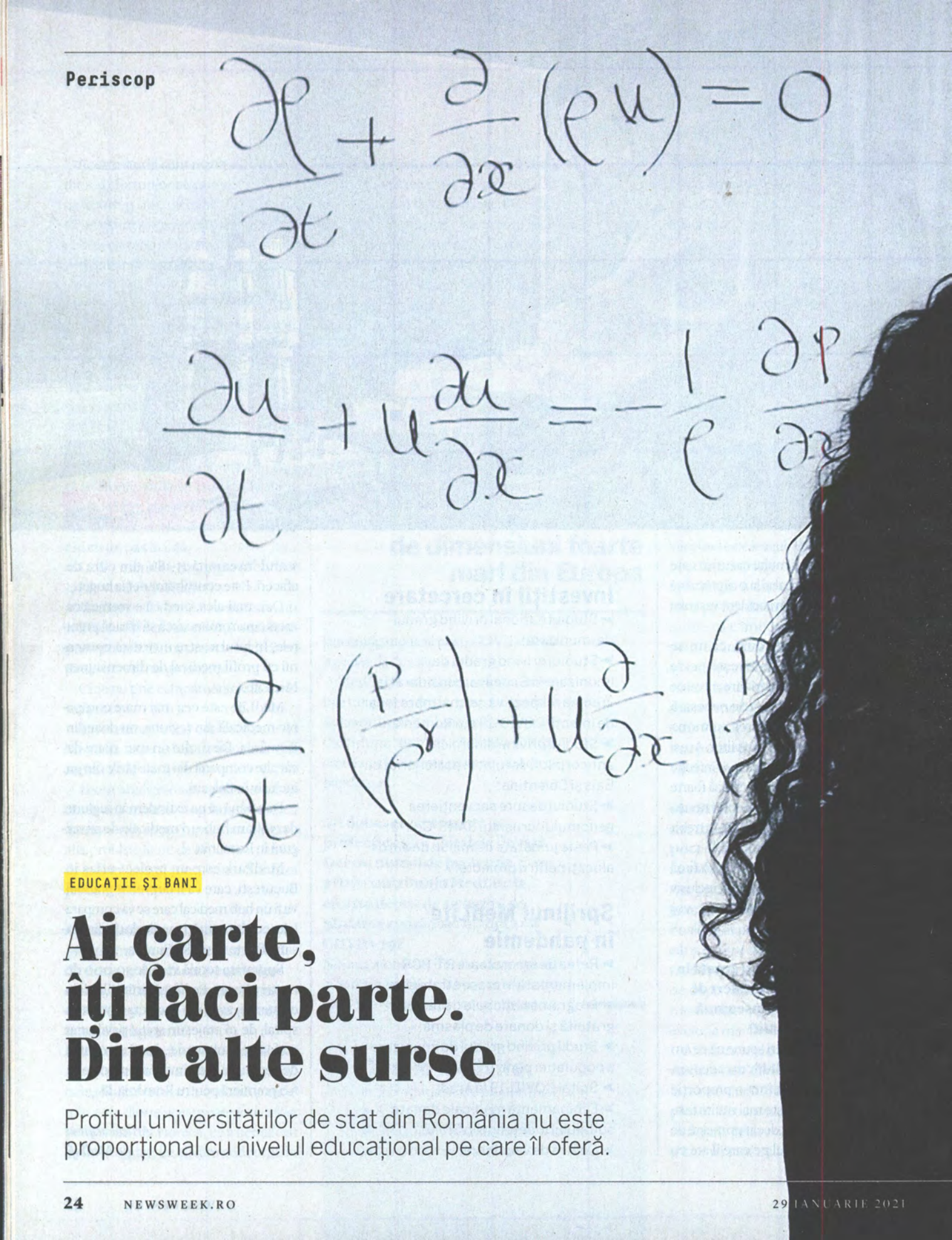

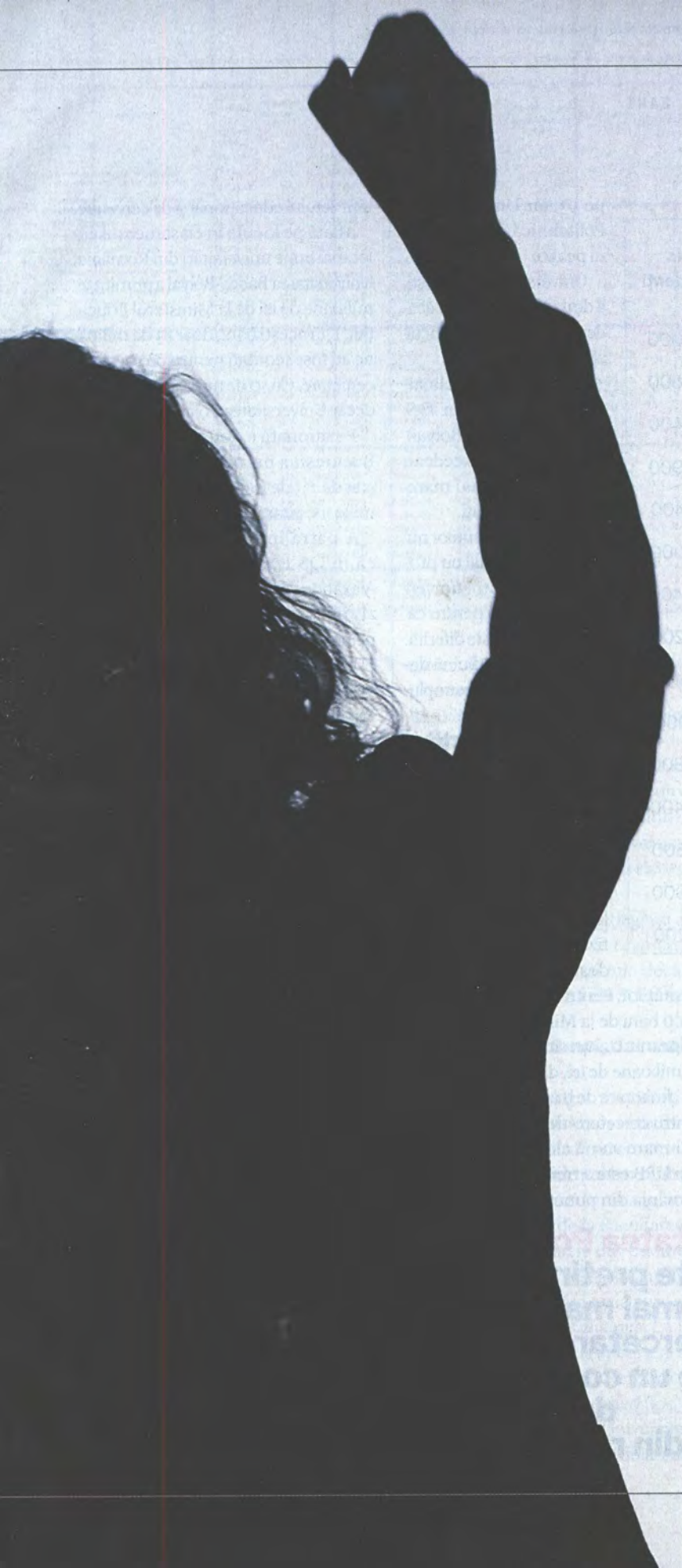

UNIVERSITĂȚILE DIN ROMÂNIA AU CÂTEVA surse de venit comune, ușor de identificat în statisticile Ministerului de Finanțe. Suma cea mai mare provine de la Ministerul Educației, care a oferit, în anul universitar 2019 - 2020, 3,1 miliarde de lei pentru „finanțarea de bază" a universităților. Tot de la buget au fost alocate peste 1,1 miliarde de lei ca „finanțare suplimentară".

Această „finanțare suplimentară" este distribuită pe baza unor indicatori de perfomanță, „pentru a stimula excelența instituțiilor și a programelor de studii, atât din cadrul universităților de stat, cât și al celor particulare, pe baza criteriilor și a standardelor de calitate stabilite de Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior", potrivit explicațiilor oficiale.

Toate universitățile sunt „pe plus"

Veniturile universităților mai provin din taxele aplicate studenților, din valorificarea unor bunuri sau din derularea unor proiecte de cercetare, din taxe de cămin și cantină.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Newsweek România a verificat cât de profitabile sunt cele mai performante universități ale României. Pentru ierarhizarea lor am luat ca reper clasamentul internațional al universităților, „QS Rankings pentru statele în curs de dezvoltare din Europa și din Asia centrală". Clasamentul a fost publicat în decembrie 2020.

Clasamentul QS Rankings se bazează pe 13 indicatori de performanță ce vizează activitatea didactică, performanța științifică, impactul cercetării (citările), vizibilitatea internațională și transferul de cunoaștere către industrie/societate.

Excedentul universităților a fost calculat pe baza datelor de la Ministerul de Finanțe (pe primele 11 luni ale anului 2020). Numărul studenților a fost raportat de Ministerul Educației.

Universitatea Politehnica București (UPB) are cel mai bun raport venituri/cheltuieli. Într-o discuție cu *Newsweek România*, rectorul Mihnea Costoiu a susținut că „UPB are investiții în plan, gândite din multiple surse, de peste 300 de milioane de euro. În zece ani, Universitatea a atras sume importante din fonduri

Top 10 universități românești potrivit QS Rankings

Facultate	Loc QS	Profit (milioane lei)	Nr. studenți
Babeș Bolyai	(40)	64	39.000
Universitatea Buc.	(56)	41	33.000
Politehnica	(73)	248	29.400
Ioan Cuza	(81)	45	23.900
Gh. Asachi Iași	(93)	54	13.400
Univ. de Vest	(95)	76	15.000
Univ. Tehnică Cluj	(120)	72	20.400
Poltehnica Timișoara	(130)	66	15.200
Dunărea de Jos	(158)	51	12.400
Ștefan Cel Mare	(164)	19	8.900
ASE	(167)	28	23.300
Transilvania, Brașov	(190)	38	20.400
Lucian Blaga, Sibiu	(201)	13	14.600
Universitatea Oradea	(211)	36	14.900
Unversitatea Craiova	(251)	39	18.100

externe. Dacă universitățile occidentale investesc în păduri, spitale, de ce UPB nu poate investi pentru a obține bani pentru universitate"?

UPB a obținut 12 milioane lei din „prestări servicii", 563.000 lei din cursuri de calificare și 2,6 milioane de lei din închirieri.

Deși face bani buni, Universitatea Politehnică (locul 73 în clasamentul de mai sus) se află în spatele Universității de Tehnologie și Economie din Budapesta, poziționată pe 35.

Celelalte universități tehnice din România nu visează la profitul Universității Politehnice din București, deși în QS Rankings Europa Centrală nu se află departe de UPB (loc 73). Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi este pe 93, iar Universitatea Politehnică din Timișoara pe 130.

Universitatea București, a doua ca performată academică, este doar pe locul al optulea ca profit.

Cea mai bine clasată universitate în QS Rankings (Babeș-Bolyai) este a cincea ca excedent, deși are și cel mai mare număr de studenți.

Numărul studenților nu este proporțional cu profitul/ excedentul universităților. Asta și pentru că valoarea taxei este diferită. Mai mare la medicină decât la drept, spre exemplu.

Cum s-au împărțit banii de la Ministerul Educației

Prin intermediul Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior au fost repartizate alocațiile bugetare destinate finanțării universităților. Pentru anul 2020, cei mai mulți bani de la Ministerul Educației i-a primit Universitatea Politehnică - 431 milioane de lei, din care 263 milioane, „finanțare de bază" și 126 milioane pentru cercetare-dezvoltare. Este cea mai mare sumă alocată de la buget, deși UPB este a treia universitate din România din punct de vedere al calității actului educațional și de cercetare.

Universitatea Politehnică poate pretinde suma cea mai mare pentru cercetare dat fiind că este un conglomerat de discipline din ramura „real"

Aflată pe locul 1 în clasamentul celor mai bune universități din România, Universitatea Babeș-Bolyai a primit 336 milioane de lei de la Ministerul Educației. Din acești bani, doar 83 de milioane au fost acordați pentru proiecte de cercetare. Cu 50 de milioane mai puțin decât Universitatea Politehnică.

Poziționată a doua, Universitatea București a primit o finanțare de la stat de 233 de milioane, din care 50 de milioane pentru proiecte de dezvoltare.

A patra universitate românească în QS Rankings, Universitatea Alexandru Ioan-Cuza din Iași a primit 212 milioane lei, din care 61 milioane pentru dezvoltare.

Universitatea Gheorghe Asachi, a cincea în topul educational QS Rankings, a primit 182 de milioane, din care 48 pentru proiecte de dezvoltare.

O mențiune importantă. Universitatea Politehnică poate pretinde suma cea mai mare pentru cercetare dat fiind că este un conglomerat de discipline din ramura „real": matematică, informatică, automatizare, inginerie, care implică sume mari pentru dezvoltarea unor tehnologii de cercetare.

Studiu de caz: Universitatea de Medicină din București

Newsweek România a scris despre modul, cel puțin imoral, în care Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila" înțelege să facă profit. Orice candidat declarat respins la examen, dar care a obținut minim nota 5, s-a putut înscrie în anul I, dacă a plătit o supratașă de 6.000 euro pe an.

Numai studenții din anul I, care plătesc supratașa de 6.000 de euro, aduc Universității de Medicină suma de 1,1 milioane de euro. Practica admiterii elevilor care au picat examenul durează de cel puțin cinci ani.

Fapt dovedit de un document al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării care a permis unor

Consiliu Național pentru Finanțarea Învățământului Superior

Anexa1: Propunere de repartizare preliminara pe universitati a alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale, pentru anul 2020
(ianuarie 2020)

Nr. crt	Cod univ	Universitatea	Total studenți echivalenți unitari (NSEU)	Număr total de GD*	Finanțare instituțională 2020 (preliminar)	din care					
						Total (FB + FS + GD)	FB (finantare baza) (72%)	FS (finantare suplimentara) (26,5%)	GD (Granturi doctorat)	FDI (proiecte)	FSS (situații speciale)
A	A	B	1=1.1+1.2+1.3	2	3=3.1+3.2+3.3	3.1=3.1.1+3.1.2+3.1.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2	3.3
1	U01	Universitatea Politehnica Bucuresti	57.253,57	1.411	431.379.745	431.379.745	263.748.700	126.712.045	40.919.000	0	0
2	U02	Universitatea Tehnica de Constructii Bucuresti	7.761,58	147	49.887.597	49.887.597	35.755.100	9.869.497	4.263.000	0	0
3	U03	Universitatea de Arhitectura si Urbanism "Ion Mincu" Bucuresti	4.377,50	60	30.758.896	30.758.896	20.165.700	8.583.196	2.010.000	0	0
4	U04	USAMV Bucuresti	16.479,30	294	109.431.155	109.431.155	75.914.900	24.522.255	8.994.000	0	0
5	U05	Universitatea Bucuresti	33.815,96	1.017	233.904.960	233.904.960	155.779.200	50.995.260	27.130.500	0	0
6	U06	UMF "Carol Davila" Bucuresti	28.769,40	421	189.756.190	189.756.190	132.531.300	43.121.390	14.103.500	0	0
7	U07	ASE Bucuresti	20.725,25	338	146.692.309	146.692.309	95.474.500	42.168.309	9.049.500	0	0
8	U08	Universitatea Nationala de Muzica Bucuresti	4.814,51	58	30.300.198	30.300.198	22.178.900	6.178.298	1.943.000	0	0
9	U09	Universitatea de Arte din Bucuresti	3.600,16	49	25.260.148	25.260.148	16.584.800	7.033.848	1.641.500	0	0
10	U10	UNATC " I.L.Caragiale" Bucuresti	6.212,52	51	39.364.225	39.364.225	28.619.100	9.036.625	1.708.500	0	0
11	U11	ANEFS Bucuresti	2.347,32	36	16.005.185	16.005.185	10.813.300	4.147.885	1.044.000	0	0
12	U12	SNSPA Bucuresti	6.120,94	172	43.731.688	43.731.688	28.197.100	11.148.588	4.386.000	0	0
13	U13	Universitatea Transilvania din Brasov	4.622,74	69	29.841.851	29.841.851	21.295.600	6.786.751	1.759.500	0	0
14	U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" Arad	5.066,23	23	30.532.513	30.532.513	23.338.500	6.600.513	593.500	0	0
15	U15	Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacau	6.105,57	20	37.991.454	37.991.454	28.126.300	9.285.154	580.000	0	0
16	U17	Universitatea "Transilvania" Brasov	28.178,46	194	175.993.438	175.993.438	129.809.000	40.454.938	5.729.500	0	0
17	U18	Universitatea Tehnica Cluj Napoca	36.481,63	602	245.536.482	245.536.482	168.059.100	60.140.382	17.337.000	0	0
18	U19	USAMV Cluj Napoca	8.980,74	258	68.590.381	68.590.381	41.371.400	19.286.981	7.932.000	0	0
19	U20	Universitatea "Babes - Bolyai" Cluj	49.309,24	987	336.729.198	336.729.198	227.151.700	83.275.998	26.301.500	0	0
20	U21	UMF "Iuliu Hatieganu" Cluj Napoca	14.453,10	302	113.575.289	113.575.289	66.580.800	36.877.489	10.117.000	0	0
21	U22	Academia Muzicii "Gh.Dima" Cluj Napoca	4.660,49	50	29.485.373	29.485.373	21.469.400	6.340.973	1.675.000	0	0
22	U23	Universitatea de Arte si Design din Cluj Napoca	2.581,56	47	17.424.425	17.424.425	11.892.400	3.957.525	1.574.500	0	0
23	U24	Universitatea "Ovidius" Constanta	14.368,79	112	84.648.154	84.648.154	66.192.500	15.150.654	3.305.000	0	0
24	U25	Universitatea Maritima Constanta	2.070,25	12	12.053.969	12.053.969	9.537.000	2.168.969	348.000	0	0
25	U26	Universitatea din Craiova	26.843,98	170	165.732.459	165.732.459	123.661.800	37.497.659	4.573.000	0	0
26	U27	UMF Craiova	9.139,05	112	61.535.736	61.535.736	42.100.600	15.683.136	3.752.000	0	0
27	U28	Universitatea "Dunarea de Jos" Galati	23.306,29	225	154.209.564	154.209.564	107.364.700	40.514.864	6.330.000	0	0
28	U29	Universitatea Tehnica "Gheorghe Asachi" Iasi	26.348,44	428	182.133.148	182.133.148	121.378.700	48.342.448	12.412.000	0	0
29	U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" Iasi	7.806,91	132	54.482.052	54.482.052	35.963.900	14.550.652	3.967.500	0	0
30	U31	Universitatea "Al. I. Cuza" Iasi	29.863,99	484	212.184.109	212.184.109	137.574.000	61.732.609	12.877.500	0	0
31	U32	UMF "Gr. T. Popa" Iasi	16.470,90	249	111.206.987	111.206.987	75.876.000	26.989.487	8.341.500	0	0
32	U33	Universitatea de Arte "George Enescu" Iasi	6.237,92	66	42.476.655	42.476.655	28.736.200	11.529.455	2.211.000	0	0
33	U34	Universitatea din Oradea	19.357,03	67	114.275.344	114.275.344	89.171.600	23.145.244	1.958.500	0	0

elevi că, după primul an de facultate, să dea, din nou, admitere pentru a intra la locurile fără taxă. Documentul este din 2016.

Suprataxa de 6.000 de euro este plătită de studenții din cel puțin cinci ani de studiu. Ea generează venituri de peste 5,5 miloane de euro, adică 27 milioane de lei pe an. Este aproape jumătate din excedentul Universității din 2020.

Universitatea de Medicină și Farmacie a reușit să aibă venituri de 330,7 milioane de lei și cheltuieli de 270 milioane de lei. Un profit (excedent) de 60 milioane de lei. Numai din „taxe și alte venituri în învățământ", universitatea a câștigat 51,4 milioane de lei, iar din taxa de cămin suma de 4,3 milioane de lei.

Din cercetare a obținut 4,5 milioane de lei. Potrivit Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior, Universitatea de Medicină „Carol Davila" a primit finanțare de stat de 189 milioane de lei. O creștere față de anul 2019, când suma a fost de 162 milioane de lei.

Ce oferă universitatea în schimb

Merită să investești o sumă de 36.000 de euro (șase ani de studiu) pentru a obține o diplomă la Facultatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila" din București? În clasamentul QS Rankings, Universitatea de Medicină și Farmacie nu apare.

În clasamentul QS Rankings care acoperă statele emergente ale Europei există doar o singură universitate românească de medicină: Universitatea de Medicină și Famacie Iuliu Hațiegan, pe poziția 351.

Universitatea Iuliu Hațieganu a înregistrat un excedent de 14 milioane de lei, de patru ori mai mic decât al Facultății de Medicină din București

Vecinii, mai scumpi, dar mai bine clasați

În Ungaria există 3 universități de medicină mai bine clasate decât Facultatea de Medicină și Farmacie din București. Aici taxele pentru studenții străini sunt mai mari decât suprataxa de 6.000 de euro de la Facultatea de Medicină și Farmacie din București. Ceea ce plătești în plus este faptul că universitățile din Ungaria sunt mai bine clasate în QS Rankings. La Universitatea Semmelweis (locul 201-250), taxa de școlarizare este de 17.500 dolari/an, Debrecen și Szeghed (loc 301) - 13.900 dolari/an, iar la Universitatea din Pecs (loc 351) – 14.000 dolari/an. N

„Statul" a câștigat bătălia cu „privatul"

În urmă cu un deceniu, universitățile private erau mașinării de făcut bani. Universitatea Spiru Haret avusese în 2009, un profit de 168 de milioane lei, dar s-a prăbușit după un deceniu la pierderi de 16 milioane. Pe pierderi sunt Universitatea Româno-Americană (-2,9 mil), Bioterra (-1,6 mil), iar Universitatea Cantemir și Universitatea Ecologică aveau profit de puțin peste un million de lei (anul 2019).

Există câteva explicații pentru care universitățile nu mai sunt fabricile de bani de odinioară.

Cea mai importantă este scăderea numărului de studenți.

În anul universitar 2008 – 2009 au fost înscriși 880 de mii de studenți. Numărul lor a scăzut, constant, în ultimul deceniu. Când România a început să își revină din criză (2013-2014) erau 412 mii de studenți, dar anul trecut s-au înregistrat 383 de mii.

Rezervorul care alimenta universitățile a suferit o grea lovitură în anul 2011, odată cu introducerea camerelor video la bacalaureat.

În 2007, spre exemplu, când „fabricile de diplome" duduiau, bacalaureatul era luat de 82% dintre candidați. Cifra s-a prăbușit în 2011, când 45% de absolvenți de liceu au luat bacalaureatul. După acest an, procentele s-au însănătoșit, ajungând la 63%.

Abandonul școlar este tot mai ridicat, aspect confirmat de tinerii care ajung să se înscrie la bacalaureat. În anul 2009, la sesiunea de vară a bacalaureatului s-au înscris 220.000 de elevi. În anul 2020 s-au înscris abia 155.000 de elevi, cu o treime mai puțin decât în urmă cu zece ani.

O altă cauză este numărul tot mai mare de locuri cu taxă de la facultățile de stat.

Cheltuielile statului român pentru combaterea pandemiei sunt uriașe. Numai în decembrie, au depășit 600 de milioane de lei.

CONTRACTELE COVID

Moș COVID, generos: vaccinuri și teste de 123 milioane de euro

ÎN DECEMBRIE 2020, PESTE 123 de milioane de euro au plecat din bugetul statului pentru doar o parte din cheltuielile necesare combaterii pandemiei de COVID-19.

Cum era luna darurilor, se pare că nimeni nu a mai fost atent la detaliile prin care a fost posibil ca unele firme să fie cadorisite cu enorma sumă pomenită anterior: o asociere de companii a luat peste o sută de milioane de euro pentru vaccin anti-COVID-19, altele – restul sumei, pentru procurarea de teste rapide.

Dacă în cazul contractului pentru dozele de vaccin produse de Pfizer-BioNTech se mai poate înțelege arderea unor etape birocratice (procesul fiind unul sincronizat la nivel european), în cazul testelor rapide se pot vedea clar relații între personaje care arată că miza a fost una vecină cu conflictele de interese și corupția.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

Contract fără viză și avize

Pe 11 decembrie 2020, într-o zi de vineri, ministrul Nelu Tătaru, aflat pe final de man-

Un proces gestionat de Comisia Europeană a asigurat procurarea vaccinului anti-COVID-19 de la Pfizer-BioNTech de către fiecare țară membră a UE

dat, a semnat contractul pentru achiziționarea vaccinului anti-COVID-19 cu Pfizer-BioNTech. Valoarea contractului a fost de 102 milioane euro, fără TVA, pentru 8,5 milioane de vaccinuri. Prețul unui vaccin a fost stabilit la 12 euro bucata. Surse din cadrul Ministerului Sănătății au declarat, sub protecția anonimatului, că, „contractul a fost semnat doar de ministrul Nelu Tătaru, de parcă ar fi o persoană fizică. Nu exista propunere de angajare pentru plata contractului din bugetul ministerului, nu existau avize de legalitate sau viză de control financiar preventiv. Fără nimic. Nu avea nici măcar număr de înregistrare. Nu se știe ce contracte s-au semnat cu celelalte firme producătoare de vaccinuri".

Ministerul Finanțelor Publice a emis Ordinul nr. 1.792 din 24 decembrie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale. Acest ordin prevede că „angajarea și ordonanțarea cheltuielilor se efectuează numai cu viza prealabilă de control financiar preventiv propriu, potrivit dispozițiilor legale. (...) Ordonatorilor de credite li se interzice să ia cu bună știință măsuri care au ca obiect angajarea de cheltuieli peste sumele aprobate în buget, la partea de cheltuieli, cu excepția angajamentelor multianuale efectuate în condițiile legii. Ordonatorii de credite nu pot încheia niciun angajament legal cu terțe persoane fără viza de control financiar preventiv decât în condițiile autorizate de lege".

Tătaru și Voiculescu nu comentează

În data de 23 decembrie, *Newsweek România* l-a contactat pe ministrul Vlad Voiculescu, dar acesta s-a eschivat precizând că se afla în plenul Parlamentului și nu ar fi putut discuta în acel moment despre problemele din minister. După ce a aflat subiectul, Voiculescu nu a mai răspuns la telefon. O știre publicată cinci zile mai târziu de site-ul stiripesurse.ro anunța că, de fapt, ministrul Vlad Voiculescu decisese ca Nicoleta Rusu, în calitate de secretar general al Ministerului Sănătății, să se ocupe de gestionarea contractelor pentru achiziționarea vaccinului anti-COVID-19.

Newsweek România a încercat să obțină un punct de vedere de la fostul ministru Nelu Tătaru, noul șef al Comisiei de Sănătate de la Camera Deputaților, dar acesta a refuzat să răspundă și să spună care a fost motivul pentru care ar fi semnat în afara procedurilor contractul cu Pfizer-BioNTech.

Cel mai probabil însă, dacă acel contract nu ar fi fost semnat atunci, nu ar fi ajuns dozele de vaccin la timp în România.

Cât costă vaccinurile anti-COVID -19

Secretarul belgian de stat pentru Buget și Protecția Consumatorilor, Eva De Bleeker, a publicat din greșeală, pe Twitter, un tabel cu prețul fiecărui vaccin contractat de UE și cât va cheltui în total Belgia pentru achiziția acestora. Postarea a fost ștearsă la scurt timp, însă jurnaliștii au avut timp să salveze informațiile. Astfel, s-a aflat că Belgia plătește 12 euro pentru un vaccin Pfizer -BioNTech, la fel ca România. Vaccinurile anti-COVID-19 produse de Oxford – AstraZeneca costă 1,78 euro pentru o doză, Johnson & Johnson: 8,50 dolari, Sanofi-GSK: 7,56 euro, CureVac: 10 euro, Moderna: 18 dolari.

Elisabeth Schraepen, purtătorul de cuvânt Pfizer, a declarat pentru cotidianul belgian *Le Soir* că astfel de detalii sunt strict confidențiale: „Aceste prețuri sunt

VACCIN
Nelu Tătaru (stânga) a semnat contractul pentru dozele Pfizer-BioNTech, Vlad Voiculescu și premierul Florin Cîțu au recepționat prima tranșă

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEX NICODIM, GEORGE CĂLIN

confidențiale, conform clauzei din contractul cu Comisia Europeană".

Surse din Comisia Europeană au declarat pentru Reuters că Uniunea Europeană agrease un preț stabil pentru vaccinul Pfizer-BioNTech de 15,5 euro/doză.

Așadar, pare că semnarea într-o manieră mai puțin birocratic corectă a contractului de vaccin pentru România nu a influențat costul final.

Pfizer, afaceri de peste un miliard de lei în România

Pfizer România SRL este deținută de Pfizer Global Holdings B.V. din Olanda și Pfizer Shareholdings Intermediate din Luxemburg. Consiliul de Administrație al filialei din România este condus de Mirela Iordan. Conform datelor de la Registrul Comerțului, în anul fiscal 2019, Pfizer România a raportat 205 angajați, o cifră de afaceri netă de peste 1,033 miliarde lei și un profit de aproximativ 27 milioane lei.

În anul fiscal 2018, Pfizer România a avut o cifră de afaceri netă de 803.162.839 milioane lei și un profit de 76.023.710 lei, cu un număr mediu de 188 angajați.

Cel mai probabil însă, cifra de afaceri a Pfizer România SRL nu va fi în niciun fel influențată de contractul pentru vaccinuri, acesta fiind încheiat cu asocierea Pfizer-BioNTech.

O a doua parte a contractului s-ar putea încheia în curând, după ce premierul Florin Cîțu a cerut Comisiei Europene suplimentarea cu încă opt milioane de doze a contractului inițial.

De asemenea, Guvernul ia în calcul achiziția de doze de vaccin anti-COVID-19 și de la compania Moderna, care a trimis deja un lot de 15.000 de doze în România.

Trei milioane de teste rapide, aproape 23 de milioane de euro

Tot în decembrie 2020, statul român a cumpărat și milioane de teste rapide pentru identificarea SARS-CoV-2. Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC) a semnat cinci acorduri cadru cu cinci firme pentru achiziționarea a trei milioane de „teste rapide de determinare a antigenului SARS-CoV-2".

Departamentul pentru Situații de Urgență, condus de secretarul de stat Raed Arafat, a decis ca Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, condus de generalul-maior Dan Paul Iamandi, să semneze două contracte subsecvente cu firmele MCM EVA Srl și HDL Union Srl.

De la prima firmă s-au achiziționat 2,6 milioane teste rapide pentru suma de 91,5 milioane lei, fără TVA, adică în jur de 19 milioane euro.

De la cealaltă firmă au fost achiziționate 400.000 teste rapide pentru suma 13,32 milioane lei, fără TVA. Adică în jur de 2,77 milioane euro.

Atfel, IGSU a plătit, pentru cele trei milioane de teste rapide, 21,77 milioane euro. Banii pentru achiziționarea acestor teste rapide provin exclusiv de la bugetul de stat.

La solicitarea *Newsweek România*, IGSU a transmis că în data de 16 decembrie au fost recepționate 82.800 de teste rapide, pe 18 decembrie, alte 688.000 de teste, iar în perioada 24-28 decembrie au fost primite 2.229.200 teste rapide. „După ce au fost recepționate, testele au fost distribuite către Unități Sanitare, Direcții de Sănătate Publică, Servicii de Ambulanță", a mai transmis IGSU.

LANȚ DE COMANDĂ
Raed Arafat (sus) ordonă, generalul Iamandi de la IGSU execută, așa se fac achizițiile în pandemie

19 milioane euro pentru firma de deșeuri

Firma MCM EVA, din București, este deținută oficial cetățeanul sârb Janosevic Dragan și de societatea EDM Recycling, care la rândul ei este patronată și administrată de același afacerist sârb. Obiectul principal de activitate al celor două firme este recuperarea materialelor reciclabile. Firma care a primit contractul de 19 milioane de euro și-a menționat ca obiect de activitate și comerțul cu ridicata al produselor farmaceutice.

Codul unic de înregistrare al firmei MCM EVA aparține unei alte societăți cu același nume, dar înregistrată în satul dâmbovițean Ciocănești. Firma din Dâmbovița, radiată din 2014 pentru că și-a schimbat sediul în localitatea ilfoveană Buftea, era deținută de Marius Călin Marinoff și EDM Global Consult LP, din Scoția. Ulterior, a fost preluată

FOTO: GOV.RO; IGSU.RO

FOTO: INQUAM PHOTOS, GEORGE CĂLIN

DEȘEURI
Nu întâmplător, firma care a câștigat contractul pentru teste rapide se ocupă de deșeuri, un domeniu administrat de Ministerul Mediului, al cărei titulară de portofoliu a fost și Grațiela Gavrilescu

și administrată de sârbul Dragan, care la rândul lui a radiat firma din Ilfov și a mutat-o în București. Dar a păstrat punctele de lucru.

Relația dintre sârbul Janosevic Dragan și Marius Călin Marinoff nu s-a oprit aici: sârbul Dragan este administratorul firmei Deșeuri Online Consulting, societate deținută integral de Marinoff.

Marius Marinoff, consultant pentru firma sârbului

Conform informațiilor publicate pe LinkedIn, Marinoff este expert în analiză comportamentală și președinte al Asociației pentru Reciclare și Management Integrat al Deșeurilor, organizație cu sediul în strada Lacul Tei nr. 1-3, București. La aceeași adresă își are sediul social și MCM EVA SRL. Înainte de a ajunge președintele asociației de reciclare, Marinoff a fost consilierul vicepremierului și ministrului Mediului Grațiela Gavrilescu, în perioada noiembrie 2018 - septembrie 2019. Anterior acestei perioade, Marinoff a fost președintele firmei EDM Global Consult LP, din Scoția.

Marius Marinoff nu este străin nici de afacerea cu teste rapide. El a fost consultantul și interfața cu autoritățile române pentru firma MCM EVA, controlată de sârbul Dragan. Între timp, Grațiela Gavrilescu a candidat la Camera Deputaților din partea PSD, ca urmare a negocierilor dintre controversatul afacerist și politician Dan Voiculescu, protectorul Grațielei Gavrilescu, și Marcel Ciolacu, liderul PSD.

Afacerile sârbului, promovate ilegal de Ministerul Sănătății

Cealaltă firmă de reciclare de deșeuri a sârbului Janosevic Dragan, EDM Recycling, a fost recomandată și promovată Direcțiilor de Sănătate Publică, respectiv spitalelor din întreaga țară, de Codrin Doru Lungu, în mandatul acestuia de secretar general adjunct în cadrul Ministerului Sănătății. Pe 30 martie 2020, la începutul pandemiei de coronavirus, Codrin Doru Lungu a emis o circulară către Direcțiile de Sănătate Publică în care scria negru pe alb așa: „Vă transmitem, alăturat, oferta EDM Recycling SRL pentru sacii pentru deșeuri cu risc biologic, cu rugămintea de a fi transmisă către toate spitalele din județul dumnevoastră, pentru a fi analizată în vederea luării măsurilor necesare". Semnat și ștampilat: Codrin Doru Lungu, secretar general adjunct Ministerul Sănătății. Așadar, Janosevic nu avea influență numai în guvernul PSD – ALDE, ci și în cel al PNL.

400.000 teste: 2,77 milioane euro

Restul de 400.000 de teste rapide au fost achiziționate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență de la firma HDL Union, din Cluj. Pentru acestea s-a plătit 13,32 milioane lei, fără TVA. Adică în jur de 2,77 milioane euro. Firma HDL Union este patronată și administrată de Mihai Horea Oargă și are 13 angajați. În anul fiscal 2019, firma a avut o cifră de afaceri netă de peste 6,82 milioane lei și un profit net de 912.582 lei.

După cum se vede, numai din acest contract din 2020 a reușit să-și dubleze cifra de afaceri din anul anterior.

CURSA GLOBALĂ PENTRU IMUNIZARE

Culoarea (geo)politică a vaccinului

În ciuda discursurilor oficiale, vaccinul anti-Covid-19 nu este un bun al întregii omeniri. Departe de a fi doar o cursă pentru imunizare, vaccinarea a devenit o competiție de soft-power între marile puteri.

CHINA participă la mecanismul OMS destinat ajutorării națiunilor sărace, COVAX. Dar, deocamdată, formulele chinezești nu au primit vreo certificare internațională. Dreapta sus: Uniunea Europeană a lansat V-Day, pe 27 decembrie 2020, ca un semn al unității. Dar nu toate statele membre au început vaccinarea în aceeași zi.

DE

OVIDIU NAHOI

OBIECTIVUL GENERAL ESTE UNUL NOBIL: IMUNIZAREA CÂT mai multor oameni, astfel încât lanțurile de transmitere a virusului să fie rupte. Iar umanitatea să se poată mândri, cât mai curând, că a învins virusul sau cel puțin l-a pus sub control. Apoi vom putea vorbi despre o nouă eră în istoria omenirii.

Dar, până la atingerea acestui scop măreț, o mare competiție tocmai a început între Statele Unite, Uniunea Europeană, Marea Britanie, Rusia și China - fiecare cu obiectivele sale precise.

Similar altor competiții și conflicte la nivel global, aceasta este o puternică bătălie de PR și soft-power, într-o perioadă în care se afirmă rivalitățile dintre două mari sisteme de guvernare: cel liberal al Occidentului și cel naționalist-iliberal, reprezentat de China, Rusia, dar și alte regimuri de facturi apropiate.

Fiecare cu obiectivul lui

China vrea să-și refacă imaginea grav afectată, după ce a fost acuzată că a stat la originea pandemiei, atunci când a furnizat prea puține informații, în perioada incipientă. O echipă a Organizației Mondiale a Sănătății a ajuns la Wuhan la mijlocul lui ianuarie, pentru a ancheta modul în care epidemia s-a extins. Primele informații făcute publice despre cercetătorii de la Institutul de Virologie, care ar fi fost infectați în urma contactului cu lilieci, lasă să se întrevadă revelații nu tocmai comode pentru Beijing în perioada următoare.

Guvernul chinez a promis că va face din propriile vaccinuri bunuri globale și le va pune la dispoziția tuturor națiunilor. Din responsabil pentru pandemie, China vrea să se transforme în salvator global – obiectiv care i-a reușit într-o mică măsură în primăvară, atunci când a pus la punct o adevărată „diplomație a măștilor".

Beijingul a profitat de stocurile de materiale sanitare pe care le-a realizat în perioada în care restul guvernelor nu erau la curent cu gravitatea crizei și a făcut din ajutorarea națiunilor aflate în dificultate adevărate exerciții de soft-power.

Ritualul obligatoriu cuprindea primirea festivă a ajutoarelor, în prezența ambasadorului chinez din statul respectiv și cuvinte de mulțumire adresate Chinei din partea reprezentanților țărilor-gazdă, la cel mai înalt nivel posibil (cu atât mai înalt cu cât, pe teren, nevoia era mai acută).

Rusia, la rândul ei, a încercat să imite modelul chinez. Operațiunea de ajutorare a Italiei, grav lovită de primul val al pandemiei, din primăvară, a fost un exercițiu de PR remarcabil. Măcar în primă fază.

Cu timpul însă, a ieșit în evidență dimensiunea militară disproporționată a acțiunii, iar transporturile vegheate de soldați ruși, pe autostrăzile italiene, au constituit mai degrabă semnalul de trezire pentru Europa.

Pentru Rusia, vaccinul este ocazia de a-și afirma excelența științifică, dar și rolul ca putere globală. Rusia a făcut un mare

subiect de propagandă din varianta sa, denumită Sputnik V.

Chiar denumirea are o conotație politică, amintind de primul satelit artificial, lansat în 1957, și care, la vremea respectivă, a consfințit întâietatea Uniunii Sovietice în cursa pentru cucerirea spațiului cosmic. Rusia s-a grăbit să anunțe varianta sa de vaccin încă înainte de finalizarea studiilor finale de fază 3, în care se găseau atunci și variantele occidentale.

Concomitent, Rusia și-a îndreptat propaganda și discriminarea și pe terenul vacinurilor. Mediile controlate de stat vorbesc despre periculozitatea vaccinurilor occidentale și în același timp laudă varianta rusă.

Iar Marea Britanie a avertizat că laboratoarele Universității Oxford au fost țința unor atacuri cibernetice rusești. Astfel de încercări, la adresa unor ținte din Canada sau Statele Unite, au mai fost semnalate și din partea Chinei, Iranului sau Coreei de Nord.

Trump a sperat că-l va salva vaccinul

În Statele Unite, vaccinul devenise deja o miză majoră pentru administrația Trump, în condițiile în care națiunea a fost una dintre cele mai greu lovite de pandemie și numeroase critici s-au abătut asupra administrației, pentru modul în care a gestionat provocarea sanitară.

Fostul președinte a mizat pe apariția vaccinului și pe debutul în forță al unei campanii de imunizare chiar în zilele premergătoare alegerilor prezidențiale din 2020. Aceasta i-ar fi putut aduce un avantaj strategic asupra contracandidatului său, Joe Biden.

Dar varianta germano-americană Pfizer-BioNTech a trecut testele avansate de-abia la puțin timp după alegerile din noiembrie 2020. Acum, miza Administrației Biden este de a realiza o campanie de vaccinare eficientă, ca un prim semn al înnoirii și al refacerii greu încercatei coeziuni naționale.

Pentru Marea Britanie, vaccinarea a devenit o șansă de a demonstra că țara este capabilă să să se miște mai bine și mai repede, fără birocrația Uniunii Europene. Autoritățile naționale au aprobat vaccinul Pfizer-BioNTech înaintea Agenției Europene a Medicamentului și Marea Britanie a început campania de imunizare înaintea Uniunii Europene.

Vaccinarea s-a transformat într-o puternică bătălie de PR și soft-power

Cât despre Uniunea Europeană însăși, strategia comună de achiziții publice și lansarea comună a campaniei de vaccinare sunt prezentate ca o dovadă a unității și solidarității între statele membre. Un semnal pe care liderii europeni au ținut neapărat să îl dea, după ce, la începutul pandemiei, statele au mers potrivit regulii „fiecare pentru el".

Vaccin anti divizarea UE

Bruxelles a reușit astfel să evite situația unei competiții pentru vaccin între statele membre, ceea ce ar fi agravat până la pericolul de rupere diviziunile Est-Vest și Nord-Sud.

După ce a remediat unele dintre daunele grave asupra pilonilor ei existențiali, precum piața unică sau libertatea de circulație, și încurajată de succesul adoptării planului de redresare financiară de 750

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

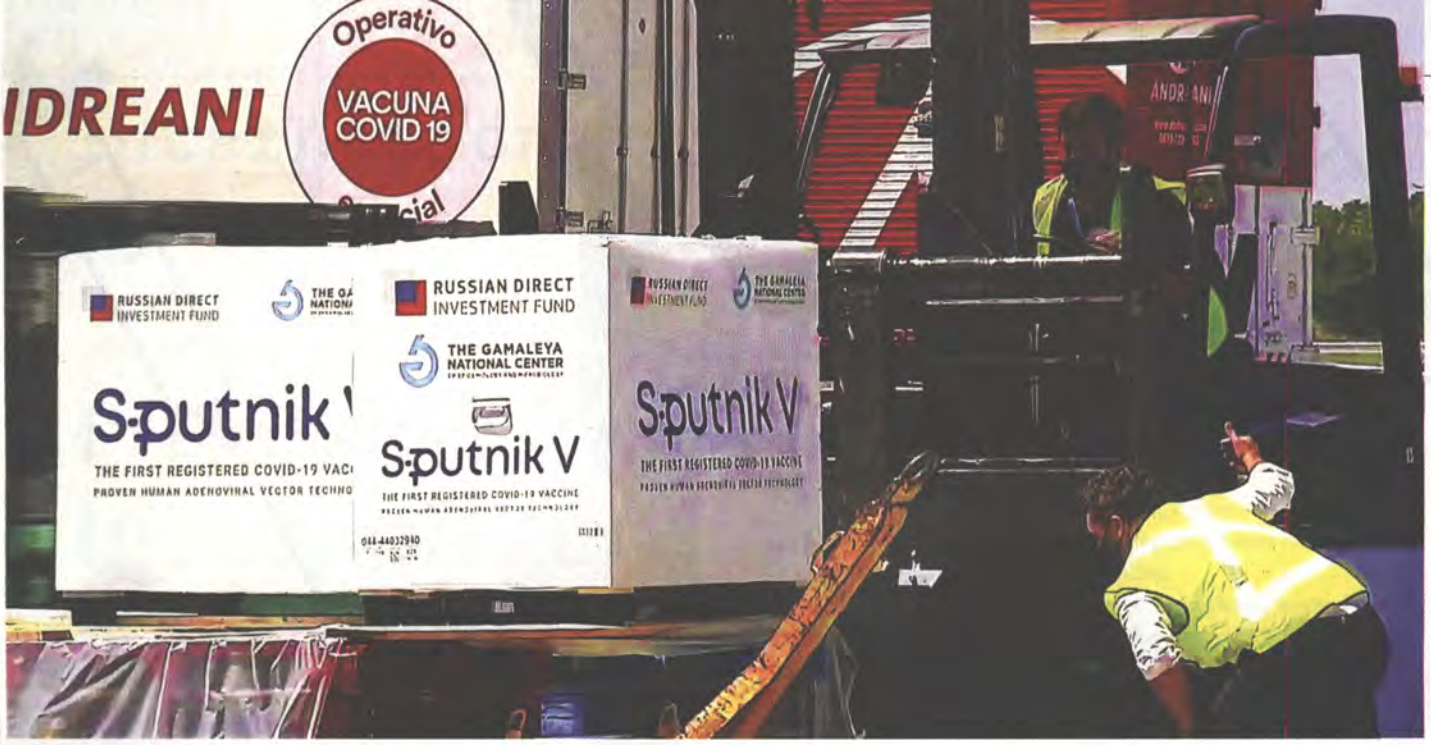

de miliarde de euro, Uniunea Europeană vrea să facă din vaccin un mod de afirmare a rolului pe care dorește să-l joace în lumea post-criză.

Susținătoare puternică a multilateralismului, UE mizează pe asigurarea accesului egal la vaccinare la nivel mondial și a anunțat în noiembrie creșterea la 500 de milioane de euro a contribuției sale la COVAX, mecanismul Organizației Mondiale a Sănătății prin care state cu venituri reduse sau medii pot fi ajutate să aibă acces la vaccinuri.

Pentru națiunile cu venituri mici și medii, China și Rusia sunt singurele surse, cel puțin în viitorul imediat - și aceasta în pofida suspiciunilor legate de eficacitate și transparență.

Ucraina, din nou victimă

Poate că imaginea cea mai bună a unui stat-victimă este cea a Ucrainei. În 2014, după o confruntare internă dramatică, Ucraina a optat pentru Occident în detrimentul Rusiei, partenerul tradițional de atunci. Nu fără suferințe. Rusia a anexat Peninsula Crimeea și alimentează un conflict armat în regiunile răsăritene din bazinul Donbas.

Cu o populație de 42 de milioane de locuitori, Ucraina nu întrevede o posibilitate imediată de a începe vaccinarea în masă. Țara așteaptă să primească opt milioane de doze de vaccin în cadrul programului COVAX al OMS, dar dozele nu pot ajunge mai devreme de luna martie. Și, oricum, cantitatea este infimă față de necesități. Negocierile pentru vaccinurile occidentale se află de-abia la început.

Președintele Volodymyr Zelensky nu și-a putut ascunde frustrarea față de faptul că țara este la pământ în privința vaccinurilor, în ciuda poziției sale geopolitice precare.

O situație de care Moscova a încercat să profite. Presa controlată de stat din Rusia a evidențiat eșecul aliaților occidentali în a ajuta Ucraina la nevoie - și a oferit ca alternativă varianta Sputnik V.

Dar liderii de la Kiev mai degrabă și-ar tăia o mână decât să accepte să trateze cu Moscova, mai ales că și-au exprimat din start îngrijorarea cu privire la eficacitatea vaccinului rusesc.

Așa că, în cele din urmă, s-au îndreptat către China, într-o negociere desfășurată rapid în ultimele două săptămâni din decembrie.

Turcia a ales China

Turcia, aflată de mai mult timp în relații tensionate cu statele Uniunii Europene, mai ales după evenimentele din estul Mării Mediterane, dar și într-o rivalitate cu Rusia, vizibilă, recent, în Caucazul de Sud, a optat, previzibil, pentru China.

Serbia a devenit prima țară europeană care a primit vaccinul chinezesc Sinopharm – un milion de doze au ajuns pe aeroportul din Belgrad, în așteptarea aprobării de urgență de către autoritatea națională de reglementare.

Țara a primit cantități mici din vaccinurile Pfizer-BioNTech , prin mecanismul european de sprijin, dar și doze Sputnik V.

Iar președintele Alexandar Vucic a mulțumit public președintelui Xi Jinping și autorităților chineze pentru sprijin. Un ritual care îl reia pe cel exersat în primăvară, atunci când Serbia a fost una dintre principalele ținte ale politicii chineze de „diplomație a măștilor".

Ungaria este prima care sparge unitatea UE în materie de vaccinuri. Dar asta nu mai miră pe nimeni.

Și Ungaria a anunțat un acord cu compania chineză Sinopharm pentru achiziția de vaccinuri anti-coronavirus, dar nu va continua discuțiile cu Rusia și China pentru achiziții suplimentare de vaccinuri.

Budapesta este astfel prima capitală care sparge „frontul" solidarității din cadrul Uniunii Europene. Guvernul ungar a acuzat în mai multe rânduri Bruxelles-ul pentru lentoarea aprovizionării cu doze de vaccin. Iar fronda lui Viktor Orban nu

PUTIN, RUSIA, VACCINURI
La două săptămâni după startul campaniei de vaccinare în Uniunea Europeană, Vladimir Putin a ordonat și el startul imunizării colective în țara sa. În paralel, Rusia desfășoară o amplă campanie de dezinformare dusă împotriva vacinurilor occidentale. Prinsă la mijloc între Rusia și Uniunea Europeană, Ucraina lui Volodymyr Zelensky (jos) suferă de lipsa vaccinurilor, în timp ce propaganda rusă este foarte activă

miră pe nimeni, având în vedere confruntarea permanentă cu Bruxelles-ul.

Într-un gest menit de asemenea să erodeze solidaritatea europeană pe frontul vaccinării, Ungaria a acceptat, la sfârșitul lui decembrie, să primească din partea Rusiei peste 6.000 de doze de vaccin Sputnik V. Acestea nu au fost însă folosite și au fost înapoiate, până la noi negocieri, fapt ce a crescut suspiciunile în plan global în ceea ce privește eficiența variantei rusești.

Regulile UE presupun ca vaccinurile să fie mai întâi aprobate de Agenția Europeană a Medicamentului, ceea ce nu s-a întâmplat cu Sputnik V sau diversele formule chinezești. Însă există o portiță: în caz de urgență epidemică, autoritățile naționale pot aproba, provizoriu, anumite formule, fără avizul agenției europene.

Dar chiar dacă variantele din Rusia și China sunt privite cu scepticism și nu sunt încă aprobate la nivel internațional, multe țări rămân dornice să colaboreze cu Beijingul și Moscova.

Țările bogate au preluat majoritatea dozelor produse de Moderna și Pfizer-BioNTech, care au parcurs toate fazele de testare, iar efortul multilateral de distribuire echitabilă a dozelor este încă departe de a răspunde cerințelor.

SUA, de exemplu, nu fac parte din mecanismul COVAX, după ce Donald Trump a retras țara din OMS, în schimb China este parte și poate folosi aceasta ca pârghie de acțiune externă.

Singura soluție pentru statele sărace

Pentru multe state cu venituri mici și medii, care nu au acces la vaccinurile occidentale, China și Rusia sunt, pentru moment, singura opțiune, în ciuda întrebărilor legate de siguranță și transparență.

State apropiate politic de Rusia, precum Venezuela, Belarus sau Uzbekistan, au optat pentru Sputnik V, dar sute de mii de doze s-au dus și spre Argentina, Mexic, Brazilia, dar și către o putere economică de talia Coreei de Sud.

Variantele chinezești sunt prezente și în Argentina sau Mexic, Indonezia și țările arabe bogate

Brazilia lui Bolsonaro a optat pentru variantele chinezești, prezente și în Argentina sau Mexic, Indonezia sau în monarhiile petroliere din Golf.

Israelul a reușit să devină lider mondial în campania de vaccinare folosind varianta americano-germană Pfizer-BioNTech, grație unor contracte individuale foarte puternice, care i-au asigurat acces rapid și privilegiat la doze.

Ce face România

În sfârșit, în acest joc la nivel global, România și-a permis propriul ei exercițiu de soft-power regional. La 29 decembrie, în timpul vizitei oficiale întreprinse în Republica Moldova, Klaus Iohannis i-a promis Maiei Sandu, proaspăt instalată ca șef al statului, 200.000 de doze de vaccin din cota Bucureștiului de la Uniunea Europeană.

Ar fi putut fi și altfel. Dacă Igor Dodon câștiga alegerile, în țară putea veni Sputnik V, așa cum promisese candidatul pro-rus în campania electorală. Un semn al unei reorientări geopolitice.

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

FINAL

Moștenirea lui Trump

Pe 20 ianuarie s-a încheiat oficial mandatul lui Donald Trump de președinte al Statelor Unite ale Americii. Unii au răsuflat ușurați că politicianul care a răsturnat toate cutumele democrației și ale diplomației a plecat de la Casa Albă. Alții, din contră, regretă că nu a câștigat și al doilea mandat. Ce a lăsat în urmă președintele Donald Trump, în SUA și în restul lumii? *Newsweek România* a întrebat doi analiști români importanți ai politicii externe americane și mondiale

CRISTIAN DIACONESCU:
E nevoie de timp ca SUA să recâștige încrederea aliaților

Primele decizii în mandatul președintelui Trump s-au reflectat în abordările politice ulterioare. La puțin timp după inaugurarea din 2017, administrația Trump a impus măsuri drastice privind călătoria în SUA a cetățenilor din Iran, Irak, Libia, Somalia, Sudan, Yemen și Siria.

Interdicțiile de intrare, generalizate, au semnalat două tendințe care au marcat Președinția Trump: preferința pentru ordine rezolutorii în conducerea statului în dauna consensului legislativ; modelul „deciziei orientate spre baza electorală în pofida celei cu acoperire națională".

Interdicțiile de călătorie, înlăturate în mare parte de instanțele americane, au relevat o Administrație dedicată polarizării partizane, pe liniile rasiale și culturale, tema remanentă a întregului mandat Trump. În ceea ce privește retragerea din modelul liberal, la nivel global, (comerț liber, frontiere deschise, multilateralism), aceasta nu a început cu „America first", Brexit sau partidele populiste în Europa. Este o dezvoltare mult mai amplă, care a debutat imediat după încheierea Războiului Rece, generată de încrederea, lipsită de nuanțe, în liberalizarea comerțului, cooperarea instituționalizată și guvernarea multilaterală.

„America first" este un simptom și nu o cauză

Trump a retras SUA din acordurile internaționale și a pus la îndoială relevanța instituțiilor internaționale, care, istoric, se bazau pe sprijinul politic și financiar american. Aceste acțiuni au avut un impact negativ, direct și imediat, privind eficiența multilateralismului.

Președintele Trump a inițiat retragerea SUA din 13 organizații, acorduri sau tratate internaționale. Numai în ceea ce privește schimbările climatice, Administrația Trump a reversat 80 de reglementări și reguli, convenite global.

În general, în ceea ce privește cooperarea multilaterală, în ultimii patru ani, SUA a luat decizii de distanțare foarte preocupante.

SUA este primul stat care s-a retras din Consiliul ONU privind Drepturile Omului și una dintre cele 4 națiuni care nu participă la procedurile acestei instituții ONU. A fost oprită și finanțarea americană privind Oficiul Înaltului Comisar al ONU privind Drepturile Omului. De asemenea, SUA nu mai sunt parte la Convenția Globală privind Migrația, UNESCO sau Agenția pentru sprijinul refugiaților palestinieni.

Impactul, pe termen lung, al politicilor unilateraliste americane a generat două categorii de riscuri. În primul rând, distanțarea abruptă de instituții precum NATO sau ONU a aruncat în derizoriu munca de decenii pentru construirea acestor instituții, pe baza încrederii și onestității.

În al doilea rând, stilul de conducere imprevizibil a schimbat așteptările internaționale privind predictibilitatea SUA, în special în ceea ce privește sprijinirea națiunilor democratice atunci când independența lor este amenințată sau apărarea intereselor de securitate și stabilitate ale lumii occidentale.

Din această perspectivă, „moștenirea Trump "este una preocupantă. Joe Biden a promis că va revigora „ordinea internațională multilaterală, cu America în capul mesei", din prima zi de mandat.

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Indiferent cât de dedicată este noua Administrație pentru a reversa deciziile din ultimii 4 ani, va fi nevoie de timp pentru ca SUA să recâștige încrederea aliaților săi. Tradițional, statele interesate de cooperarea partenerială cu SUA așteptau aproximativ 6 luni pentru a se angaja în proiecte majore cu noua Administrație americană rezultată din alegeri.

Era o perioadă de grație, necesară, în condițiile în care SUA funcționează pe baza unui sistem politic și administrativ uriaș.

Dar recalibrarea urgentă a rolului și a prezenței SUA, la nivel global, reprezintă una dintre mizele excepționale în acest moment, față de care se poziționează atât statele democratice, dar și cele care doresc subminarea și dacă s-ar putea blocarea influenței modelului american, mai ales în domeniile fundamentale care țin de cooperarea economică, militară și de securitate.

La scurt timp după finalizarea alegerilor americane, UE și NATO au transmis semnale clare privind resetarea relației transatlantice. Au fost elaborate documente de poziție privind noile perspective ale cooperării între SUA și instituțiile europene.

De asemenea, există perspectiva ca la Bruxelles și Washington să se adopte o declarație comună privind suspendarea tarifelor, diminuarea războiului comercial și un acord privind taxarea companiilor care produc tehnologie de vârf.

La începutul lunii decembrie, miniștrii de Externe din statele NATO au convenit elaborarea unui raport preliminar privind viitorul Alianței, în special în ceea ce privește rolul politic al organizației. Grupul de experți a propus 138 de recomandări, majoritatea urmând să fie agreate împreună cu reprezentanții noii Administrații americane.

La scurt timp după inaugurare, președintele Biden participă, la Bruxelles, la două summit-uri, în cadrul NATO și SUA-UE. Întâlniri test privind oportunitățile vizând relansarea cooperării transatlantice, pe dimensiunile economică și militară.

Este evident că se dorește reconsiderarea în profunzime a „moștenirii Trump ", relația transatlantică intrând într-un proces de modernizare care va avea implicații majore, la nivelul întregii comunități internaționale.

Există, însă, și elemente de continuitate după 4 ani de administrație Trump.

Este de așteptat ca o serie de agenții și instituții, inițiate sau dinamizate în Administrația Trump, să reprezinte, în continuare, teme de interes și preocupare pozitivă atât la nivelul noii Administrații, cât și a Congresului.

Organizații care au drept scop generarea politicilor de cooperare pentru dezvoltarea economică (US INTERNAȚIONAL DEVELOPMENT FINANCE CORPORATION, USAID, PROSPER AFRICA), în dublu-sens, între SUA și parteneri investiționali internaționali.

Rivalitatea în ceea ce privește raporturile comerciale și de schimb între China și SUA a reprezentat o dimensiune fundamentală a politicilor promovate de Administrația Trump. Chiar dacă vor apărea nuanțe, mai ales în ceea ce privește cooperarea cu partenerii europeni în această competiție, nu este de așteptat ca Administrația Biden să inițieze schimbări majore privind relațiile sino-americane.

Președintele Biden dorește o strategie echilibrată și articulată, convenită cu europenii, prin care să fie adus la un nivel superior proiectul de cooperare „Blue Dot Network", propus de Donald Trump, dar care nu a îmbunătățit încrederea între SUA și UE pe relația cu China.

Biden dorește să coopereze cu aliații europeni în sensul încurajării dialogului cu China privind inițiativa „Belt and Road" în scopul acceptării unor norme clare referitoare la transparență, responsabilitate și respectarea legislațiilor naționale în dezvoltarea acestui proiect economic.

La începutul anului 2020, Administrația Trump a propus o inițiativă globală privind securitatea în domeniul sănătății, denumită „President's Response to Outbreaks", care ar fi urmat să consolideze răspunsurile naționale la crizele pandemice, crearea unui Departament de Stat cu atribuțiuni specifice și dezvoltarea unor sisteme speciale de finanțarea. Legislația specifică nu a fost aprobată de Congres.

Administrația Biden va păstra ideea constituirii unei scheme de cooperare, globală, privind asigurarea securității sanitare, dar va adopta măsuri diferite de cele propuse de Trump. Este de așteptat ca SUA să revină asupra deciziei privind retragerea din OMS și să re-înființeze Directoratul privind Securitatea Sănătății Globale din cadrul Consiliului Securității Naționale.

Cristian Diaconescu este fost ministru de Externe și analist de politică internațională

ALEXANDRU LĂZESCU:
America și lumea după Trump

Într-un final, cu efortul combinat al adversarilor politici, mass media, elitelor academice și intelectuale, Donald Trump a fost îndepărtat de la Casa Albă. În plus, organizând pe 6 ianuarie un mare miting la Washington cu intenția de a sprijini facțiunea care dorea să conteste în Congres certificarea rezultatului votului din Colegiul Electoral, miting după care s-a ajuns la incidentele de la Capitoliu, Donald Trump le-a făcut dușmanilor săi, inclusiv celor din Partidul Republican, un ultim cadou nesperat. Le-a dat prilejul, etichetînd, evident exagerat, acest asalt condamnabil drept insurecție, să declanșeze o amplă „vînătoare de vrăjitoare" împotriva fostului președinte și a principalilor săi sprijinitori.

Am asistat deja la un lung șir de represalii, de la suspendarea conturilor sale și a altor apropiați de pe Twitter și Facebook, închiderea unora dintre conturile sale bancare, denunțarea contractelor firmelor sale cu Primăria din New York, până la impeachment-ul deja votat în viteză în Camera Reprezentanților care va fi judecat în Senat, după instalarea administrației Biden la Casa Albă.

Un ultim exemplu care ilustrează nivelul de isterie la care s-a ajuns este o petiție inițiată de studenți de la Universitatea Harvard care cer nici mai mult nici mai puțin decât revocarea diplomelor obținute acolo de către Kayleigh McEnany, fosta secretară de presă a Casei Albe, senatorul Ted Cruz și congressmanul Dan Crensaw.

Istoricul Victor Davis Hanson anticipa cu ceva vreme în urmă ceea ce se întâmplă în prezent, spunând că Donald Trump este un personaj tragic.

Însă o descriere cu adevărat memorabilă îi face Dorin Tudoran într-un text remarcabil apărut în *România Literară*. „Donald Trump a fost un diagnostician redutabil. În urmă cu 33 de ani, vorbea cu precizie despre bolile Americii. Prevedea ce urma să se întâmple. Și s-a întâmplat. Chirurgul Donald Trump a fost unul haotic, uneori lunatic. În cursul unei operații pe cord deschis nu dai peste mână anestezistului și un șut în fund restului echipei pe care ți-ai ales-o".

Însă este greu de spus dacă un chirurg mai bun ar fi reușit acolo unde el a eșuat. Dorin Tudoran îl dă drept exemplu pe Ronald Reagan, un „diagnostician excelent" dar și un „chirurg precaut". E adevărat.

Însă America lui Reagan era foarte diferită de America de astăzi. Iar asta s-a văzut din nou în toți acești patru ani când opoziția față de Donald Trump a fost cu adevărat formidabilă. Ceea ce l-a făcut pe Victor Davis Hanson să se întrebe cine altcineva decât un megaloman ca el și-ar fi asumat riscurile enorme ale unei astfel de poziții. Iată o întrebare deschisă. De altfel, constată Dorin Tudoran, „mlaștina (aka sistemul) se dovedește mereu mai puternică. Când este atacată, loialitățile nu mai sunt republicane vs. democrate. Loialitățile sunt față de mlaștină, transpartinice, în apărarea dulcelui status quo". 75 de milioane de americani au votat pentru Donald Trump, care

PRO ȘI CONTRA
SUA sunt divizate între cei 81 de milioane de alegători ai lui Biden și cei 75 de milioane de alegători ai lui Trump.

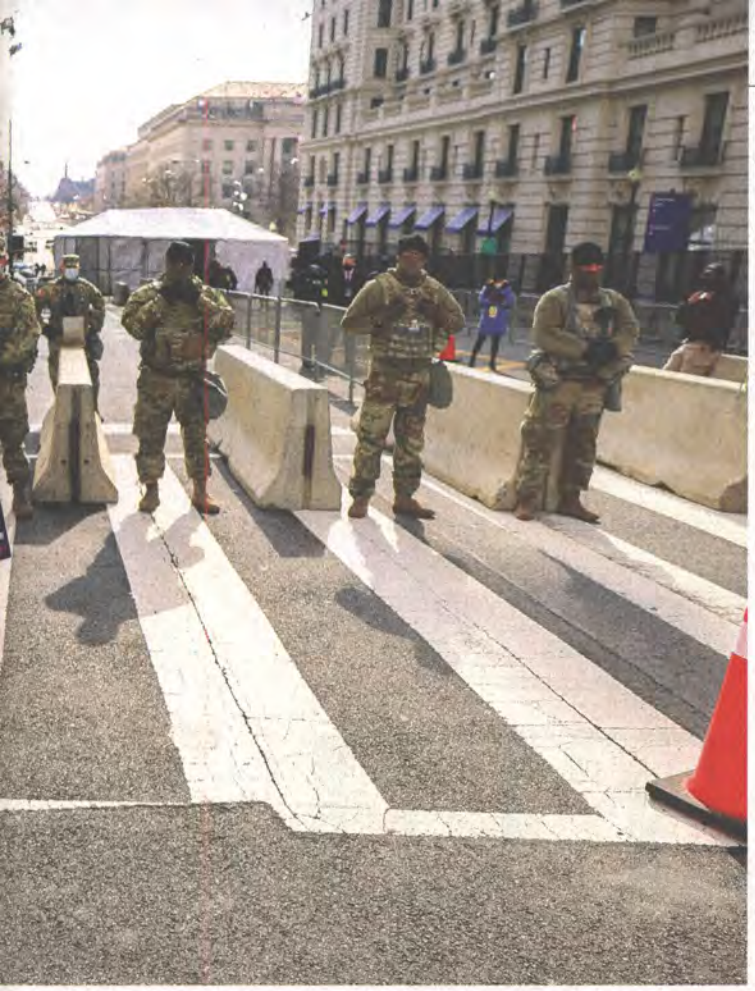

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

a obținut astfel cel mai mare număr de voturi din istoria alegerilor prezidențiale, cu excepția lui Joe Biden. Însă, deși numele lui Biden a fost pe tichetul de vot, în fapt nu pentru el, altfel un personaj uzat, incolor, un om tipic de sistem, s-a votat împotriva lui Trump. A fost în realitate un referendum pro și anti-Trump, mai precis asupra căii pe care ar trebui să meargă în viitor societatea americană. A câștigat la limită tabăra anti-Trump, dar când ai o țară împărțită în două tabere cvasi-egale nu poți avea o decizie finală din acest ultim punct de vedere.

Chiar dacă instanțele judecătorești au respins acțiunile în justiție înaintate de echipa juridică a lui Donald Trump și chiar dacă strict la numărătoare nu s-au găsit discrepanțe care să justifice invalidarea alegerilor, într-un sens mai larg acestea au fost influențate de maniera părtinitoare în care mass media și rețelele sociale l-au ajutat pe Joe Biden și de schimbările introduse în legislație într-o serie de state cu doar câteva săptămâni înainte de ziua votului, părere împărtășită și de fosta congresswoman democrată și candidată în ultimele alegeri preliminare prezidențiale, Tulsi Gabbard.

Conform sondajelor de opinie, între 34 și 39 procente dintre americani cred că alegerile au fost fraudate. Au contribuit la această percepție nu doar retorica lui Trump pe această temă, ci și problemele reale, vizibile, apărute în cursul acestor alegeri. Maniera arogantă în care au fost tratate neregulile semnalate și problemele structurale din sistemul de vot și în spațiul politic, dar și de către mass media, refuzul de a avea o discuție serioasă pe această temă, nu au făcut decât să amplifice suspiciunile și frustrările.

Cu sau fără Trump, faliile din societatea americană au depășit cu mult nivelul de avarie.

Cu atât mai mult cu cât nu Trump este cauza tensiunilor din America. Acestea sunt un efect al unor evoluții de lungă durată, cum ar fi externalizarea producției, mai ales în China, care a avut un impact devastator asupra unor largi categorii ale populației, o reacție la excesele liberale stângiste, amplificate masiv în perioada Obama, și a confiscării ideologice a mediului universitar de către neo-marxiști. Faptul că mulți dintre cei care l-au votat au făcut asta în ciuda problemelor sale majore de caracter spune multe despre atmosfera din Statele Unite. Este un semn de disperare al unei jumătăți din societatea americană care privește ca o amenințare existențială valul revoluționar în creștere, devenit în 2020 un adevărat tsunami, prin protestele violente Black Lives Matter și Antifa, cu victime, însoțite de jafuri, plus cereri de desființare a poliției și intoleranța în creștere față de orice abatere de la normele corectitudinii politice.

Este o realitate pe care o ignoră complet cei care cred, și pe la noi, că Trump a fost o aberație, un „frison" de moment, și că asistăm în prezent la „sfârșitul trumpismului ca proiect votabil". Numai că acest tip de logică binară este contrazis chiar de către unul dintre cei mai aprinși critici ai lui Trump, David Frum, cel care i-a scris discursurile lui George W. Bush și acum scrie pentru *The Atlantic*, care constată mai înțelept că „populiștii au succes nu pentru că spun lucruri neadevărate, ci pentru că spun lucruri adevărate ignorate de către ceilalți". Un bun motiv să estimăm că, cu sau fără Trump, acest curent, botezat peiorativ „trumpism", va rezista în timp și va continua să influențeze masiv viața politică americană.

Și pe plan internațional Donald Trump a fost judecat exclusiv prin prisma numeroaselor sale probleme de caracter, a declarațiilor și postărilor sale, nu rareori nefericite, și mai deloc prin prisma politicilor sale, aspect la care, dacă este privit obiectiv, nu stă neapărat mai rău în raport cu predecesorii săi. Chiar adversarii săi au fost nevoiți să recunoască succesul manierei neconvenționale în care a fost abordată situația din Orientul Mijlociu iar linia dură în relația cu China se bucură în prezent de un larg consens bi-partizan.

La fel de superficială este și formula standard în care lui Trump i se reproșează tensiunile din relațiile transatlantice.

Ce e sigur este că, după ieșirea din scenă a lui Donald Trump, nu va veni în niciun caz mântuirea așteptată de la noua Administrație Biden. Chiar dacă, așa cum spune Dorin Tudoran, chirurgul Trump a ratat operații, diagnosticul pus de el situației din lume și din America s-a dovedit în mare măsură corect. Iar faptul că unii speră că o supă reîncălzită va fi la fel de apetisantă ca în trecut este un tip de iluzie care va fi contrazisă rapid de o realitate geopolitică profund schimbată. În ce măsură într-o astfel de lume post-occidentală, cu o Chină în ascensiune rapidă, va putea supraviețui, inclusiv în Occident, ceea ce numim modelul de societate bazat pe democrația liberală rămâne de văzut.

Alexandru Lăzescu este jurnalist și specialist în politică externă

SALTUL CUANTIC

SUA ȘI CHINA CHELTUIESC MILIARDE PENTRU A DEZVOLTA NOI TEHNOLOGII CARE AR PUTEA TRANSFORMA METODOLOGIA DE CALCUL – ȘI LUMEA. MAREA ÎNTREBARE ESTE CINE VA OBȚINE PRIMA ACESTE TEHNOLOGII?

de

FRED GUTERL

FOTO: GETTY IMAGES

În 1994, CÂND COMPUTERELE CUANTICE existau doar sub formă de cretă, multă cretă, pe o tablă, matematicianul Peter Shor a inventat ceea ce s-ar putea dovedi în curând a fi forma lor ucigaşă de aplicare. Shor şi-a intensificat eforturile în ceea ce priveşte un calcul numit „factoring", de care nimeni, în afară de un matematician, nu ar fi interesat. Doar că se întâmplă să fie un „călcâi al lui Ahile" al internetului. Dacă cineva ar inventa un computer care ar putea efectua această operaţiune rapid, mesajele acum ascunse ale hackerilor, teroriştilor, adversarilor militari, guvernelor şi concurenţilor ar fi la fel de uşor de citit ca un roman de Stephen King.

Shor, desigur, nu avea un computer. El scria un algoritm sau un program pentru o maşină ipotetică despre care spera că ar putea exploata într-o bună zi proprietăţile ciudate ale atomilor şi particulelor subatomice, aşa cum sunt descrise de teoria mecanicii cuantice, pentru a efectua calcule pe care computerele convenţionale nu le-ar putea rezolva decât în ani - poate sute de ani sau milioane sau mai mult timp decât se aşteaptă să dureze Universul.

Prea mult, în orice caz, pentru a fi utile în accesarea unui e-mail.

Algoritmul lui Shor a fost un exerciţiu teoretic. „Întrebarea dacă utilizarea mecanicii cuantice într-un computer permite obţinerea unei puteri de calcul mai mari", a scris el în lucrarea sa din 1994, „nu a primit încă un răspuns satisfăcător".

Răspunsurile vin acum. Anul trecut, o echipă de la Google a obţinut ceea ce a numit „supremaţia cuantică" atunci când computerul lor cuantic a efectuat un calcul mai rapid decât ar putea-o face un computer convenţional. „Maşina noastră a efectuat calculul ţintă în 200 de secunde şi, din măsurătorile din experimentul nostru, am stabilit că celui mai rapid supercomputer din lume i-ar lua 10.000 de ani pentru a efectua un calcul similar", au postat John Martinis şi Sergio Boixo de la Google.

Recent, o echipă sub conducerea lui Pan Jianwei de la Universitatea de Ştiinţă şi Tehnologie din China (USTC) a declarat în revista *Science* că unitatea cuantică a universităţii a reuşit să efectueze un calcul de 100.000 de miliarde de ori mai rapid decât ar putea un computer convenţional, depăşind realizările Google cu un factor de 10 miliarde, potrivit Xinhua, agenţia de ştiri din China.

Aceste două anunţuri au fost simple demonstraţii, folosind maşini prototip în laborator, pentru a efectua calcule care nu sunt utile în niciun sens practic. Nimeni nu este pregătit să pună în practică algoritmul lui Shor. Dar zeci de miliarde de dolari sunt investite într-un efort pe scară largă pentru a face acest lucru posibil. Zeci de echipe de ingineri, de la companii mari precum Google, IBM şi Amazon, până la universităţi şi startup-uri, concurează pentru a construi un computer cuantic funcţional pe scară largă.

China cheltuie 10 miliarde de dolari pe un centru dedicat calculelor cuantice şi inteligenţei artificiale, iar Guvernul SUA a investit un miliard de dolari, în timp ce bugetele companiilor corporatiste şi militare include multe milioane în acest scop - de exemplu, se crede că Google şi IBM au cheltuit peste 100 de milioane de dolari.

Aceste grupuri urmăresc nu doar calculatoare mai rapide, ci o abordare fundamental diferită a computerului, care ar deschide noi perspective în tehnologie şi societate. Calculatoarele cuantice ar putea fi la fel de transformatoare ca microcipul, care a introdus epoca internetului şi toate efectele asociate asupra economiei şi politicii.

FOTO. ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC, DIN STÂNGA JOS: DICKSON LEE/SOUTH CHINA MORNING POST/GETTY; ROSALEE ZAMMUTO/MIT; HANNAH BENET/GOOGLE

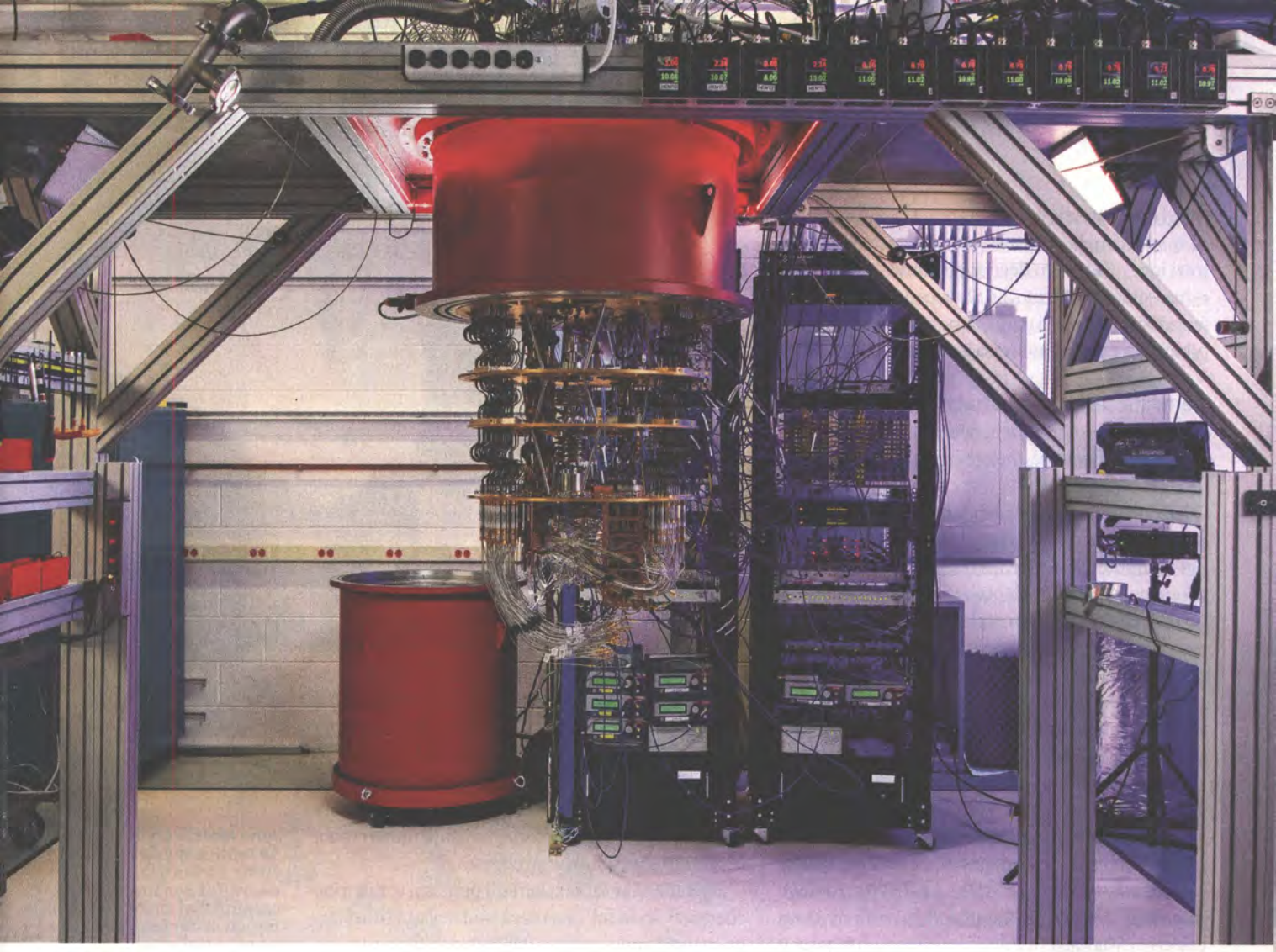

„ÎN CEEA CE PRIVEȘTE INOVAȚIA, GUVERNUL FEDERAL ȘI-A DIMINUAT APORTUL ÎN SUA. ÎN ACEST TIMP, ALTE NAȚIUNI PRECUM CHINA NE-AU AJUNS DIN URMĂ".

TEORIA CUANTICĂ
Matematicianul Peter Shor a scris un algoritm pe care un computer cuantic l-ar putea folosi pentru a sparge codurile de criptare care se găsesc acum pe scară largă pe internet. Organizațiile din SUA, China și din alte țări testează acum mașini cuantice. De sus în jos: un computer cuantic în laboratorul Santa Barbara de la Google; Shor; Pan Jianwei.

De exemplu, vastele posibilități de calcul ale tehnologiei cuantice ar duce inteligența artificială la niveluri greu de înțeles acum. Nu întâmplător noul centru tehnologic al Chinei va combina cele două domenii. Ambiția Chinei în ceea ce privește tehnologia cuantică a provocat un moment Sputnik în SUA, aproape la fel de mare ca satelitul rus din 1957 care a dat startul cursei către Lună.

Nu cu mult timp în urmă, inginerii chinezi au fost percepuți ca niște copii în domeniu. Nu mai este cazul. China a lansat un satelit în 2016, care a demonstrat utilizarea criptografiei cuantice - nu de calcul în sine, ci implicând aceleași tipuri de tehnologie avansată. Îngrijorarea pe termen lung este că SUA își pierd avantajul tehnologic față de China. În timp ce China îmbrățișează programe tehnologice ambițioase, SUA s-au retras în ultimii ani într-un mod reactiv, cu bugete în scădere pentru știință.

În anii 1960, guvernul federal a investit aproximativ două treimi din cheltuielile de cercetare și dezvoltare din SUA, restul provenind în principal din sectorul privat. Dar rolul său s-a diminuat, spune Paul Scharre, director de tehnologie și securitate națională la Centrul pentru o Nouă Securitate Americană (CNAS) și autor al cărții „Army of None: Autonomous Weapons and the Future of War".

„Practic, guvernul federal și-a diminuat aportul în ceea ce privește inovația în SUA", spune el. „În acest timp, alte națiuni precum China ne-au ajuns din urmă".

Cu adevărat importante la computerele cuantice sunt implicațiile asupra securității pe termen scurt.

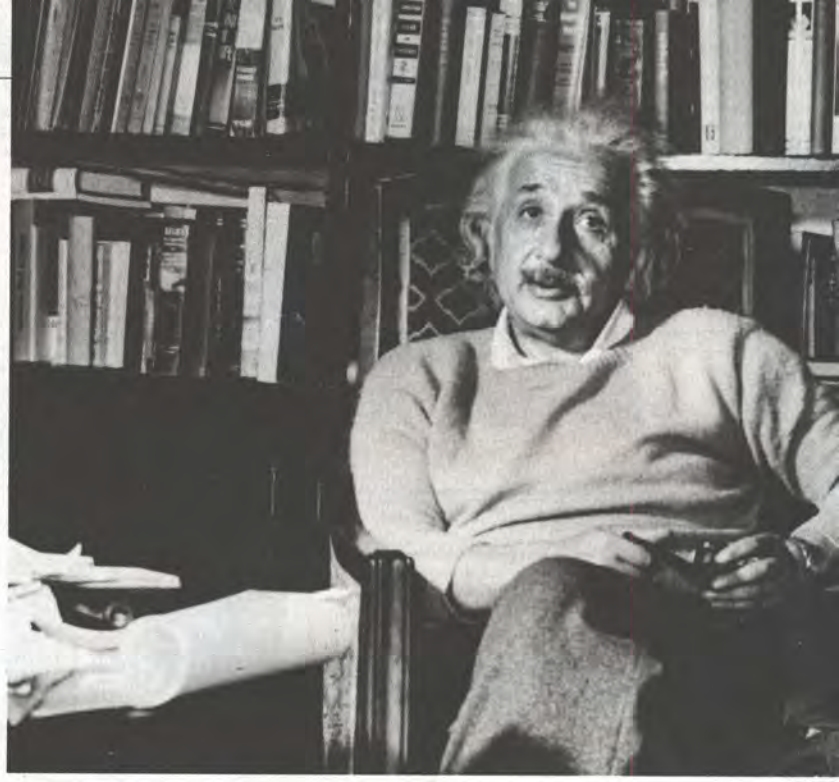

Când computerele cuantice vor intra în funcțiune, ce se va întâmpla cu toate secretele noastre? Ne vom trezi într-o zi și vom descoperi cum China citește e-mail-urile? Algoritmul lui Shor, cândva o supoziție fantezistă, începe să pară o amenințare. Întrebarea principală: este amenințarea iminentă?

Semnificația „supremației cuantice"

John Martinis s-a implicat în domeniul calculatoarelor cuantice în anii 1980, „înainte ca cuvântul «qubit» să fie inventat", spune el.

Un qubit este unitatea fundamentală a informațiilor dintr-un computer cuantic - analogul unui „bit" din computerele convenționale, dar cu unele diferențe importante. Un bit poate fi ori 0, ori 1; un qubit poate fi amândouă numerele la un loc, cât și tot ce este între ele - o proprietate cunoscută sub numele de suprapoziție.

Un bit există ca un mic buzunar de încărcare electrică într-un cip de siliciu, pe care computerele clasice le amestecă ca în jocul de dame pentru a efectua operații matematice; un qubit este un singur atom sau o particulă subatomică, ce stochează informații într-o manieră statistică particulară în conformitate cu legile mecanicii cuantice care depășesc cu totul experiența noastră în lumea macroscopică. Un bit este o unitate discretă de informații; un qubit face parte dintr-un colectiv, „relaționat" cu alți qubiți printr-un fenomen pe care Albert Einstein l-a descris ca „acțiune înfricoșătoare de la distanță".

În lucrările sale timpurii la Universitatea California din Santa Barbara, Martinis a început prin a pune întrebări de bază despre cum se obțin informații din lucruri la fel de mici precum atomii și fotonii sau particulele de lumină.

Dar tratarea cu atomi și particule unice împinge ingineria la niveluri extreme de precizie, așa cum a constatat Martinis încă de la început. Cum pot fi protejate aceste particule mici, dar să li se permită, totodată, să interacționeze cu altele în așa fel încât computerul să poată efectua un calcul util? Cu alte cuvinte, cum se pot utiliza calitățile de suprapoziție și relaționare pentru a efectua un „factoring" al unui număr mare în scopul citirii unui mesaj criptat?

„Trebuie să se izoleze qubiții pentru a le menține coerența", spune el, „însă dacă sunt izolați foarte bine, nu mai pot vorbi cu alți qubiți pentru a face calcule".

Martinis a petrecut ani întregi încercând să atingă acest echilibru, experimentând diferite materiale și configurări, apoi s-a orientat spre moduri de a pune qubiții să lucreze împreună într-un computer. În cele din urmă, s-a dus la Google, unde a început să lucreze la ceea ce a devenit Sycamore, computerul cuantic folosit în demonstrația de anul trecut. Cei 54 de qubiți ai computerului Sycamore sunt ținuți într-o cameră din laboratorul Google din Goleta, California, răciți la un grad peste zero absolut, cea mai scăzută temperatură posibilă. Mașina este „programată" prin radierea microundelor slabe în cameră, ceea ce stimulează qubiții. O mare problemă cu care se luptă Martinis și orice alt inginer cuantic este cum să păstreze qubiții intacți suficient de mult timp pentru a efectua un calcul.

Suprapoziția - capacitatea qubiților de a fi atât 0, cât și 1 în același timp - este o parte esențială a funcționării mașinii. Cea mai mică perturbare, totuși,

GURU
John Martinis a început să fabrice qubiți în anii 1980. La Google, el a dezvoltat Sycamore, computerul cuantic folosit la demonstrația de anul trecut. De sus în jos: Albert Einstein; o redare de qubiți și suprapunere cuantică; Martinis.

FOTO. DE SUS: LUCIEN AIGNER/THREE LIONS/HULTON ARCHIVE/GETTY; CIPHOTOS/GETTY; COURTESY OF JOHN MARTINIS

„MĂSURILE ACTUALE DE SECURITATE PE INTERNET ȘI CRIPTOGRAFIA DIN SPATELE LOR NU VOR REZISTA NOILOR CAPACITĂȚI DE CALCUL PE CARE LE VOR ADUCE COMPUTERELE CUANTICE."

poate face ca un qubit să se prăbușească într-un 0 sau 1, dărâmând întreaga rețea încâlcită. Chiar și răciți la temperaturi extreme, qubiții au o tendință enervantă de a se disipa atât de repede încât multe calcule duc la erori. Realizarea unui computer cuantic este foarte dificilă. A face unul care să nu fie plin de erori s-a dovedit până acum dincolo de ingeniozitatea inginerilor.

„Ar fi ideal să se mențină qubiții pe suprapoziția 0 și 1 și totodată să mențină și rețeaua ca să efectueze operații", spune Scott Aaronson, profesor de informatică la Universitatea Texas din Austin, care colaborează cu Google și alte companii de inginerie cuantică.

„Problema este că sunt foarte fragili. De îndată ce informațiile se scurg într-un mediu înconjurător în

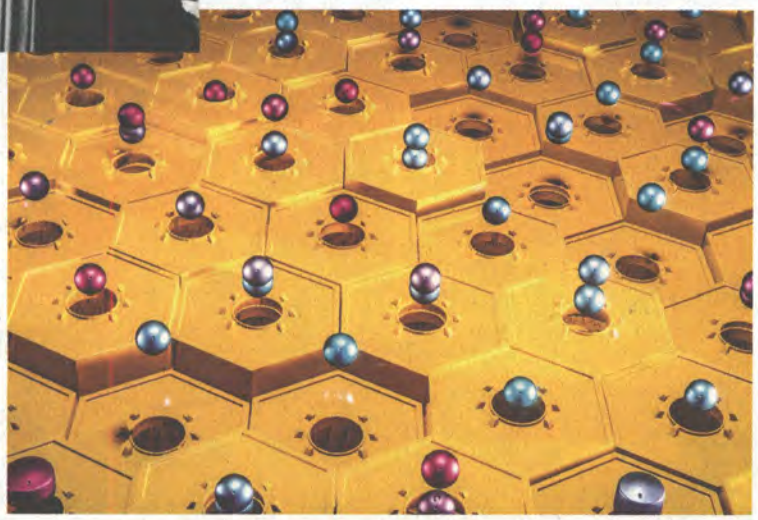

care un qubit este 0 sau 1, totul se prăbușește. Această «harababură» este problema fundamentală în construirea unui computer cuantic. Aceasta este ceea ce îl face greu de construit".

Modalitatea de a testa echipamentele Google și USTC era o altă problemă dificilă în sine. Pentru a face acest lucru, a fost necesară depășirea unei enigme: dacă îi solicitați computerului cuantic să rezolve o problemă pe care niciun computer convențional nu o poate realiza într-un timp rezonabil, cum verificați rezultatele? Cea mai simplă modalitate ar fi utilizarea algoritmului lui Shor pe un mesaj criptat; dacă puteți citi mesajul, știți că sistemul funcționează. Dar algoritmul lui Shor a fost prea dificil de manevrat pentru computerele cuantice.

În 2011, Aaronson și studenții săi absolvenți au venit cu ideea „eșantionării bosonului", care presupune prezicerea modului în care particulele precum fotonii se vor comporta atunci când vor ocoli obstacolele. Este o problemă dificilă pentru computerele clasice, deoarece implică o mulțime de calcule de mecanică cuantică, dar, din moment ce calculatoarele cuantice trăiesc în acel tărâm, calculul ar trebui să fie simplu. Aaronson nu numai că a venit cu experimentul, ci și, în mod crucial, cu un mod de a verifica rezultatele statistic, fără a fi nevoie să rezolve problemele cu un computer clasic - ceea ce, desigur, prin definiția „supremației cuantice", ar trebui să fie imposibil.

Atât Google, cât și USTC au adaptat abordarea lui Aaronson la mașinile lor.

Pan Jianwei și colegii săi de la USTC, de fapt, au construit Jiuzhang literalmente ca o mașină pentru prelevarea de eșantioane de bosoni - folosind fotoni, un tip de boson, ca qubiți. Ei au trimis fotoni sub formă de raze laser printr-un șir de oglinzi și alte obstacole.

Configurarea nu trebuia să fie un computer cu scop general care putea fi programat pentru a îndeplini sarcini diferite, ci pentru a face un singur lucru: demonstrații că o mașină formată din fotoni ar putea efectua un calcul al modului în care se comportă fotonii atunci când se deplasează printr-o cursă cu obstacole.

Desigur, experimentul USTC a realizat mai mult decât surprinde această descriere. A demonstrat că fotonii ar putea fi controlați și utilizați pentru a produce un rezultat de calcul. Totuși, inginerii au criticat Jiuzhang pe motiv că a fost construit pentru un scop atât de restrâns. De asemenea, au încercat să demonstreze că un computer clasic ar putea obține același rezultat într-un timp rezonabil, o sarcină cunoscută în limba populară sub denumirea de „spoofing".

„Situația evoluează rapid, de la o zi la alta, pe măsură ce oamenii încearcă să doboare noul rezultat arătând cum se obțin astfel de rezultate în mod clasic", a spus Aaronson într-un e-mail.

„Nu știm cât de bine vor reuși. Dezbaterile cu privire la faptul dacă și în ce sens grupul USTC a obținut supremația cuantică vor continua probabil destul de mult timp".

Testul cu Sycamore de la Google a fost amplu mediatizat și a stârnit, de asemenea, o serie de probleme în cercurile tehnice. Inginerii IBM, care lucrează la propriul computer cuantic, au insistat că este posibil, teoretic, ca Sycamore să fie un supercomputer echipat cu o cantitate extraordinară de memorie. „Ei spun că le-a luat doar două secunde pentru un calcul pe care un supercalculator mai uzat l-ar fi obținut în

Silicon Quantum Computing

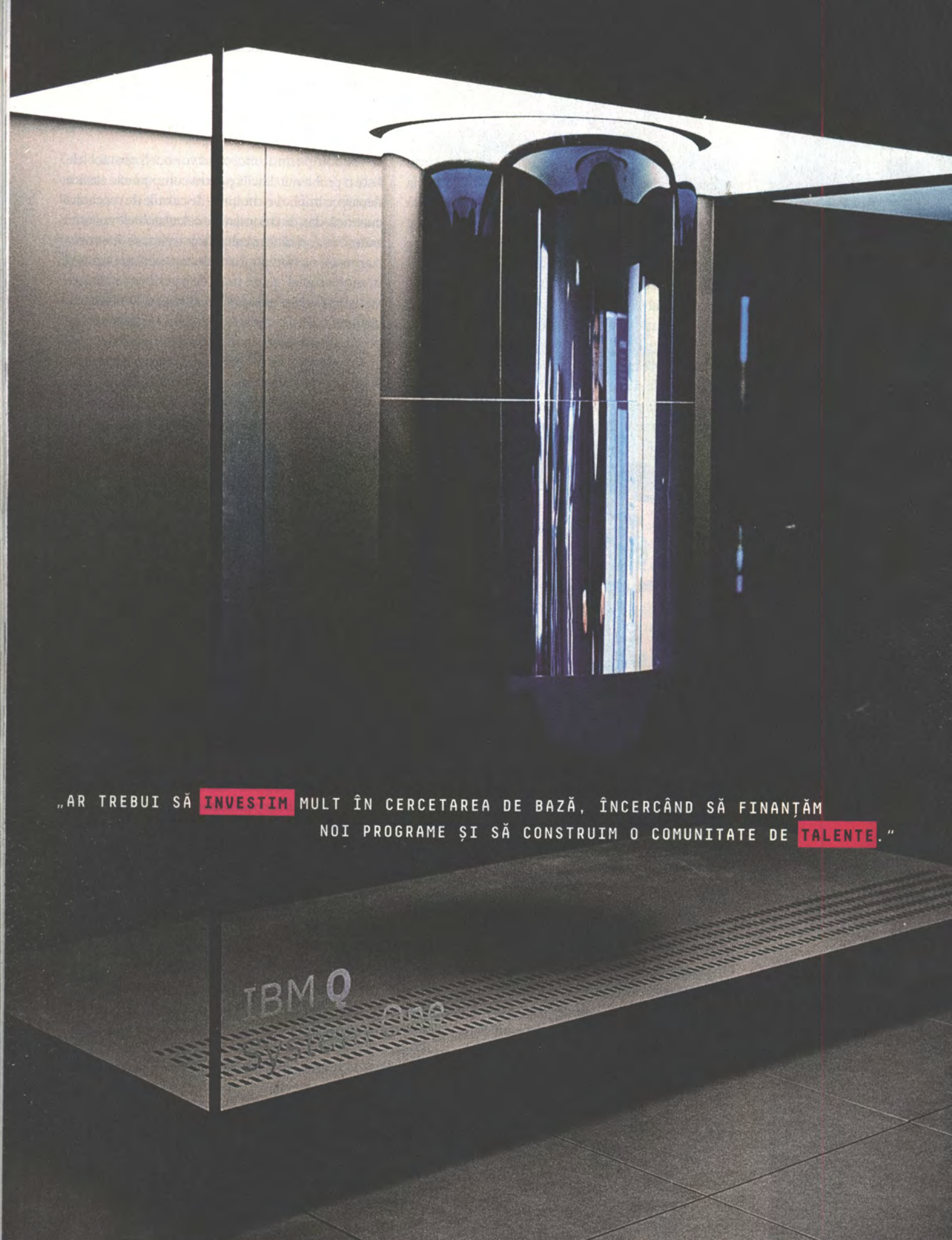

„AR TREBUI SĂ INVESTIM MULT ÎN CERCETAREA DE BAZĂ, ÎNCERCÂND SĂ FINANȚĂM NOI PROGRAME ȘI SĂ CONSTRUIM O COMUNITATE DE TALENTE."

FOTO: MISHA FRIEDMAN/GETTY

LUCRARE ÎN CURS
Calculatoarele cuantice sunt încă departe de a opera calcule utile. „Nu cred că supremația cuantică este complet încheiată", spune Scott Aaronson. În stânga: Dario Gil, director IBM Research, se află în fața computerului cuantic IBM.

10.000 de ani ", a spus Robert Sutor, matematician și vicepreședinte la IBM Research. „De ce îl compari cu unul mai uzat? De ce să elimini o parte din funcționalitatea sa ca apoi să te lauzi cât de minunat ești? ".

Mulți ingineri privesc demonstrațiile cu supremația cuantică mai mult ca pe niște etape decât ca pe evoluții semnificative. Atât Sycamore, cât și Jiuzhang au fost realizări impresionante, dar ambele sunt departe de a face operațiuni utile, până atunci pretențiile sunt chiar contrare noțiunii de „supremație".

„Nu cred că supremația cuantică este o afacere încheiată", spune Aaronson. „Aș dori să văd supremația cuantică la o problemă la care putem recunoaște cu ușurință răspunsul".

Pentru a obține un computer cuantic capabil să facă lucruri interesante, inginerii vor trebui să afle cum să corecteze erorile și să mărească încărcătura până la mii de qubiți și poate milioane. Este posibil ca primele aplicații practice să fie în simularea lucrurilor care implică mecanica cuantică, cum ar fi chimia, care ar putea avea un impact asupra dezvoltării medicamentelor. „Algoritmul lui Shor, care sparge codurile criptografice, este unul dintre acele lucruri care se vor întâmpla în evoluția computerelor cuantice", spune Aaronson.

„Dar până când se va putea face asta, ar fi bun aproape orice calcul cuantic. M-ar surprinde foarte mult dacă ar fi în următorul deceniu".

Deci, de ce să-ți faci griji?

După demonstrația Sycamore din 2019, Martinis și Google s-au despărțit.

„Era timpul să plec", spune el. În toamnă, Martinis s-a alăturat lui Michelle Simmons, o veche cunoștință, care a fondat Silicon Quantum Computing, un start-up din Sydney, Australia.

Compania lui Simmons produce qubiți din fosfor și siliciu, care tind să fie mai stabili decât din alte materiale, spune ea, și asta înseamnă că este posibil să nu necesite atât de multe corectări de erori. De asemenea, funcționează la temperaturi mai ridicate, fără echipamentele criogenice pe care IBM și mașinile Google le necesită.

„Lucrul la Google a fost minunat pentru că am avut resursele necesare pentru a rezolva probleme grele", spune Martinis. „Pe de altă parte, ceea ce este grozav în acest moment este că există un ecosistem în care avem companii, startup-uri și grupuri universitare în care oamenii își pun mintea la contribuție pentru a rezolva probleme. Cred că este mai bine până la urmă".

CHINA A INVESTIT 10 MILIARDE DE DOLARI PENTRU CERCETAREA CUANTICĂ; SUA, 1 MILIARD DE DOLARI, PLUS CÂTEVA MILIOANE DE LA ARMATĂ ŞI CORPORAŢII.

Martinis nu trăieşte cu iluzia că o mie de „flori cuantice" vor înflori. Terenul este plin acum, dar asta nu va dura veşnic.

Toţi aceşti oameni au mult optimism, dar atunci când vor începe să aplice inginereşte ideile lor, vor descoperi că s-ar putea să nu funcţioneze atât de bine.

„Din vreo douăsprezece proiecte în desfăşurare acum", spune Martinis, „ar fi bine dacă unul sau două ar putea funcţiona. Construirea unui computer cuantic este cu adevărat grea, mai grea decât vă imaginaţi".

Resursele necesare pentru a scoate un computer cuantic ar părea să favorizeze companiile gen Google şi IBM, plus China.

Hartmut Neven de la Google, şeful departamentului de calcul cuantic, a declarat la începutul acestui an, la întrunirea Centrului pentru Studii Strategice şi Internaţionale, că un corector pentru computerul cuantic ar costa mai mult de trei miliarde de dolari.

Google se angajează în prezent să realizeze proiectul şi are bani pentru a construi o astfel de maşină, dar o modificare a priorităţilor companiei ar putea pune în pericol un astfel de proiect pe termen lung.

„Ceea ce ar asigura într-adevăr avansul americanilor în domeniu", spune Neven, „este dacă guvernul şi-ar folosi enorma putere financiară pentru a-i recompensa pe primii care-şi riscă bugetul în atfel de proiecte".

Indiferent de deficienţele pe care le-ar putea avea Jiazhang, acesta demonstrează în mod clar că Beijingul este un inovator redutabil.

Neven a emis un avertisment sumbru cu privire la pericolul ca SUA să fie înfrântă în cursa pentru dezvoltarea unui computer cuantic.

„Suntem într-adevăr foarte îngrijoraţi în faţa unui concurent încă necunoscut din China, care ne va învinge în cursa către construirea unei maşini de corectare a erorilor, deoarece Beijingul are capacitatea de a dirija resurse enorme într-o direcţie considerată de importanţă strategică".

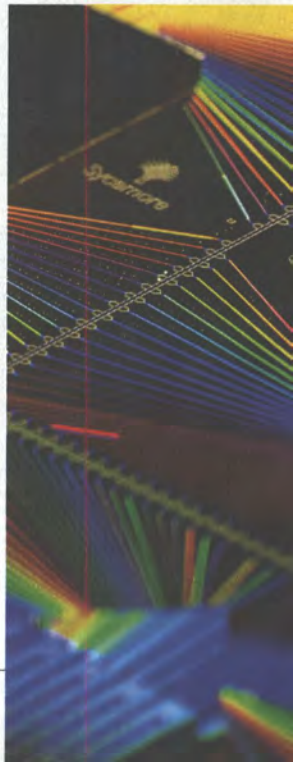

În timp ce ambițiile Chinei au crescut, obiectivele tehnologice ale SUA par să se diminueze.

„Există o mentalitate a autosuficienței", spune Elsa Kania, expert în China la CNAS.

„Există un sens și un angajament ideologic față de noțiunea că piața poate face totul, că nu există un rol pentru guvern, de unde și o retragere a investițiilor în știință și educație. Chiar dacă China nu face nimic în știința cuantică, noi ar trebui să investim mult în cercetarea de bază, încercând să finanțăm unele dintre aceste noi programe și încercând să construim o comunitate de talente".

Cât cheltuie SUA pentru cercetarea în calculul cuantic este greu de spus. Deși cota Guvernului din cheltuielile totale pentru cercetare și dezvoltare este mai mică decât înainte, „atunci când sunt incluse și companii private din SUA, depășim în continuare aproape toată lumea", spune Todd Harrison, director de analiză a bugetului Apărării la Centrul pentru Strategie și Studii Internaționale.

Cercetarea corporativă nu include bazele cercetării și dezvoltării, ceea ce produce de obicei cele mai mari beneficii pe termen lung.

Armata, care în trecut a obținut tehnologii care au schimbat lumea, precum internetul, ar putea ajunge să joace un rol crucial în calculul cuantic. În general, finanțarea pentru cercetarea și dezvoltarea militară neclasificată a rămas constantă, potrivit lui Harrison. Pentagonul finanțează, probabil, cercetarea cuantică clasificată. Documentele secrete din cache-ul lui Edward Snowden au dezvăluit că Agenția Națională de Securitate cheltuia aproximativ 80 de milioane de dolari pe un „computer cuantic criptografic util", a raportat *Washington Post*.

În pregătire

Chiar dacă computerele cuantice în sine par departe, nu este prea devreme să ne facem griji cu privire la păstrarea secretelor de ochii curioșilor. Perspectiva apariției unei mașini de spargere a codurilor cândva în următorul deceniu declanșează deja clopotele de alarmă în unele zone.

Se crede că Agenția Națională de Securitate și alte organizații de informații colectează o multitudine de informații criptate în așteptarea unei zile într-un viitor nu prea îndepărtat în care le vor decoda cu un computer cuantic.

Și încep, de asemenea, îngrijorările față de adversarii care vor putea descifra secretele colectate de ei.

În SUA, sunt în curs planuri de a introduce noi metode de criptare care nu pot fi sparte nici măcar de un computer cuantic. NSA a anunțat în 2015 că intenționează să treacă în cele din urmă la o schemă alternativă, rezistentă cuantic, încă nedeterminată.

„Acum este clar că măsurile actuale de securitate pe internet și criptografia din spatele lor nu vor rezista noilor capacități de calcul pe care le vor aduce computerele cuantice", a declarat un purtător de cuvânt al NSA pentru Natalie Wolchover, de la Quanta.

Un an mai târziu, Institutele Naționale de Standarde și Tehnologie au anunțat o competiție tehnică pentru standarde de criptare cuantică. În această toamnă, NIST a restrâns un câmp de 69 de concurenți la 15. Se pare că cea mai populară schemă este „criptarea bazată pe grile", care ar necesita ca un computer să găsească o rută specifică prin grile de miliarde de numere – o bază matematică total diferită de cea a schemelor actuale de criptare cu cheie publică, care se bazează pe factorizarea numărului mare.

Dorința agențiilor guvernamentale și a altor organizații să treacă de la schemele actuale de criptare cu cheie publică la altele noi nu va fi ușoară. Dacă amenințarea nu este clară și prezentă, intervine autoliniștirea.

„Oamenii încă folosesc browsere web cu criptare care a fost spartă în anii nouăzeci", spune Aaronson. „Este trist". N

MERGÂND ÎNAINTE Ambițiile Chinei au crescut, iar SUA s-au complăcut. „Chiar dacă China nu face nimic în știința cuantică, ar trebui să investim mult în cercetarea de bază, încercând să finanțăm unele dintre aceste noi programe și încercând să construim o comunitate de talente", spune Elsa Kania. Stânga: China a lansat primul satelit de comunicații cuantice în 2016. Mai jos: Cipurile din inima Sycamore, computerul cuantic al Google.

FOTO: DE SUS: XINHUA/JIN LIWANG/GETTY; GOOGLE

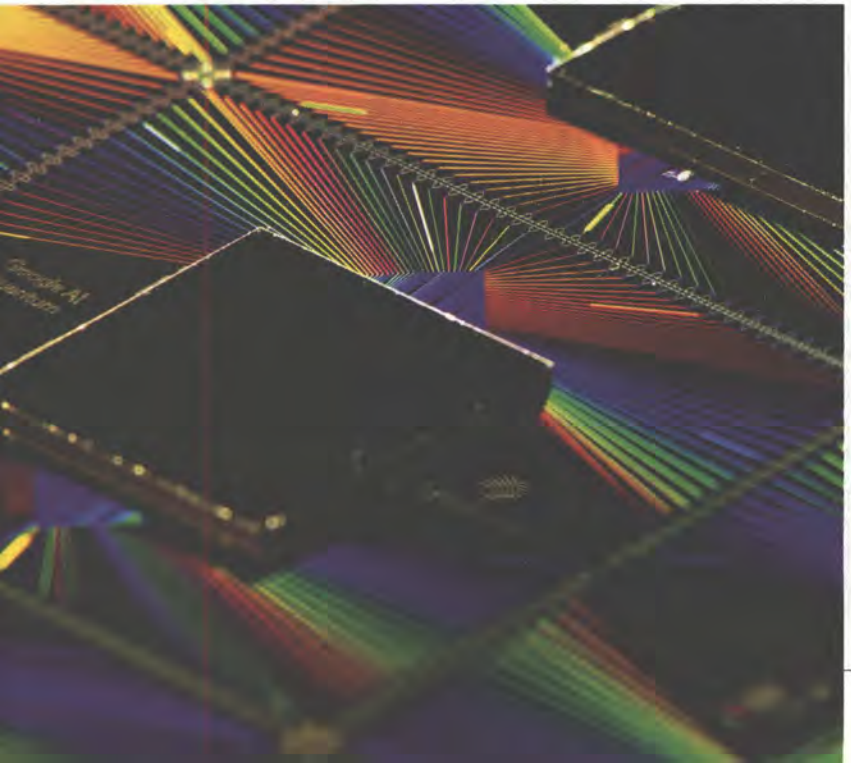

RUGBY

TURNEUL CELOR 6 NAȚIUNI merge mai departe

Turneul celor 6 Națiuni va primi un impuls financiar consistent și atât de necesar odată cu vânzarea a 14,5 la sută din drepturile comerciale pentru suma 365 de milioane de lire sterline către partenerii CVC Capital.

INTERESANT ESTE CĂ VALOAREA ACORDULUI A rămas aceeași pe parcursul perioadei de negocieri de doi ani, în ciuda impactului pandemiei.

Potrivit *Sportsmail*, toate detaliile majore ale unui acord de cinci ani între federații și firma de capital privat au fost convenite. Federația engleză de rugby va primi cea mai mare parte din investiția CVC, aproximativ 70 de milioane de lire sterline, împărțită pe parcursul a cinci ani, urmată de Federația Franceză, în timp ce Italia va primi cea mai mică sumă. Investiția CVC urmează să asigure companiei o influență considerabilă asupra tuturor activităților comerciale ale celor șase națiuni, legate atât de Turneul Six Nations, cât și de meciurile internaționalele din toamnă.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

ANGLIA, pregătiri cu restricții din cauza COVID-19

Campioana en-tire a celui mai ciudat turneu Six Nations, care a început în februarie și s-a încheiat în noiembrie din cauza pandemiei, va avea un lot redus de jucători tocmai pentru a limita o posibilă îmbolnăvire a sportivilor care joacă și în campionat în această perioadă. Antrenorul Eddie Jones se va limita la alegerea unui lot de 28 de rugby-și pentru întreg campionatul ca parte a unui nou acord între Federația engleză de rugby și cluburile din Premiership, conceput pentru a reduce riscul infectării cu Covid-19. În anii precedenți, Jones avea la dispoziție 34 de jucători în lotul inițial pentru Turneul celor 6 Națiuni. Apoi, la începutul fiecărei săptămâni dinaintea unui meci, păstra un grup de aproximativ 32 de jucători, care se reducea la 24 la mijlocul săptămânii. Astfel, sportivii care nu erau păstrați în lot puteau juca la echipele de club pentru că în Anglia nu se întrerupe campionatul pe perioada desfășurării Six Nations. Acum va putea păstra 28 de jucători toată săptămâna, dar va putea face mai puține alegeri. De obicei, Jones preferă să aibă 30 de jucători în lot pentru a putea juca meciuri de antrenament 15 la 15. În prima etapă, Anglia va întâlni Scoția, acasă, pe Twickenham. Cele două echipe vor juca cu trofeul Calcutta Cup pe masă.

FRANȚA vrea să arate că anul trecut n-a fost o întâmplare

Franța a stabilit un lot de 37 de jucători, din care fac parte, în premieră, aripa echipei Racing 92, Donovan Taofifenua, recompensat pentru cele opt încercări din 11 meciuri din acest sezon, și centrul Julien Delbouis, de 21 de ani. Pilierul Georges-Henri Colombe, în vârstă de 22 de ani, a fost, de asemenea, inclus pentru prima dată în lotul lui Galthie. Romain Ntamack, Demba Bamba și Cameron Woki ratează turneul din cauza accidentărilor, în timp ce aripa Damian Penaud revine în lot. Antoine Dupont, declarat cel mai bun jucător al ediției Six Nations din 2020, este unul dintre cei trei mijlocași la grămadă, alături de Baptiste Couilloud și Baptiste Serin. Louis Carbonel și Matthieu Jalibert au fost aleși pentru numărul 10, în absența lui Ntamack. Les Bleus încearcă să câștige primul lor titlu din 2010 încoace și să arate că sezonul excelent de anul trecut nu a fost o întâmplare.

Negocierile privind drepturile de difuzare ale meciurilor vor aduce probabil mai multe meciuri care vor fi vizionate pe canalele cu subscripție, începând de anul viitor.

Federația engleză de rugby a prognozat pierderi de până la 145 de milioane de lire sterline din cauza pandemiei, iar directorul executiv Bill Sweeney a avertizat că ar putea dura până la cinci ani pentru ca această pierdere să fie recuperată, astfel încât finalizarea tranzacției cu CVC este considerată mai mult decât oportună. N

IRLANDA are un nou antrenor de înaintare

Legendarul jucător al Irlandei, câștigător de Grand Slam, Paul O'Connell (41 de ani) a fost desemnat de Andy Farrell ca antrenor de înaintare.

O'Connell are 108 selecții și a câștigat cu echipa Irlandei edițiile din 2014 și 2015, având, de asemenea, un rol cheie în Grand Slam-ul din 2009.

Cariera de jucător a lui O'Connell include șapte meciuri jucate pentru British Lions în trei turnee și două titluri de Heineken Cup cu Munster.

Din 2015, când s-a retras ca jucător, a ocupat poziții de antrenor la Academia Munster, Irlanda U20 și Stade Francais în Top 14.

„Aștept cu nerăbdare să lucrez cu Andy și cu restul grupului de antrenori", a spus O'Connell, care a fost desemnat jucătorul Turneului celor 6 Națiuni în 2015.

SCOȚIA dă credit tinerilor jucători

Trăgătorul Fraser Brown și mijlocașul la grămadă George Horne sunt indisponibili pentru cel puțin trei luni. Brown a suferit o leziune la gât în meciul împotriva Irlandei din Autumn Nations Cup, în timp ce Horne urmează să fie supus unei intervenții chirurgicale pentru o leziune la picior suferită în timp ce se afla în cantonament cu echipa Scoției.

Pilierul Alex Allan va rata și el restul sezonului după ce va fi supus unei intervenții chirurgicale la tendonul lui Ahile.

Există însă și lucruri pozitive, Richie Grey este apt de joc pentru prima dată din luna octombrie, iar trăgătorul George Turner și pilierii Oli Kebble și Zander Fagerson arată că Scoția rămâne redutabilă la linia întâi și fără Fraser Brown.

Mijlocașul la grămadă Ali Price este într-o formă excelentă și se așteaptă de la el să dea un impuls liniei de trei sferturi.

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

ȚARA GALILOR, o echipă echilibrată

Selecționerul Țării Galilor, Wayne Pivac, i-a rechemat la echipa națională pe flankerul Dan Lydiate și pilerul Rhodri Jones, ambii revenind în lot pentru prima dată în trei ani. Trăgătorul Ken Owens și flankerul Josh Navidi revin și ei după ce au pierdut campania de toamnă ca urmare a accidentărilor.

O altă veste bună este recuperarea căpitanului de echipă Alun Wyn Jones, după o accidentare suferită la Autumn Nations Cup. Nu au mai fost selecționați Rhys Priestland, Jarrod Evans și Rhys Webb. Pivac a mai anunțat că jucătorii vor sta izolați, în cantonament, mai mult ca în toamnă, din cauza COVID-19.

ITALIA, o echipă cu mulți tineri talentați

Italia și Franța au onoarea de a deschide turneul din acest an, în primul dintre cele două meciuri care vor avea loc sâmbătă, 6 februarie. Cele două echipe își dispută, ca la fiecare ediție Six Nations, trofeul Giuseppe Garibaldi.

Ultima victorie a Italiei în Six Nations a fost împotriva Scoției, la Edinburgh, în februarie 2015, în timp ce acasă Azzurri nu au mai câștigat din martie 2013.

Sudafricanul Franco Smith pregătește Italia și pentru această ediție Six Nations.

Smith, care a avut o carieră de jucător profesionist de 14 ani și are nouă selecții în echipa Africii de Sud, cunoaște bine jocul italian după ce a preluat frâiele la Benetton între 2007 și 2013, înainte de a conduce Cheetahs în Guinness PRO14.

El a promovat câțiva jucători tineri care au arătat că au un mare potențial la Autumn Nations Cup.

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

WRU IRFU ENGLAND RUGBY SCOTTISH RUGBY FRANCE RUGBY F.I.R. ITALIA

Turneul celor 6 națiuni - 2021

Programul meciurilor
www.sixnationsrugby.com/fixtures/

Turul 1

ITALIA - FRANȚA, Sâmbătă, 6.02, **17.15,** Roma
ANGLIA - SCOȚIA, Sâmbătă, 6.02, **18.45,** Londra
ȚARA GALILOR - IRLANDA, Duminică, 7.02, **17.00,** Cardiff

Turul 2

ANGLIA - ITALIA, Sâmbătă, 13.02, **16.15,** Londra
SCOȚIA – ȚARA GALILOR, Sâmbătă, 13.02, **18.45,** Edinburgh
IRLANDA - FRANȚA, Duminică, 14.02, **17.00,** Dublin

Turul 3

ITALIA - IRLANDA, Sâmbătă, 27.02, **17.15,** Roma
ȚARA GALILOR - ANGLIA, Sâmbătă, 27.02, **18.45,** Cardiff
FRANȚA - SCOȚIA, Duminică, 8.02, **18.00,** Paris

Turul 4

ITALIA – ȚARA GALILOR, Sâmbătă, 13.03, **17.15,** Roma
ANGLIA - FRANȚA, Sâmbătă, 13.03, **18.45,** Londra
SCOȚIA - IRLANDA, Duminică, 14.03, **17.00,** Edinburgh

Turul 5

SCOȚIA - ITALIA, Sâmbătă, 20.03, **16.15,** Edinburgh
IRLANDA - ANGLIA, Sâmbătă, 20.03, **18.45,** Dublin
FRANȚA – ȚARA GALILOR, Sâmbătă, 20.03, **23.00,** Paris

01 Vizitați o cabană indigenă
Columbia Britanică, Canada

„Serengeti din America de Nord", așa cum este cunoscut parcul acvatic Desolation Sound, abundă de animale sălbatice masive, de la urșii grizzly la orci sau vulturii pleșuvi. Cea mai autentică experiență în regiune o regăsiți la Klahoose Wilderness Resort, o nouă stațiune ecologică de lux, deținută și operată de băștinași, care oferă un refugiu retras și excursii cu ghid într-una dintre cele mai mari jungle din zona temperată de pe Pământ.

02 Plimbare prin Munții Stâncoși
Colorado și Utah

Explorați unele dintre cele mai spectaculoase peisaje din sud-vestul Americii, la bordul unui tren de lux cu cupolă de sticlă, pe noua rută de două zile „Rockies to the Red Rocks". Vă veți plimba prin Munții Stâncoși din Colorado până la arcadele naturale ale Moabului, oprindu-vă în Glenwood Springs, peste noapte, cu suficient timp pentru a vă scălda în izvoarele termale.

03 Marea excursie americană cu bicicleta electrică
Din California în Georgia

Gândiți-vă că o aventură rutieră de proporții, alimentată cu forța umană, pentru că e p bicicletă, a devenit mai accesibilă datorită unui ajutor electric. Descoperiți frumosul și bizarul, de la deșertul Mojave, la teritoriu OZN-urilor, și până la Țara Cajunului, într-u tur prietenos cu biciclete electrice. Marea călătorie rutieră americană a TDA Global Cycling poate fi realizată integral sau într-o excursie de 10 zile, pentru a explora fiecare regiune.

04 Înotați cu rechinii balenă
Insula Espíritu Santo, Mexic

Jacques Cousteau a numit-o „Acvariul lumii". Marea Cortez este unul dintre cele mai bune locuri din lume pentru a înota cu rechinii balenă și leii de mare. Situată în statul cel mai puțin populat din Mexic, Baja California Sur, această insulă are în inima ei un sit natural protejat UNESCO. Nu există hoteluri, dar Todos Santos Eco Adventures oferă o experiență de tabără de lux, cu energie solară și bucătar privat inclus.

05 Urmăriți o eclipsă totală de soare
Antarctica

2020 a avut pete întunecate, dar există un moment în 2021 când poți să fii cufundat în întuneric complet, la alegerea ta - în timpul eclipsei totale de soare din decembrie, care poate fi un moment de neuitat pentru a experimenta Antarctica. Expedițiile Quark, singura echipă care a organizat o expediție de eclipsă de soare pe cel de-al 7-lea continent, oferă din nou călătorii de eclipsă, cu experți la bord.

FOTO: 01: MICHELE BROADFOOT; 02: ROBERT RIBERIA; 03: SEAN PAVONE/GETTY; 04: GETTY; 05: FRED ESPENAK

06 **Căutați urși polari**
Arhipelagul Svalbard, Norvegia

Micro-croaziera de 12 persoane a companiei Secret Atlas este modalitatea perfectă de aventură în siguranță în 2021, departe de aglomerație și haos. Nu ai putea să visezi un loc mai izolat decât arhipelagul Svalbard, la doar 800 de mile de Polul Nord, gazdă pentru una dintre cele mai mari populații de urși polari de pe Pământ.

07 **Trekking printre gorile și cimpanzei**
Rwanda

Rwanda este gata pentru 2021 cu o rezervație a biosferei UNESCO recent modernizată, Parcul Național Gishwati-Mukura, care va fi deschis pentru prima dată trekking-ului cu cimpanzei și gorile, precum și campării peste noapte. Țineți-vă răsuflarea când vedeți gorilele de munte și apoi faceți drumeții sau plimbați-vă cu bicicleta de-a lungul Congo Nile Trail.

7

08 **Bucurați-vă de minunile naturii**
Hokkaido, Japonia

Până la Jocurile Olimpice de la Tokyo din 2021, o variantă bună este insula cel mai puțin dezvoltată din Japonia, refugiu împotriva mulțimilor. Hokkaido este plină de minuni și aventuri naturale unice, inclusiv drumeții în păduri neatinse, ciclism pe lacuri înghețate, îmbăiere în izvoare fierbinți onsen sau izvoare termale naturale și căutarea cocorului cu coroană roșie - singurul loc din Japonia unde poți găsi această pasăre sacră.

8

09 **Vezi Insula Kangaroo Bounce Back**
Australia

La aproape un an după ce incendiile din Australia au devastat peste 200.000 de hectare și au ucis miliarde de animale, din cenușă se ridică o viață nouă. Această insulă lungă de 96 de mile reprezintă unul dintre cele mai bune locuri pentru a vedea animalele unice din Australia în sălbăticie - canguri, koala, valabi (marsupiale de dimensiune mică) și multe altele. Sprijiniți recuperarea prin turism regenerativ, esențial în inversarea pierderii biodiversității. Înotați cu lei de mare sau savurați un vin local Jacob's Creek.

9

PE HARTĂ

Unde visăm să călătorim în 2021

Deși există încă o mulțime de necunoscute pentru acest an, un lucru este sigur: avem nevoie de o evadare. Odată cu începerea vaccinării, redevine posibilă programarea unor călătorii. Totuși, siguranța în pandemie rămâne o abordare necesară. Atunci, unde mergem? Gândiți-vă la spații larg deschise, aventuri în grupuri mici și turism responsabil. A te juca în siguranță nu înseamnă că nu poți ieși din zona ta de confort pentru o aventură nouă. De la o micro-croazieră cu urși polari la Svalbard, cel mai nordic arhipelag locuit, până la urmărirea umbrei Lunii într-o expediție de eclipsă în Antarctica, la o plimbare cu trenul prin Munții Roșii sau un tur cu bicicleta electrică prin Țara Cajunului, iată evadările prietenoase cu pandemia la care visăm chiar acum. — Kathleen Rellihan

FOTO: 06: CHASE TERON SECRET ATLAS PR MEDIA; 07: VISIT RWANDA; 08: DOCTOREGG/GETTY; 09: ISSAC FORMAN

CES 2021: 100% virtual

PANDEMIA A SCHIMBAT LUMEA. DACĂ DE 50 DE ANI, la început de ianuarie, „Revelionul tehnologiei" avea loc la Consumer Electronics Show (CES), în Las Vegas, în 2021, evenimentul s-a mutat integral în lumea virtuală. În loc ca miile de expozanți din întreaga lume și sutele de mii de pasionați de inovații și gadgeturi să ia cu asalt halele uriașe, cu o suprafață totală de 250.000 de metri pătrați, ale centrului expozițional din Vegas, între 11 și 14 ianuarie, aceștia au umplut „sălile" de Zoom sau ale altor aplicații similare, iar noutățile au „încins" cablurile de internet. Noi tehnologii medicale, de la roboți pentru dezinfectarea saloanelor, la aplicații pentru diagnosticarea anumitor afecțiuni de la distanță, măști faciale inteligente, gadgeturi acționate prin gesturi, telefoane „rulabile", laptopuri super performante și ultra-portabile, televizoare cu inteligență cognitivă și display-uri mult mai performante, mașini zburătoare, aplicații și sisteme inteligente pentru automobile sau case, roboți care îți toarnă în pahar și știu să pună și vasele murdare în mașina de spălat, jucării sexuale conectate și multe altele. În ciuda desfășurării virtuale și chiar dacă nu au participat decât 1.800 de expozanți, față de peste 4.000 anul trecut, cea de-a 51-a ediție a CES a abundat de noutăți. Iar, cu speranța că în 2022 inovațiile vor defila din nou fizic în Las Vegas, *Newsweek România* vi le prezintă pe cele mai interesante.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Samsung Bot Handy – Robo-menajera
Robo-menajera Samsung Bot Handy folosește tehnologia AI pentru a recunoaște utilizatorul și obiectele și este proiectată să poată îndeplini fel de fel de treburi casnice. De exemplu, Bot Handy poate ridica obiecte de diferite forme, mărimi și greutăți, pentru a face ordine, poate ajuta la strângerea mesei și chiar poate pune vasele murdare în mașina de spălat vase.

RAZER PROJECT HAZEL – Masca facială în stil „Darth Vader"

Nu, celebrul personaj din *Războiul Stelelor* nu a vizitat CES 2021, dar Razer, binecunoscutul producător de laptopuri de gaming, pare să se fi inspirat puțin din film când a proiectat Project Hazel. Conceptul de mască facială din plastic translucid, cu iluminare RGB, are amplificator de voce.

AIRPOP ACTIVE+ – Masca facială care monitorizează calitatea aerului

Cum măștile faciale au devenit un accesoriu indispensabil în contextul pandemiei, producătorii au început să dezvolte fel de fel de modele, materiale și tehnologii. În cazul AirPop Active+ Smart Mask, masca dispune de un senzor „Halo" care monitorizează în timp real calitatea aerului din proximitate și identifică și poluanții. De asemenea, masca anunță când trebuie schimbat filtrul, prin intermediul unei aplicații, și urmărește și ritmul respirației.

LASSO – Tomberonul inteligent

Producătorul chinez Lasso a prezentat la CES 2021 primul tomberon de uz casnic care știe să sorteze gunoiul și să-l pregătească pentru reciclare. Mașinăria poate înghiți resturi din plastic, sticlă și metal, le curăță și le scoate eventualele etichete cu abur, le sortează inteligent și le depozitează în compartimente speciale pe categorii. Conform estimărilor producătorului, tomberonul inteligent, care poate anunța compania de salubritate când se umple printr-o aplicație dedicată, ar trebui golit de trei până la opt ori pe an.

HEX HOME – Gardianul Wi-Fi

Hex Home este un detector de mișcare pe bază de Wi-Fi. Practic, dispozitivul „umple" camerele cu unde Wi-Fi și, prin monitorizarea acestora, poate detecta orice ființă care se mișcă, fără camere video sau altfel de senzori. Orice mișcare este notificată prin intermediul unei aplicații de smartphone.

YSLRSMPBP – Mașinăria portabilă de personalizat rujuri

Yves Saint Laurent Rouge Sur Mesure Powered by Perso sau, pe scurt YSLRSMPBP, dacă se poate spune așa, este un gadget portabil care, cu ajutorul unor cartușe speciale de culoare, fabrică pe loc culoarea preferată de ruj. Mai mult, o aplicație dedicată poate face sugestii de culori, folosind inteligența artificială, sau poate lăsa utilizatorul să aleagă o culoare promovată de influenceri. De asemenea, mașinăria poate „citi" culoarea și replica ojei pentru unghii.

SONY AIRPEAK – Drona regizorilor

Față de majoritatea dronelor mai mult sau mai puțin profesionale, Sony Airpeak nu dispune de o cameră video integrată, ci poate căra o cameră din gama Sony Alpha. Prin urmare, prima dronă Sony nu se va bate pe piață cu cele mai populare astfel de gadgeturi, ea se va adresa mai mult profesioniștilor din industria filmului.

Samsung NeoQLED 8K TV – Un nou nivel de calitate a imaginii

Display-ul noului televizor high-end Samsung NeoQLED 8K se bazează pe tehnologia Quantum Mini LED, formată din LED-uri cu dimensiuni de 40 de ori mai mici decât ale unui LED convențional. Astfel, negrul devine și mai negru, iar contururile sunt perfect definite indiferent de mișcare. Pentru procesarea imaginilor, este utilizat un procesor Neo Quantum, care folosește până la 16 tipare de rețea neurală diferite, fiecare tipar fiind coordonat distinct prin tehnologia de up-scale AI și deep learning.

TLC – Telefonul tip papirus

Producătorul de televizoare TLC încearcă să dea lovitura pe piața smartphone-urilor cu un telefon rulabil ca un papirus. În mod normal, prototipul are un ecran AMOLED de 10.3 inch. Dar, prin rulare pe verticală, acesta poate crește cu 6,7 inch, până la 17 inch.

LG ROLLABLE – Smartphone-ul rulabil

Dacă anul trecut LG a lansat televizorul rulabil, acum, la CES 2021, a prezentat un concept de smartphone rulabil. Producătorul nu a dat alte detalii, dar în prezentarea virtuală s-a putut observa cum ecranul device-ului poate fi extins din ambele părți, transformându-se într-un display de tipul 16:9.

HP ELITE FOLIO – Laptopul îmbrăcat în piele „vegană“

Dacă acum câțiva ani HP a intrat în segmentul de lux al laptopurilor cu HP Spectre Folio, un device îmbrăcat în piele naturală, acum, la CES-ul virtual, producătorul a prezentat HP Elite Folio, un laptop de 13,5 inch cu haină din „piele vegană“, 5G și sistem de calcul Qualcomm Snapdragon 8CX Gen 2, cu procesor ARM.

SATISFYER LOVE TRIANGLE – Plăceri ascunse, pe ritmul melodiei preferate

Jucăria sexuală Satisfyer Love Triangle a obținut două premii „CES Innovation Awards". Aceasta stimulează prin vibrații și pulsații cu aer, iar prin intermediul unei aplicații pentru iOS și Android poate fi setată să țină ritmul melodiei preferate, fie că este vorba despre un vals sau o piesă hard-rock.

X-Chair X-HMT – Un scaun de birou cu încălzire și masaj

Înainte de pandemie, probabil, nu ați acordat prea multă atenție scaunului de birou de acasă. Dar acum, după luni de telemuncă, scaunul din sufragerie pe care v-ați mutat temporar v-a demonstrat că nu prea se pretează pentru prea multe ore de ședințe și întâlniri pe Zoom. Cu o experiență de peste 25 de ani, compania Future Seating a prezentat la CES 2021 X-Chair X-HMT, un scaun de birou cu design ergonomic, încălzire și sistem de masaj integrat.

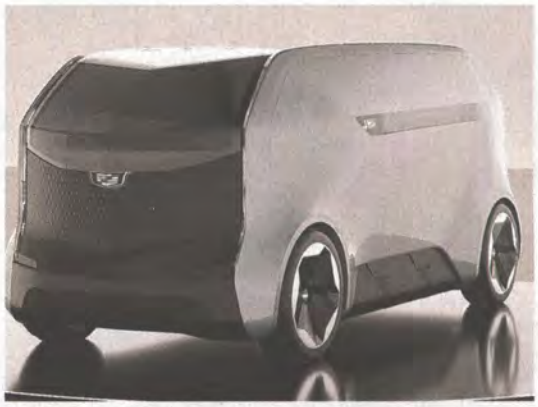

CADILLAC PAV – Duba autonomă

General Motors a încins internetul la cea de-a 51-a ediție a CES cu prototipul de dubă autonomă Cadillac Personal Autonomous Vehicle (PAV). Mașina nu are volan, iar interiorul său a fost proiectat să semene cu un living. Ruta poate fi setată prin intermediul unui touchscreen, iar diferite funcții pot fi accesate prin gesturi sau comenzi vocale. Deocamdată, GM nu a dat alte detalii și nici nu a înaintat vreo idee în ceea ce privește introducerea Cadillac PAV în producție.

PANASONIC AR HUD – Parbrizul inteligent

Sistemele de tip „Head-Up Display" (HUD) nu mai sunt demult o noutate în lumea automobilului. Dar Panasonic AR HUD merge mai departe. În afară de informațiile obișnuite afișate șoferului pe zona de parbriz din fața sa, precum viteza, turația motorului sau indicațiile de navigație, noul sistem transformă întregul parbriz într-un display și combină afișarea informațiilor 2D cu cele 3D. De asemenea, Panasonic AR HUD recunoaște și marchează, de exemplu, în timp real bicicliștii sau pietonii aflați pe o distanță de până la 90 de metri, așa cum sistemele de tracking de la bordul avioanelor militare indentifică țintele.

SONO SION – Monovolumul îmbrăcat în panouri solare

Sono Motors a venit la CES 2021 cu Sion, un monovolum 100% electric, cu o baterie de 35 kWh, care asigură o autonomie de până la 250 de kilometri. În plus, însă, caroseria lui Sion este îmbrăcată cu 248 de panouri fotovoltaice (pe acoperiș, portiere, aripi etc.), care încarcă bateria în mers și, dacă e soare, extind autonomia cu până la 35 de kilometri. Deci, în total, peste 280 de kilometri. Sono Sion este fabricat în fosta fabrică Saab din Trollhättan, Suedia, și are un preț de pornire în SUA de 26.000 de dolari.

MBUX HYPERSCREEN - Viitorul „televizor" Mercedes

Planșa de bord Mercedes-Benz MBUX Hyperscreen vine cu un concept ce va schimba radical habitaclul mașinilor și modul de interacțiune al șoferului, precum și al pasagerilor, cu tehnologia. Concret, cu o „diagonală" de 135 de centimetri, MBUX Hyperscreen se întinde și în fața pasagerului din dreapta. Ecranul tactil curbat este alcătuit din trei display-uri OLED, protejate cu „Gorilla Glass" – un strat din sticlă specială, rezistentă la zgârieturi, ca la iPhone.

BMW iDRIVE – Schimbarea de paradigmă continuă

La CES 2021, BMW a sărbătorit 20 de ani de la introducerea pe piață a iDrive, a sistemului care a inițiat schimbarea paradigmei interacțiunii dintre șofer și automobil și a pus bazele experienței de utilizator multifuncționale, online, din prezent, curățând cockpit-ul de numărul tot mai mare de butoane și comenzi. În doar câțiva ani, acest principiu inovator s-a transformat în noul standard în industria auto. O serie de alți producători auto au adoptat combinația de afișaj și controller, deoarece aceasta a fost singura modalitate de a valorifica gama tot mai mare de funcții oferite pe modelele lor.

Dacă pe pe planșa de bord a BMW-ului Seria 7 din anul 2001 a apărut un display central color și pe consola centrală un selector rotativ (controller-ul iDrive), prin intermediul cărora șoferul putea accesa un număr mare de setări ale automobilului, funcții de divertisment, navigație și telecomunicații, cu un singur instrument de operare, acum, de exemplu, sistemul iDrive răspunde și la comenzi prin gesturi, a învățat să vorbească și este complet conectat.

Următoarea generație de BMW iDrive duce la un nou nivel relația în plină dezvoltare dintre mașină și conducătorul său. Noul sistem acoperă perfect decalajul dintre tehnologia analogică și cea digitală. Și, la rândul său, anunță o altă schimbare de paradigmă, deoarece numărul de funcții disponibile într-un automobil și complexitatea lor continuă de-a lungul unei curbe constant ascendente. Inteligența digitală a fost introdusă în automobile, senzorii optimizați permițându-le acum să perceapă și să analizeze împrejurimile. Ca urmare, elementele de condus și parcare pot fi automatizate tot mai mult, în timp ce serviciile bazate pe cloud investighează un grup tot mai mare de date în timp real.

Aceasta înseamnă că, în multe situații, automobilul are acces la o ofertă mai mare de informații decât conducătorul. De exemplu, poate primi și afișa avertismente de pericol de la alte automobile BMW și poate face predicții cu privire la disponibilitatea locurilor de parcare la o destinație.

ROCK FM
It Rocks!

www.rockfm.ro

BUCUREȘTI
300.000 de oameni au participat la „protestul luminilor", cea mai amplă manifestație de după Revoluție.

FOTO: DAN MIHAI BĂLĂNESCU/ UNITISCHIMBAM.RO

„Noaptea, ca hoții"

5 FEBRUARIE 2017: „ABROGAȚI ȘI APOI PLECAȚI!", „NOAPTEA, CA HOȚII!", „Demisia!" strigă în stradă circa 600.000 de români, adunați în Piața Victoriei din Capitală și în orașele țării, în cea mai amplă manifestație de după Revoluție.

Oamenii cer demisia Executivului PSD și abrogarea Ordonanței 13, dată de Guvernul Grindeanu, sub bagheta ministrului Justiției de atunci, Florin Iordache. Acesta este cunoscut și ca „Altă întrebare", după ce, într-o conferință de presă, a folosit această sintagmă de 24 de ori, ca răspuns la întrebările jurnaliștilor care îi cereau informații despre OUG 13.

Oamenii erau în alertă încă din 13 ianuarie, când apăruseră informațiile despre salvarea lui Liviu Dragnea de justiție, prin modificarea legii grațierii și amendarea Codurilor Penale. Schimbările prefigurate de ordonanță urmau să îl scape pe șeful PSD, de exemplu, de dosarul său privind angajările fictive la Protecția Copilului Teleorman (în cele din urmă, Dragnea a fost condamnat la trei ani și jumătate de închisoare în acest dosar în mai 2019).

Protestele izbucniseră încă din 18 ianuarie, când 4.000 de oameni au ieșit în stradă, după o ședință a Guvernului la care a participat și președintele Iohannis, șeful statului vorbind despre „cei doi elefanți din încăpere – ordonanța de grațiere și ordonanța de modificare a Codurilor Penale" și cerând transparență și dezbatere publică.

În 31 ianuarie noaptea, OUG 13 este adoptată, urmând cinci zile de proteste neîntrerupte în stradă. Manifestanții români care apărau statul de drept au ajuns pe paginile tuturor publicațiilor internaționale, iar Guvernul PSD a fost aspru criticat de oficialii UE și SUA. Sub presiunea străzii, în 5 februarie, OUG 13 este abrogată.

Iordache demisionează în cele din urmă, dar este recuperat de PSD, Sorin Grindeanu este înlocuit cu Mihai Tudose, căruia îi va lua locul Viorica Dăncilă. Protestele continuă, sporadic, până în 2019. În octombrie 2019, ultimul Guvern PSD, al Vioricăi Dăncilă, pică prin moțiune de cenzură.

29 IANUARIE - 11 FEBRUARIE

Femeile din Elveția pot vota

7 februarie 1971: Femeile și-au câștigat dreptul de vot în Elveția, în urma unui referendum. În 1958, un referendum asemănător, la care au votat bărbații, respinsese propunerea ca femeile să poată vota la nivel național – ele însă putea vota în unele cantoane la referendumurile locale. Abia în 1991, cantonul Appenzell Innerrhoden a fost forțat de Curtea Supremă să permită femeilor să voteze în alegerile locale. Prima țară care le-a dat drept de vot a fost Noua Zeelandă, în 1893.

Vornicul Sturdza, primul conservator

1 februarie 1823: Într-un memoriu către consulul rus Minciaki, vornicul Mihail Sturdza folosește, pentru prima dată în viața politică a Țărilor Române, noțiunea de „conservator". Expeditorul scria în numele unui grup politic constituit din mari boieri ce emigraseră în Rusia după tulburările din 1821. Acest grup se călăuzea în activitatea sa politică, așa cum preciza viitorul domnitor Sturdza, după o serie de „principii conservatoare" și se opunea „novatorilor" sau „parveniților".

Mica Mineriadă din ianuarie

29 ianuarie 1990: Minerii și simpatizanții FSN iau cu asalt sediile partidelor „istorice", în București și în alte orașe. Premierul Petre Roman intervine la sediul PNȚCD, încercuit de protestatari, și-i cere lui Corneliu Coposu, care dorea să ajungă la TVR, să se deplaseze cu un TAB, pentru siguranța sa. Minerii, care veniseră la chemarea FSN, au organizat raiduri, percheziții și reținere ilegale. Zeci de persoane au fost rănite.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

Online, prin CARD, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: RO38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor	La toate oficiile poştale	La firmele de abonamente: • Manpres Distribution Bucureşti • Calliope S.R.L. Ploieşti • Cuget Liber S.A. Constanţa

Pentru informaţii şi reclamaţii abonamente *Newsweek România:*

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 şi 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteţi talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Bucureşti, B-dul Mărăşti nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare. Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

2 modalităţi simple de abonare ▸ Mergi pe www.newsweek.ro/abonamente sau completează şi trimite talonul de mai jos

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume ▸

Adresa completă: Str. ▸ **Nr.** ▸ **Bl.** ▸ **Sc.** ▸ **Et.** ▸ **Ap.** ▸

Localitate ▸ **Judeţ / Sector** ▸

Cod poştal ▸ **Telefon** ▸ **E-mail** ▸

Am achitat suma de ▸ **lei cu ordin de plată nr.** ▸

din data ▸ **către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal RO38847674,**

în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor.

Abonamentul va începe din luna ▸

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicaţie şi livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poştei Române sau firmei de distribuţie care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-aţi abonat şi să vă ţinem la curent cu diverse informaţii despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriţi aceasta, bifaţi ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiaţi de dreptul de acces, de intervenţie asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveţi dreptul să vă opuneţi prelucrării datelor personale care vă privesc şi să solicitaţi ştergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteţi adresa cu o cerere scrisă, datată şi semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiţiei.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal şi să le dezvăluie terţilor conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări şi să solicit ştergerea datelor adresându-mă societăţii NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A. CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B. PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sect. 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

CEL MAI BUN PREȚ

Abonament PRINT+DIGITAL

3 luni: 129 lei
6 luni: 249 lei
12 luni: 489 lei

Abonament PRINT

3 luni: 89 lei
6 luni: 169 lei
12 luni: 329 lei

Abonament DIGITAL

1 lună: 18 lei
3 luni: 49 lei
6 luni: 89 lei
12 luni: 169 lei

Revista va continua să apară bilunar, cu excepția lunilor iulie și august, când va apărea lunar.

Revista Newsweek România este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României.
Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

SUNTEM

2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE

KISS FM

ÎMPREUNĂ SUNTEM

#

Conform studiului de audiență realizat în perioada 31 august - 13 decembrie 2020 de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, KISS FM este ascultat zilnic de 2.292.500 de persoane și este lider de audiență în România de 12 ani consecutiv. Vă mulțumim!

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026